

ศาลจังหวัดปทุมธานี

แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

A

ศาลจังหวัดปทุมธานี พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ทรงพระราชทานนามเมืองปทุมธานี เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พุทธศักราช 2358 ซึ่งนับกำเนิดนาม จังหวัดปทุมธานี จนถึงปัจจุบันมีอายุยืนนานถึง 183 ปี แล้ว

ในวันที่ 23 สิงหาคมของทุกปี ประชาชนชาวจังหวัด ปทุมธานี ต่างน้อมจิตรำลึกถึงคุณความดีของพระองค์ท่าน โดยร่วมกันประกอบสาธารณประโยชน์ ช่วยกันปลูกบัว ตาม ริมคลอง หนองบึง ตามบ่อ สระ ในวัดวาอาราม เพื่อให้ สวยสดงดงามบานสะพรั่ง สมนับนามที่ได้รับพระราชทานว่า "ปทุมธานี เพราะมีบัว"

เลขทะเบียน 388

เลขหมู่ ปท 3 2541

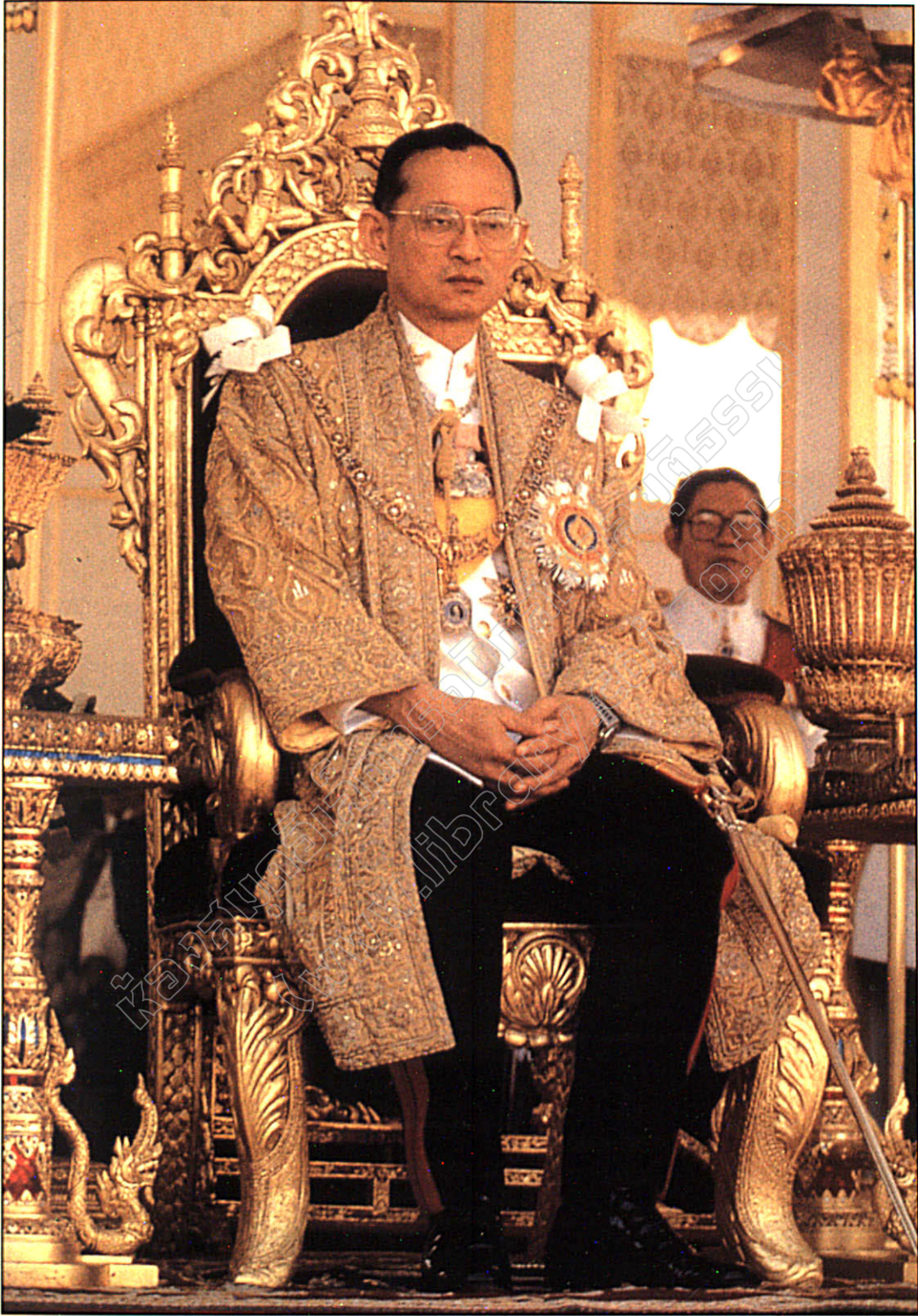
วันเดือนปี 18 ส.ย. 2544

๒7 ต.ก. 2541

ในชีวิตการงานนั้น ทุกคนมีภาระอันหนักที่จะต้องกระทำ
มากมาย ประการแรกคือ หน้าที่ ในงานอาชีพซึ่งควรจะ
ต้องปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีทุกๆ อย่าง ประการ
ต่อไปได้แก่ หน้าที่ที่จะต้องทำประโยชน์ให้แก่สังคมใน
ฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเป็นผู้ได้รับความ
เกื้อกูลจากสังคมทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมอยู่ตลอด
เวลา นอกจากนั้น ยังมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติรับใช้ชาติ
บ้านเมืองในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยอีกประการหนึ่งด้วย

พระบรมราชาธิราช
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สาร ประธานศาลฎีกา

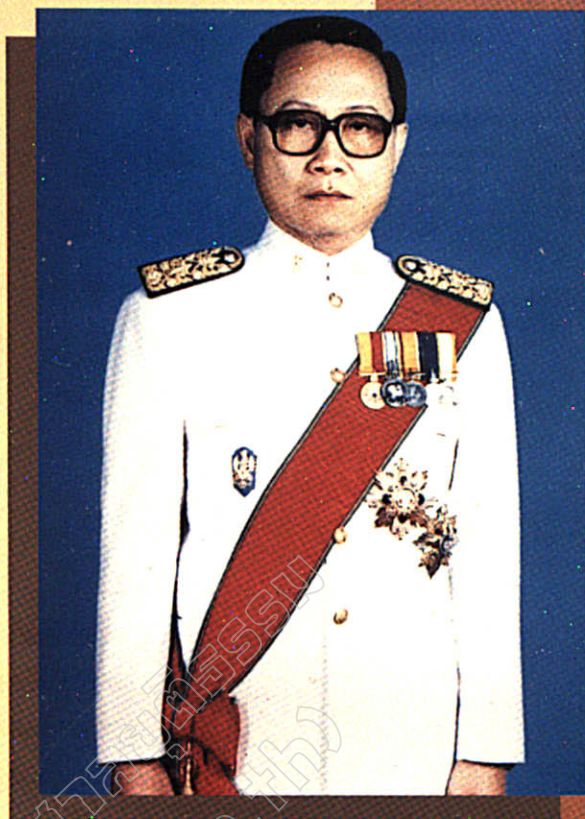
เนื่องจากปัญหาเยาวชนและครอบครัว มีความละเอียดอ่อนและสัมพันธ์กับปัญหาสังคมอย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ท่านผู้พิพากษาสมทบของศาลเยาวชนและครอบครัวมีบทบาทช่วยให้ศาลสามารถปรับใช้ตัวบทกฎหมายอย่างสอดคล้อง กลมกลืนกับสังคมและเพื่อแก้ปัญหาของสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

ท่านผู้พิพากษาสมทบของศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวชุดปัจจุบันกำลังจะครบวาระในวันที่ 7 สิงหาคม 2541 นับว่าได้อุทิศตนปฏิบัติราชการอย่างเสียสละและเต็มความสามารถบังเกิดผลดีแก่งานของศาลและสังคมเป็นส่วนรวม ขอขอบขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ และขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ได้โปรดดลบันดาลให้ท่าน ผู้พิพากษาสมทบและครอบครัวประสบแต่ความสุขสวัสดิ์พิพัฒน์ มงคลตลอดไป

ดี.ค. โมกขมรรคกุล

(นายศักดิ์ดา โมกขมรรคกุล)

ประธานศาลฎีกา

สาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

แนวความคิดในการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนซึ่งต่อมาในภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็นศาลเยาวชนและครอบครัวนั้น เนื่องจากการได้มีการพิจารณาเห็นว่า “เด็ก” และ “เยาวชน” เป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต โดยที่เด็กและเยาวชนดังกล่าวจะต้องเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองของชาติต่อไปในภายภาคหน้า เป็นที่เห็นได้ชัดว่าชาตินั้นจะก่อปรด้วยพลเมืองที่มีขีดความสามารถและคุณค่าสูง อันจะมีส่วนในการผลักดันให้ชาติรุ่งเรืองมั่นคงพัฒนาต่อไป

ศาลเยาวชนและครอบครัวที่จัดตั้งขึ้น มีลักษณะเป็นศาลพิเศษแตกต่างจากศาลชั้นต้นอื่น ๆ กฎหมายจึงบัญญัติให้มีผู้พิพากษาสมทบขึ้น เพื่อต้องการให้มีบุคคลภายนอกซึ่งไม่ใช่ นักกฎหมาย ได้มีโอกาสมองปัญหาเกี่ยวกับเด็กเยาวชนผู้กระทำความผิด เช่นเดียวกับมองปัญหาของลูกหลานของตนเอง พิจารณาหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขตามสภาพและความรู้สึกนึกคิดของบุคคลทั่วไป เพื่อช่วยให้ผู้พิพากษาได้ใช้ดุลยพินิจในการมีคำสั่งหรือคำพิพากษาหาแนวทางแก้ไขได้ถูกต้องแท้จริง ตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว

การที่ผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างสมบูรณ์ เปี่ยมไปด้วยความเมตตาธรรม คุณธรรม และอุทิศกำลังกาย กำลังทรัพย์ และเวลาให้แก่งานในหน้าที่แม้มลตอบแทนที่ได้รับจะเป็นเพียงนามธรรม แต่ก็ก็เป็นสิ่งที่น่าภูมิใจ และควรได้รับการยกย่องและนับถือยิ่ง

ในโอกาสนี้ ผมขออวยพรให้ผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ที่ครบวาระการดำรงตำแหน่งในครั้งนี้ จงประสบความสุข ความเจริญ และสำเร็จในสิ่งอันพึงปรารถนาทุกประการ

(นายสุทัศน์ เงินหมื่น)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สาร ปลัดกระทรวงยุติธรรม

เด็กและเยาวชน เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่ายิ่ง ต่ออนาคตของชาติ ซึ่งจะเจริญเติบโตเป็นผู้สืบต่อความเจริญของชาติในวันข้างหน้า การส่งเสริมและสร้างสรรค์ให้เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพนับเป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่งของรัฐ กระทรวงยุติธรรมซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐจึงได้ตระหนักถึงหน้าที่อันสำคัญยิ่งนี้

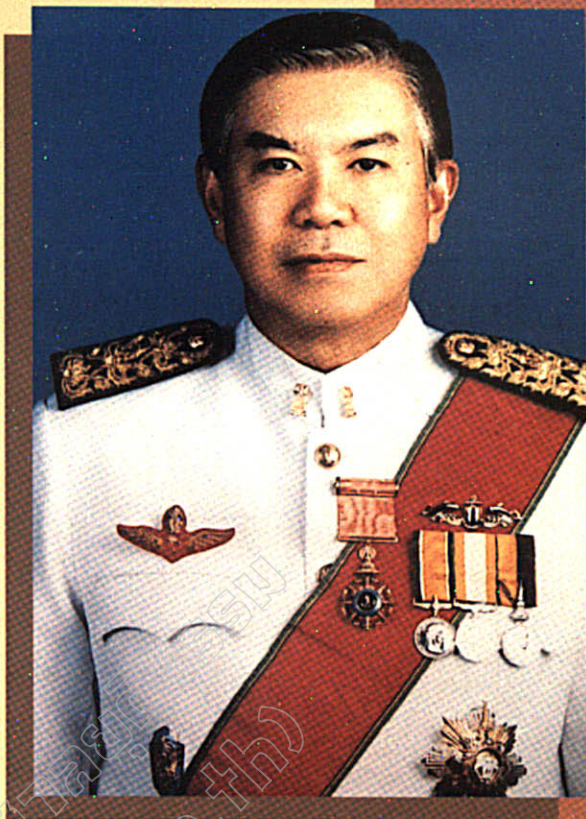
ผู้พิพากษาสมทบเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะดูแล แก้ไขและช่วยเหลือให้เด็กและเยาวชนที่มีปัญหาได้มีโอกาสกลับตนเป็นคนดี มีพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้โดยปกติสุข ผู้พิพากษาสมทบจึงเป็นบุคลากรที่กระทรวงยุติธรรมให้ความสำคัญเสมอมา มนขอขอบคุณผู้พิพากษาสมทบทุกท่านที่ได้อุทิศตนปฏิบัติหน้าที่อันมีเกียรตินี้ด้วยความเมตตาและเสียสละตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

เนื่องในโอกาสนี้ ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายอำนวยการแต่ผู้พิพากษาสมทบทุกท่านจงประสบความสำเร็จและความเจริญและสัมฤทธิ์ผลในสิ่งอันพึงปรารถนาทุกประการ

(นายสุประดิษฐ์ หุตะสิงห์)

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

สาร อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชน และครอบครัวกลาง

ศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
เปิดทำการมาจนบัดนี้เป็นเวลา ๓ ปีแล้ว ได้อำนวยความยุติธรรม
ให้แก่เด็กและเยาวชนที่หลงผิด รวมทั้งช่วยกันดูแลป้องกันและ
แก้ไขปัญหาคดีเด็กและเยาวชนด้วยดียิ่งตลอดเวลาที่ผ่านมา ทั้งนี้
ด้วยความร่วมแรงร่วมใจของคณะผู้พิพากษาสมทบและกรรมการ
สงเคราะห์ตลอดจนข้าราชการตุลาการทุกท่าน

ในโอกาสนี้จึงขออำนวยพรให้ทุกท่านมีสุขภาพและ
พลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่เด็กและ
เยาวชนตลอดไป.

(นายสมพล สัตยาภิธาน)

อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

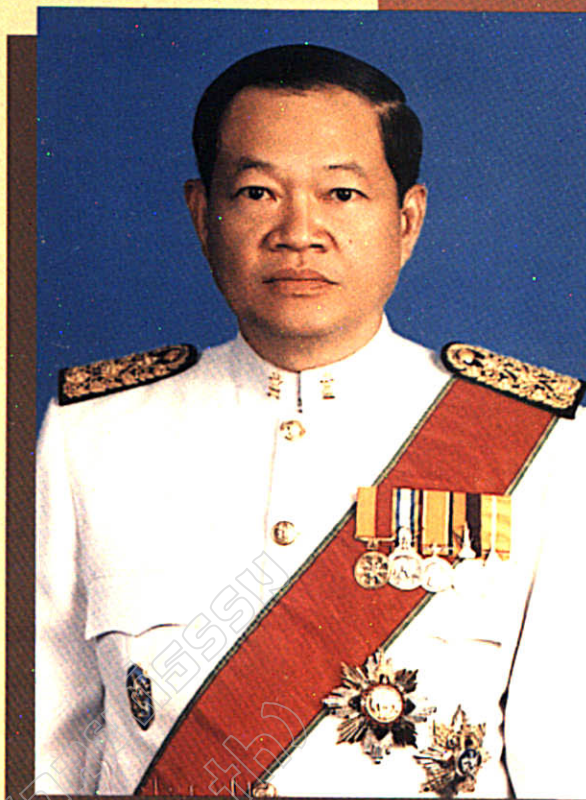
สาร อธิบดีผู้พิพากษา ภาค 1

เนื่องในโอกาสที่ท่านผู้พิพากษาสมทบประจำศาลจังหวัด
ปทุมธานีแมนกคดีเยาวชนและครอบครัว รุ่นที่ 1 จะครบวาระใน
วันที่ 7 สิงหาคม 2541 ผมขอขอบคุณทุกท่านอย่างมากที่ได้
เสียสละทั้งกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์และเวลาอันมีค่า
โดยทำคุณประโยชน์ร่วมกันจัดทำกิจกรรมจัดหาสิ่งของเพื่อ
อำนวยความสะดวกให้แก่เด็กและเยาวชนของศาลมาตลอด
โดยมิได้หวังผล ตอบแทนแต่อย่างใด ในโอกาสนี้ผมขออำนาจ
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายได้โปรดดลบันดาลให้ท่านผู้พิพากษา-
สมทบทุกท่าน ประสบความสุข ความเจริญ มีสุขภาพพลานามัย
แข็งแรงสมบูรณ์ เพื่อเป็นกำลัง ของประเทศชาติต่อไป

(นายประมาธ ติยะไพบลย์สิน)

อธิบดีผู้พิพากษภาค 1

รองปลัดกระทรวงยุติธรรม

นายวรนาท ภูมิถาวร
ฝ่ายบริหาร

นายประเสริฐ เขียนเนิลศิริ
ฝ่ายวิชาการ

นายมานิตย์ สุธาทพร
ฝ่ายพัฒนา

รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

นางดวงมัลย์ ศิลปอาชา
ฝ่ายบริหาร

นายวิชา มหาคุณ
ฝ่ายวิชาการ

นายสุวัฒน์ วรรณะหทัย
ฝ่ายพัฒนา

รองอธิบดีผู้พิพากษา ภาค 1

นายจิระ โชติพงศ์

นายศิริชัย จิระบุญศรี

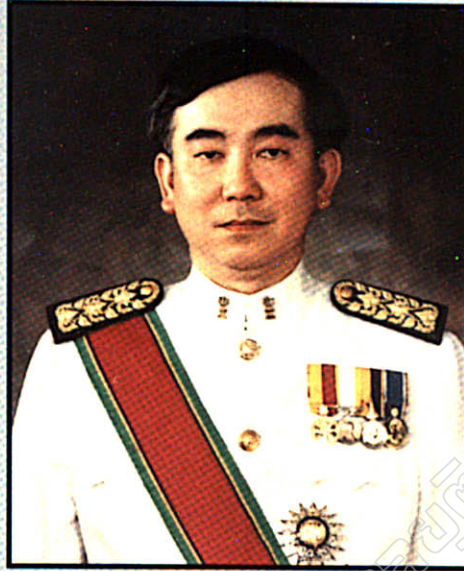

นายประเวศ อิศวรัตน์

นายสุริยะ เดชด่าน

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปทุมธานี

นายสรทัศน์ เตี่ยมวรชัย
(พ.ศ. 2538)

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

นายทองธาร เหลืองเรืองรอง
(7 สิงหาคม 2538 - 22 พฤษภาคม 2541)

นางอโนชา ชีวติโสภณ
(22 พฤษภาคม 2541 - ปัจจุบัน)

ผู้พิพากษา

นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข
(1 มิถุนายน 2538 - 1 มิถุนายน 2540)

นายสุรศักดิ์ ตริรัตน์ศิริกุล
(1 มิถุนายน 2540 - ปัจจุบัน)

นายสมศักดิ์ อินทร์พันธุ์
(17 พฤษภาคม 2539 - 25 พฤษภาคม 2541)

นางแววมณี ประทุมแก้ว
(7 สิงหาคม 2538 - 29 พฤษภาคม 2539)

นางมณีรัตน์ พันธุ์โกศล
(22 พฤษภาคม 2541 - ปัจจุบัน)

ผู้พิพากษาศาลจังหวัดปทุมธานี

แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

(วันที่ 7 สิงหาคม 2538 - ปัจจุบัน)

1.) นายทองธาร เหลืองเรืองรอง - ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

ย้ายมา	จากศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง	เมื่อวันที่	7	สิงหาคม	2538
ย้ายไป	ศาลจังหวัดปทุมธานี	เมื่อวันที่	22	พฤษภาคม	2541

2.) นางแววมณี ประทุมแก้ว - ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา

ย้ายมา	จากศาลแพ่ง	เมื่อวันที่	7	สิงหาคม	2538
ย้ายไป	ศาลจังหวัดหนองคาย	เมื่อวันที่	29	พฤษภาคม	2539

3.) นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข - ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา

ย้ายมา	จากสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษา ภาค 5	เมื่อวันที่	1	มิถุนายน	2539
ย้ายไป	ศาลจังหวัดปทุมธานี	เมื่อวันที่	1	มิถุนายน	2540

4.) นายสมศักดิ์ อินทร์พันธุ์ - ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา

ย้ายมา	จากศาลจังหวัดสวางคแดนดิน	เมื่อวันที่	17	พฤษภาคม	2539
ย้ายไป	ศาลจังหวัดปทุมธานี	เมื่อวันที่	25	พฤษภาคม	2541

5.) นายสุรศักดิ์ ตริรัตน์ศิริกุล - ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา

ย้ายมา	จากศาลจังหวัดนครนายก	เมื่อวันที่	1	มิถุนายน	2540
--------	----------------------	-------------	---	----------	------

6.) นางอโนชา ชีวติโสภณ - ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

ย้ายมา	จากศาลจังหวัดแม่สอด	เมื่อวันที่	22	พฤษภาคม	2541
--------	---------------------	-------------	----	---------	------

7.) นางมณีรัตน์ พันธุ์โกศล - ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา

ย้ายมา	จากศาลแพ่ง	เมื่อวันที่	22	พฤษภาคม	2541
--------	------------	-------------	----	---------	------

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

แถวแรก นั่ง (จากซ้ายไปขวา)

นายสุวัฒน์ ปุยทอง
นายวันชัย เรือนเงิน (จำศาลา)

นายสำราญ อิ่มอกใจ
นายสมชาย สุดใจ

นายวิเชียร อินทร์เนตร

แถวสอง นั่ง (จากซ้ายไปขวา)

นางสาวปรีศนา ทิมา
นางจินต์จิรา ฤกษ์สุนทร

นางวิณีพร ช่วยแก้ว
นางสาวสร้อยสุวรรณ เลิศหิหม

นางพีภรณ์ อยู่คำ

แถวสาม ยืน (จากซ้ายไปขวา)

นางวราภรณ์ ถนอมงาม
นางอารี ทรัพย์ชิต
นางธนภรณ์ ทะขุ่ย
นางสายรุ้ง วรรณแสงแก้ว

นางศิริวรรณ พวงลำไย
นางสาวศิริลักษณ์ สมบูรณ์สิงห์
นางสาวเนรัญช์ บำรุงญาติ
นางศิริรัตน์ บัวศรี

นางสาวสุภาณูตา พยอม
นางวราภรณ์ ทองขาว
นางสาวแก่นจันทร์ อ้วนคำ
นางสาวดวงพร ทองกร

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่สถานพินิจ จังหวัดปทุมธานี

แถวแรก นั่ง (จากซ้ายไปขวา)

นางอุทัยวรรณ ตะเคียนนสกล
นายเสน่ห์ ศรีอักษร

นายหัตศพร ฝ่อบำเรอ

นายเลอพงษ์ ปิ่นทอง (ผู้อำนวยการ)

แถวสอง ยืน (จากซ้ายไปขวา)

นางสาวไตรรัตน์ ฤทธิธาดา
นางสาวพรพิมล ทองแก้ว
นางสุรีย์พร ภูชะ

นางสาวระวีพรรณ โพธิยานนท์
นางนฤมล สุวรรณหงษ์
นายมนูญ กลิ่นสระน้อย

นางสาววิภาภรณ์ ทองดี
นางสาวพณีย์ แก้วใหญ่

แถวสาม ยืน (จากซ้ายไปขวา)

นายสุวิทย์ ชูदानนท์
นายเอกรินทร์ สินธพ
นายบุญเรือง ประโท

นายสุทธิจิต อิ่มอกใจ
นายเอกชัย แจ่มสว่าง

นายชลพัฒน์ ต้นพานิช
นายฉัตรภัตส วงศ์สุนทร

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่สถานแรกรับเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี

แถวแรก นั่ง (จากซ้ายไปขวา)

นางอัจฉรา สังข์อินทร์

น.ส.นฤมล ธนะโสภณ

นางประหยัด พลศรี

นางลักษณาดี ยาวะณา

น.ส.สุเมธชา แครจันท์

นางสมศรี ศรีสมบัติ

น.ส.สุพิศ สารพิศ

น.ส.จุฬามาศ ศิริวิสัย

แถวสอง ยืน (จากซ้ายไปขวา)

นายอดิพงษ์ อริยานุวัฒน์

ว่าที่ร.ต.ณรงค์ เอี่ยมเหล็ก

นายปริญญา ภารคุณี

นางพิเชฐ นิ่มทองคำ

นายสฤกษ์ สังข์อินทร์ (หัวหน้าสถานแรกรับฯ)

นายเฉลิมชนม์ อุ่นเสนีย์

นายอำนวย พลศรี,

นายสุชิน ครุฑสำอางค์

แถวสาม ยืน (จากซ้ายไปขวา)

นายสง่า แดงทุมมา

นายโสภณ เป้าตะใจ

นายราวี จันทรสอน

นายวิสุทธิ์ กิमानนท์

ด้วยรักและศรัทธา

สงเคราะห์เด็ก	เยาวชน	คนทำผิด
ให้ชีวิต	ก้าวใหม่	ไม่ผิดพลาด
ให้สังคม	รับได้	ไม่พะวง
ให้ดำรง	ชีพอยู่รอด	อย่างปลอดภัย
เป็นหน้าที่	อย่างหนึ่ง	ถึงจะหนัก
ด้วยใจรัก	แน่วแน่	มุ่งมั่นไซ
ทุ่มแรงกาย	เข้าด้วย	ช่วยเร็วไว
ทุ่มแรงใจ	สมทบ	ให้ครบคน
อีกทั้งแรง	ศรัทธา	มหาศาล
จะบันดาล	ให้วัน	ผ่านเป็นผล
จะมากน้อย	อย่างไร	ไม่กังวล
มุ่งผจญ	สรรค์สร้าง	ไม่วางมือ
ขอเพียงแต่	เด็กน้อย	ต้องยังคิด
รู้คุณค่า	คิดเพียร	เรียนหนังสือ
สำนึกผิด	รู้ว่า	เสพยาคือ....
ทั้งไม่เชื่อ	ให้ยาชั่ว	มั่วทำลาย
ให้ทนายมัน	ปั้นมือ	ถือภาระ
เป็นสัจจะ	คงอยู่	ไม่รู้ทาย
“สมทบ” ของ	ปทุมฯ	ทุ่มใจกาย
จุดมุ่งหมาย	เยาวชน	เป็นคนดี

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

ด้วยรักและศรัทธา	17
ร้อยกรอง..... อโนชา ชีวิตโสภณ	
ประกาศแต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	20
ทำเนียบผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	21
ลีลันแห่งชีวิต	33
ร้อยกรอง..... ละอองทิพย์ คงธรรม	
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช กับกระบวนการยุติธรรม	17
เรียบเรียง..... รศ.วิภา เยี่ยมประไพ	
ศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	45
โดย..... อโนชา ชีวิตโสภณ	
การดำเนินคดีและการคุมประพฤติเด็กและเยาวชน	53
โดย..... วิชา มหาคุณ	
หน้าที่ผู้พิพากษาสมทบ	59
โดย..... จริญญา ชีวิตโสภณ	

กิจกรรม

หน้าที่และกิจกรรม ของผู้พิพากษาสมทบ (7 สิงหาคม 2538 - 6 สิงหาคม 2541)	64
โดย..... สุรพงษ์ ไสววัฒนกุล	
กิจกรรมของผู้พิพากษาสมทบ	67
ศาลเยาวชนและครอบครัว “เมืองดอกบัว”	89
โดย..... ริมรั้ว	
คณะกรรมการผู้พิพากษาสมทบ ศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	92
กลอน “แม่ แม่ แม่”	89

สารความรู้

เรามาร่วมกันต่อต้านยาเสพติด	97
โดย..... เพียว โนน	
เกร็ดความรู้ “พริกขี้หนูแก้ปวดหัว”	100
จาก..... หนังสือ “ร้อยรู้”	
โครงการฝึกอบรมและกายบริหาร เพื่อส่งเสริม วินัย จริยธรรม และพลานามัยเยาวชน	101
โดย..... พลโทสะอาด สนธิรักษ์, ผศ.อรรถสิทธิ์ ชื่นสงวน	

เรื่อง

หน้า

อันเนื่องด้วยเด็ก (For our children)	105
โดย..... เสริมศรี ภูจินดา	
กฎหมายว่าด้วยการเลี้ยงลูก	108
โดย..... ศรัณยา ไชยสุต	
ปัญหาและข้อพิจารณากรณีเด็กเป็นพยานในคดีอาญา	111
โดย..... สุชาติ ตระกูลเกษมสุข	
เกร็ดความรู้ “วิถีคล้ายเครือญาติ”	114
จาก..... หนังสือ “ร้อยรู้”	
เว็บกฎหมาย เรียนกฎหมายจากอินเทอร์เน็ต	115
โดย..... สมศักดิ์ อินทร์พันธุ์	
เมืองปทุมธานีในอดีต	122
โดย..... จุรีย์ กลั่นกรอง, กุลเกื้อ กลั่นกรอง	
เมืองธัญบุรีเมืองข้าวแห่งทุ่งรังสิต	127
โดย..... วิวัฒน์ วงศ์บุปไทย	
จากฟอสซิลหอย 6 พันปี มาก่อเป็นเจดีย์หอย ที่ปทุมธานี	131
โดย..... จีรพันธ์ สมประสงค์	
ประเพณีออกฮ้อยปะจู้ ของหมู่บ้านตากแดด	135
โดย..... พยงค์ สุวรรณทรัพย์	
ข้าวทิพย์เมืองปทุมธานี	137
โดย..... ทองคำ พันนัทธิ	
ปทุมธานีดินแดนแห่งดอกบัวงาม	139
โดย..... ยุพา บุญวัฒน์	

ภาคผนวก

ข้อบังคับมูลนิธิสงเคราะห์เด็กและเยาวชนของศาลจังหวัดปทุมธานี	142
แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	
คณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน	148
คำสั่งกระทรวงยุติธรรม 682/2539	149
คำสั่งกระทรวงยุติธรรม 32/2541	151
รายชื่อคณะกรรมการจัดทำหนังสือ	152
รายชื่อผู้สนับสนุนการจัดพิมพ์หนังสือ	153
ท้ายเล่ม	154

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง แต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบแห่งศาลจังหวัดชุมพรธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้

๑. นางขวัญตา ศรีวิจิตรศิลป์
๒. นางขวัญวรรณ สิริธนากร
๓. นางจรรย์ กลั่นกรอง
๔. นายวิวัฒน์ ฐาปะมาบุตร
๕. นางพรรณงาม สุวรรณประกร
๖. นางเพียว ไทนา
๗. นางยุพา บุญวัฒน์
๘. นางยุวดี นิยมสมบูรณ์
๙. นางเรณู สืบบุญเรือง
๑๐. นางละอองทิพย์ คงธรรม
๑๑. นายวิชัย ทิตตภักดิ์
๑๒. นางวิไล หาญสวัสดิ์
๑๓. นายวีระ มีศรี
๑๔. นางสาวลักษณ์ ลากเจริญ
๑๕. นางสาวใจ ชื่นใจ
๑๖. นางสาวบังอร ไกรคุปต์
๑๗. นางสาวธิดา คุ้มมโหจิตร
๑๘. นายสุรัช หาญสวัสดิ์
๑๙. นายสุพงษ์ ไสววัฒนกุล
๒๐. นางสาวเสริมศรี ภูจินดา
๒๑. นายอิทธิพล เอี่ยมเจริญ
๒๒. นายอุทัย อัสวประภา

เป็นผู้พิพากษาสมทบแห่งศาลจังหวัดชุมพรธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

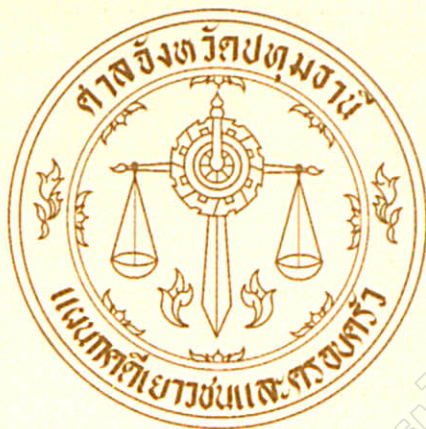
ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลอากาศเอก

รองนายกรัฐมนตรี

**ผู้พิพากษาสมทบ
ศาลจังหวัดปทุมธานี
แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว**

รุ่นที่ ๓

(๗ สิงหาคม ๒๕๓๘ ~ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๑)

ชื่อ นางขวัญตา ตรวิจิตรศิลป์ (กมุทพจน์พานิช)

เกิด 12 กุมภาพันธ์ 2504

คู่สมรส มค.นพ.ประเสริฐ ตรวิจิตรศิลป์

การศึกษา ปริญญาตรี สาขาการเงิน-การธนาคาร รุ่นที่ 13 เอแบค

อาชีพ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บริษัทบุญเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด
บริษัทยูไนเต็ดแอฟแฟร์ล จำกัด

ที่อยู่ 95/7-8 ซอยอารีย์สัมพันธ์ 1 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ บ้าน 2784188, สำนักงาน 5330941-4

โทรสาร 8198299, 5330120

สังคม - กรรมการเหล่ากาชาด จังหวัดปทุมธานี

ชื่อ นางขวัญวรรณ สิริธนากร

คู่สมรส นายศักดิ์ชัย สิริธนากร

การศึกษา บริหารและภาษาจากต่างประเทศ

อาชีพ เจ้าของและผู้จัดการ หจก.เค.วี.ชัยพลายส์
จำหน่ายผลิตภัณฑ์เคมี

ธุรกิจบ้านและคอนโดมิเนียมให้เช่า

ที่อยู่ 7/34-36 ถนนรามคำแหง แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง
กรุงเทพมหานคร 10240

โทรศัพท์ 3734085, 3735393, 01-8889906

โทรสาร 3735393

สังคม - กรรมการมูลนิธิอนุรักษ์รักษาความมั่นคงแห่งชาติ

ชื่อ **นางจุริย์ กลั่นกรอง**

เกิด 5 มกราคม 2488

คู่สมรส นายภูตเกิด กลั่นกรอง

การศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

อาชีพ นักธุรกิจ

ที่อยู่ 142 ซอยหินกร ถนนดินแดง แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ 6433437, 2451523

โทรสาร 7218541

สังคม - กรรมการเหล่ากาชาด จังหวัดปทุมธานี

ชื่อ **นายนิวัฒน์ ฐาปนะสุด**

เกิด 11 มิถุนายน 2495

คู่สมรส นางคิรินทร์ ฐาปนะสุด

การศึกษา บัณฑิตศึกษิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อาชีพ ผู้จัดการทั่วไป บริษัทกรีนสเปด (ประเทศไทย) จำกัด

ที่อยู่ 75/18 หมู่ 3 แขวงจิมพลี เขตตลิ่งชัน

กรุงเทพมหานคร 10170

โทรศัพท์ 4485570

โทรสาร -

สังคม -

ชื่อ นางพรรณงาม สุวรรณประกร

เกิด 14 มกราคม 2488

คู่สมรส นายแพทย์นคร สุวรรณประกร

การศึกษา พยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี-
พุทธชินราช พิษณุโลก

อาชีพ อดีตข้าราชการพยาบาล คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย

ที่อยู่ ปัจจุบัน กรรมการบริษัท วี แอนด์ ดับบลิว เทคโนโลยี จำกัด
1313 ซอยพัฒนาการ 25 ถนนพัฒนาการ เขตสวนหลวง
กรุงเทพมหานคร 10250

โทรศัพท์ 3145535, 7178090, 01-8512838

โทรสาร 3145535

สังคม - อุปนายกสโมสรโลออสส์สวนดุสิต ภาค 310 A
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ นางเพียรวิ โหณา

เกิด 23 มกราคม 2495

คู่สมรส นายสำเนา โหณา

การศึกษา ปริญญาตรี คณะกรรมการศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนคร

อาชีพ นักธุรกิจ

ที่อยู่ 513/527 หมู่ 2 ตำบลประชาธิปไตย อำเภอธัญบุรี
จังหวัดปทุมธานี 12130

โทรศัพท์ บ้าน 5189820, 9581092
สำนักงาน 9880321-3, 01-9152942

โทรสาร -

สังคม -

ชื่อ **นางยุพา บุญวัฒน์**

เกิด 18 สิงหาคม 2487

คู่สมรส ดร.ไพฑูรย์ บุญวัฒน์

การศึกษา ปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
เลขานุการ วิทยาลัยเกริก

อาชีพ ธุรกิจอาหารที่เมเนทให้เช่า

ที่อยู่ 76/300 หมู่บ้านนนท์นคร ซอยทานสัมฤทธิ์ ถนนเควานนท์
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 5805899, 5917039

โทรสาร 5805899

สังคม -

ชื่อ **นางยุวดี นิ่มสมบุญ**

เกิด 10 ตุลาคม 2489

คู่สมรส นายยศ นิ่มสมบุญ

การศึกษา ปริญญาตรี บริหารธุรกิจ

อาชีพ นักธุรกิจ

ที่อยู่ 523 ถนนประชาอุทิศ 37 เขตราชพฤกษ์
กรุงเทพมหานคร 10140

โทรศัพท์ 2490170, 4277644

โทรสาร 2496812, 4272274

สังคม - เลขานุการสภาสตรีแห่งชาติฯ
- นายกสมาคมศิษย์เก่าอัสสัมชัญศึกษา
- ประธานฝ่ายหารายได้สมาคมสตรีนักธุรกิจและวิชาชีพ-
แห่งประเทศไทย,
- ประธานฝ่ายสงเคราะห์ผู้เป่ยบุญล้นิธิเด็กโรควัวใจ

ชื่อ นางเรณู สีบุญเรือง

เกิด 28 กุมภาพันธ์ 2479

คู่สมรส ร้อยตรีประจักษ์ สีบุญเรือง (วศ.บ.)

การศึกษา ประโยชฌการเรือชั้นสูง, เอกอนุบาล วิทยาลัยครูสวนดุสิต,
วิทยาลัยเทคนิคทุ่งมหาเมฆ คณะกรรมการศาสตร์ เอกโกชนาการ

อาชีพ คหบดี

ที่อยู่ 45 ถนนสุขุมวิท ซอย 8 เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110

โทรศัพท์ 2532629, 01-9157317

โทรสาร 2532629

- สังคม**
- อุปนายกสมาคมศิษย์เก่าการเรือนดุสิต
 - ผู้กำกับกำลังสำรองรักษาดินแดนไทย
 - สมาชิกสมทบ สภาสตรีแห่งชาติ
 - กรรมการ สมาคมสตรีอาสาสมัครแห่งประเทศไทย

ชื่อ นางละอองทิพย์ คงธรรม

เกิด 5 กันยายน 2478

คู่สมรส นายสันต์ คงธรรม

การศึกษา ปม.ช., คบ.

อาชีพ ข้าราชการบำนาญ

ที่อยู่ 87/49 หมู่บ้านอมรพันธ์ฯ ซอยเสนานิคม 1 เขตลาดพร้าว
กรุงเทพมหานคร 10230

โทรศัพท์ 5703101, 5743700

โทรสาร -

- สังคม**
- ที่ปรึกษาเครือข่ายสมาคม

ชื่อ นายวิชัย ทิตตภักดิ์

เกิด 12 กันยายน 2497

คู่สมรส นางมาลี ทิตตภักดิ์

การศึกษา PTHE 8 AOTS JAPAN โดยทุนของ AOTS JAPAN.
ปริญญาบัตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ปรอ. รุ่นที่ 8

อาชีพ นักธุรกิจ

ราชการพิเศษ

- รองผู้ตรวจการลูกเสือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ สังกัดกองกำลังพลกรมรักษาดินแดน
- ประธานอาสาสมัครคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย

หน้าที่พิเศษ

- กรรมการการเกษตร หอการค้าไทย
- กรรมการการนำเข้าและส่งออกสินค้าหอการค้าไทย
- กรรมการอุตสาหกรรมอาหาร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ที่อยู่ 1 หมู่ 4 ถนนสุขสวัสดิ์ ซอย 2 เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร 10150

โทรศัพท์ 4783211 โทรสาร 4785333, 8771333

ชื่อ นางวิไล หาญสวัสดิ์

เกิด 10 มีนาคม 2498

คู่สมรส นายไชยรัตน์ วงศ์ศุพร

การศึกษา ปริญญาตรี วทบ. (วิทยาศาสตร์การอาหาร) มก.
บริหารธุรกิจ มร.

อาชีพ นักธุรกิจ กรรมการผู้จัดการ บริษัท แวนด้า ซี.สโตร์ จำกัด

ที่อยู่ 53/313 หมู่ 13 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง
อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

โทรศัพท์ ที่ทำงาน 9092001, บ้าน 5293375

โทรสาร โทรสาร 5293843

สังคม - กรรมการกองทุนศิษย์เก่า KU 30

ชื่อ นายวีระ มีศรี

เกิด 13 มีนาคม 2484

คู่สมรส นางวาณี มีศรี

การศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อาชีพ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

ที่อยู่ 110 ซอยระนอง 1 ถนนพระรามหก แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ ที่บ้าน 2782863, 0186746, 01-8580432
ที่ทำงาน 2621435

โทรสาร 2602880

สังคม - กรรมการสมาคมชาวพิจิตร
- ประธานชมรมกีฬาตะกร้อ ธนาคารกรุงไทยฯ

ชื่อ นางสาวสมลักษณ์ ลากเจริญ

เกิด 12 มีนาคม 2484

คู่สมรส นายสมพร ลากเจริญ

การศึกษา ปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

อาชีพ นักธุรกิจ

ที่อยู่ 27/1 หมู่ 2 ตำบลบางชะแยง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี

โทรศัพท์ 5815255, 01-8852517

โทรสาร -

สังคม - ประธานคณะกรรมการพัฒนาสตรี จังหวัดปทุมธานี
- กรรมการเหล่ากาชาด จังหวัดปทุมธานี

ชื่อ นางสาวใจ ชื่นใจ

เกิด 16 ตุลาคม 2499

การศึกษา ปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สาขาการเงิน-การธนาคาร
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อาชีพ นักธุรกิจ

ที่อยู่ 19 หมู่ 3 ตำบลลาดวา อำเภอสอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โทรศัพท์ บ้าน 035-720037, 01-8363844 สำนักงาน 0702203

โทรสาร -

สังคม - กรรมการมูลนิธิธรรมสุขใจ

ชื่อ นางสาวสิริบงอร ไกรคุปต์

เกิด 28 พฤศจิกายน 2489

คู่สมรส นายทวี ไกรคุปต์

การศึกษา ปริญญาตรี ศึกษาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาชีพ นักธุรกิจ

ที่อยู่ 75 ถนนเพชรเกษม 38 แขวงบางจาก เขตภาษีเจริญ
กรุงเทพมหานคร 10160

โทรศัพท์ ที่บ้าน 4673134 ที่ทำงาน 4675352

โทรสาร -

สังคม -

ชื่อ **นางสุทธิลักษณ์ เอี่ยมไพจิตร**

เกิด 9 กรกฎาคม 2507

การศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต สถาบันเกริก, MINI MBA รุ่น 24
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อาชีพ ครูใหญ่ โรงเรียนดนตรีสมุทรปราการ, ผู้จัดการ โรงเรียนฉัตรสุตา
ที่อยู่ ๑๑ ซอยเทศบาล 31 ถนนสุขุมวิท ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง
จังหวัดสมุทรปราการ 10270

โทรศัพท์ 3872630, 3892667, 01-8251567

โทรสาร 3895914

สังคม -

ชื่อ **นายสุรชัย หาญสวัสดิ์**

เกิด 1 มิถุนายน 2498

คู่สมรส นางขนิษฐา หาญสวัสดิ์

การศึกษา สำนักอบรมนักศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตสภา

อาชีพ นักธุรกิจ

ที่อยู่ 248 ถนนโสกา ตำบลบางปรอก อำเภอเมือง
จังหวัดปทุมธานี 12000

โทรศัพท์ 5815166, 5811673-5

โทรสาร 5816022

สังคม -

ชื่อ **นายสุรพงษ์ โสววัฒนกุล**

เกิด 23 มีนาคม 2484
คู่สมรส นางอัญชนาพร โสววัฒนกุล
การศึกษา พาณิชย์ศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาชีพ นักธุรกิจ
ที่อยู่ 4/375 หมู่ 4 ถนนเสรีไทย แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม
กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 3787997, 01-4944532, 1188-4404435
โทรสาร 3788161
สังคม - กรรมการมูลนิธิเอื้องฟ้า 04

ชื่อ **นางเสริมศรี ภูจินดา**

เกิด 24 เมษายน 2483
คู่สมรส รตอ.วิโรจน์ ภูจินดา (อดีตรองผู้ว่าราชการจังหวัด)
การศึกษา ปริญญาตรี (พาณิชย์ศาสตรบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
ปริญญาตรี (สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต) มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, ปริญญาโท (การบริหารงานธนาคาร)
ประเทศเยอรมนี
อาชีพ รองผู้จัดการฝ่ายการค้าต่างประเทศ ธนาคารกรุงไทย จำกัด
(มหาชน)
ที่อยู่ 452 ซอย 18 เทศบาลนิมิตเหนือ ประชานิเวศน์ 1 แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทรศัพท์ ที่บ้าน 9544588, 5895891 ที่ทำงาน 2559373, 2084101
โทรสาร 2559378
สังคม - เภรัญญิกสมาคมสวิตช์แห่งประเทศไทย
- เลขาธิการชมรมธุรกิจต่างประเทศ สมาคมธนาคารไทย
- เภรัญญิกสมาคมครูและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมสาธิต
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทาวิทยาลัย

ชื่อ นายอิทธิพล เอี่ยมเจริญยิ่ง

เกิด 8 พฤษภาคม 2494
 คู่สมรส นางจินตนา เอี่ยมเจริญยิ่ง
 การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 8
 อาชีพ นักธุรกิจ
 ที่อยู่ 17/7-8 ถนนปทุมสัมพันธ์ ตำบลบางปรอก อำเภอเมือง
 จังหวัดปทุมธานี 12000
 โทรศัพท์ 5816045, 5816244
 โทรสาร 5815404
 สังคม - กรรมการหอการค้า จังหวัดปทุมธานี

ชื่อ ดร.อุทัย อัสวประภา

เกิด 1 มกราคม 2473
 คู่สมรส นางเอิโกะ อัสวประภา
 การศึกษา ปริญญาตรี อดิสรการประเทศญี่ปุ่น
 ปริญญาเอกประเทศสหรัฐอเมริกา
 อาชีพ ธุรกิจรถยนต์
 ที่อยู่ 407 อาคารสงเคราะห์ทุ่งมหาเมฆ แขวงทุ่งวัดดอน เขตสาทร
 กรุงเทพมหานคร 10220
 โทรศัพท์ 2874349, 2864019
 โทรสาร 2874349
 สังคม - อ.น. สโมสรโรตารีธนบุรี

สี่ส้นของชีวิต

เกือบตลอดชีวิตที่ผ่านมา
เป็นคุณครูไม่เคยคิด...จะรามือ

จนมาถึง บั้นปลายของชีวิต
สังขารยังไม่แก่ เฒ่าชรา

รักจะท่องเที่ยวไป ตามใจอยาก
เกษียณก่อนราชการ มาทำปี

แต่มานั่งนึกไป...ไร้สาระ
ชีวิตเรา เกิดมา...แล้วตายไป

มาได้รับ คำแนะนำ จากผู้รู้
ไปสมัคร และเข้ารับการอบรม

แต่ในใจตอนนั้น ไม่ย่อท้อ
ผ่านแล้วต้อง สอบสัมภาษณ์ เหมือนนักเรียน

เมื่อมาถึง วันสำคัญในชีวิต
ที่ได้รับ พระราชทานโปรดเกล้าฯ มา

จะยึดมั่นในหลัก ความถูกต้อง
จะตั้งใจปฏิบัติ หน้าที่นี้

จะสละคราห์ เยาวชนด้วยโอกาส
ผู้เห็นผิดเป็นชอบ ชีวิตล้ำค่า

และนี่คือ “สี่ส้นของชีวิต”
มีโอกาส ทำประโยชน์ ทำสิ่งดี

สามสิบสี่ปีกว่า...สอนหนังสือ
เผ้าฝึกปรี๊ด อบรม บ่มศิษย์มา

อยากมีสิทธิ ทำอะไร ตามปรารถนา
ทั้งกำลังวังชา...ยังพอมือ

เพื่อนฝูงก็มีมาก ไม่หน่ายหนี
แสนสุขขี ทำอะไร ได้อย่างใจ

ควรหรือจะ ปล่อยเวลาไป ดึงน้ำไหล
ทำอะไร ให้ลูกหลาน ได้ชื่นชม

ว่าเป็น “ผู้พิพากษาสมทบ” ก็เหมาะสม
ชักชวนชม ยากยิ่งนัก จักต้องเพียร

สู้ผลต่อ ใ้ได้...ผ่านข้อเขียน
ครูเจนสัวเขียน...ทวาดทวน พันธ์อุรา

ไม่เคยคิด จะมีบุญวาสนา
เป็น “ผู้พิพากษาสมทบฯ” ปทุมธานี

ตามทำนอง ครองธรรม ให้อ้วนฉี
ให้สมกับที่ ได้มา...อย่างยากเย็น

ผู้ทุกข์ยาก ลำบาก แสนยากเข็ญ
ใ้ได้เห็น แสงสว่าง...แห่งความดี

ที่ลิขิต เกิดมาแล้ว ในชาตินี้
มิเสีย ที่เกิด.....มาเป็นคน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช กับกระบวนการยุติธรรม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้พระองค์ทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล โดยการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของผู้พิพากษา ต้องกระทำในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ แม้ว่าพระองค์จะมีได้ทรงปฏิบัติหน้าที่ตุลาการ ด้วยพระองค์เอง แต่พระราชกรณียกิจหลายประการก็บ่งบอกถึงพระราชหฤทัยที่ผูกพันกับงานด้านกระบวนการยุติธรรมมาโดยตลอด ทั้งการเสด็จออกในการถวายสัตย์ปฏิญาณของผู้พิพากษา ก่อนเข้ารับตำแหน่งหน้าที่ การเสด็จพระราชดำเนินยังศาลและกระทรวงยุติธรรม การพระราชทานพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสแก่บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ให้ปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องเที่ยงธรรม ดังความว่า “...ข้าพเจ้าหวังใจว่าท่านทั้งหลายจะช่วยกันพิทักษ์รักษาอารยธรรม ความยุติธรรม และความสุขของประเทศชาติสืบไป ไม่ว่าท่านจะมีหน้าที่เป็นผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ หรืออาชีพอื่นใดขอให้ช่วยทำ

ประโยชน์ยิ่ง ๆ ให้แก่ประเทศอันเป็นที่รักของเรา”^๑ ส่วนงานของกรมราชทัณฑ์ซึ่งเป็นหนึ่งในกระบวนการยุติธรรม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ได้ทรงมีพระราชดำรัสว่า “ขอให้คิดทำงานราชทัณฑ์เป็นงานที่ทำประโยชน์แก่สังคม หากอบรมผู้ต้องขังให้ประพฤติตนดีขึ้นไม่ได้ นักโทษออกไปก็จะกลับไปเป็นอันธพาลเป็นภัยแก่สังคมอีก ข้าราชการกรมราชทัณฑ์ควรจะมีใจ ถ้าสามารถฝึกอบรมผู้ต้องขังให้เป็นพลเมืองดีขึ้นได้”^๒

ทั้งพระราชกรณียกิจ พระบรมราโชวาท พระราชดำรัส และแนวพระราชดำริเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติงานเพื่อความถูกต้องยุติธรรมในสังคม นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีต่อทั้งการปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม และประชาชนโดยทั่วกัน ทั้งนี้ เนื่องจากบุคลากรในสายงานดังกล่าว ย่อมเปรียบเสมือนสื่อแห่งความยุติธรรม ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานต่อราษฎรของพระองค์

๑ “พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรแก่นักศึกษาของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ณ เนติบัณฑิตยสภา, วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๑๕.” ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับเรื่องกฎหมาย ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๔๙ จนถึง ๒๕๒๙. (กรุงเทพฯ : นอร์ตันชัยการพิมพ์, ๒๕๓๐), หน้า ๕๓

๒ “กระแสพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (นายประดิษฐ์ พานิชกร และคณะ) วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖. ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน.” ขวัญเรือน (ปีแรก สิงหาคม ๒๕๓๗), ๑๒๖

พระราชกรณียกิจตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ

นับตั้งแต่การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๒ ซึ่งมีบทบัญญัติในหมวด ๘ ตุลาการ มาตรา ๑๖๖ ว่า “พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ย้ายและถอดถอนผู้พิพากษา”^๑ ผู้ที่สอบผ่านการคัดเลือกจะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาได้ก็ต่อเมื่อได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ครั้นเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๗ ที่ บัญญัติไว้ในหมวด ๘ ศาล มาตรา ๒๐๔ ว่า “พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ผู้พิพากษาพ้นจากตำแหน่ง ก่อนเข้ารับหน้าที่ ครั้งแรก ผู้พิพากษาต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ ด้วยถ้อยคำที่คณะกรรมการตุลาการเป็นผู้กำหนด”^๒ เมื่อได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาแล้ว ก่อนที่จะปฏิบัติหน้าที่ ก็ต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระพักตร์ด้วย ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราโชวาทแนะนำ ดักเตือนให้ดำรงตนอยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง ด้วยพระราชประสงค์ที่จะให้พลกนิกรมีความร่มเย็นเป็นสุข และได้รับความยุติธรรมโดยเสมอภาคเท่าเทียมกัน^๓ ดังจะได้ อัญเชิญพระบรมราโชวาทของคตต่าง ๆ ยกมากล่าวเป็นแต่ละประเด็นโดยสังเขป

(๑) คุณธรรมสำคัญที่เหล่าตุลาการจะต้องตระหนักถึงอยู่เสมอในการปฏิบัติหน้าที่ คือ ความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เทียงธรรม และบริสุทธิ์ใจในด้านความยุติธรรม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสว่า

การที่จะเป็นผู้พิพากษานั้น ไม่ใช่อาชีพโดยทั่ว ๆ ไป เพราะว่าเกี่ยวข้องกับความยุติธรรม และความยุติธรรมนี้ก็ย่อมจะทำให้ประเทศชาติมีชื่อเสียง มีความเรียบร้อย ซึ่งจะนำไปสู่ความเจริญอันเป็นความปรารถนาของส่วนรวม ทุกคนที่จะปฏิบัติงานเพื่อให้ความเจริญรุ่งเรือง ส่วนมากเมื่อจะทำงานใด ๆ ก็ต้องทำงานเพื่อเป็นการทำมาหากิน แต่คนก็ต้องการอำนาจและความเจริญ ถ้าส่วนรวมไม่มีความเรียบร้อย ไม่มีความยุติธรรมแล้ว แต่ละคนก็ไม่สามารถจะปฏิบัติงานเพื่อความเจริญในหน้าที่ของตนได้ ฉะนั้นก็ต้องมีผู้ช่วยกันรักษาความยุติธรรม และความเรียบร้อยในบ้านเมือง หน้าที่นี้ก็ได้แก่ผู้พิพากษา หน้าที่นี้จึงเป็นหน้าที่พิเศษ^๔

ความยุติธรรมดังกล่าวข้างต้นจะบังเกิดขึ้นได้ย่อมมีส่วนสัมพันธ์กับคุณธรรมของผู้พิพากษา คือความซื่อสัตย์สุจริต เทียงธรรม ปรากฏตามพระราชดำรัสที่ว่า

ในการที่ได้กล่าวว่าจะปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เทียงธรรม ปราศจากอคตินี้ก็เป็นหัวใจสำคัญของงานของผู้พิพากษา ไม่ต้อง

๑ ราชกิจจานุเบกษา (ฉบับพิเศษ) เล่ม ๖๖ ตอนที่ ๑๗ วันที่ ๒๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๙๒

๒ “พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรแก่นักศึกษารองสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ณ เนติบัณฑิตยสภา, วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๑๕.” ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับเรื่องกฎหมาย ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๔๙ จนถึง ๒๕๒๙, (กรุงเทพฯ : หอรัณชัยการพิมพ์, ๒๕๓๐), หน้า ๕๓

๓ ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๙๑ ตอนที่ ๑๖๙, วันที่ ๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๗.

๔ กนก วงษ์ตระหง่าน, แนวพระราชดำริด้านการเมืองการปกครองของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, (กรุงเทพฯ : บริษัทวิคตอรี-เพาเวอร์พอยท์, ๒๕๓๒), หน้า ๑๔๕.

อธิบายยืดยาว เพราะแต่ละท่านก็ได้ศึกษามา ได้เตรียมจิตใจมา และทราบตระหนักดีแล้วว่า ความยุติธรรมนั้นจะเกิดขึ้นด้วยความยุติธรรม และซื่อสัตย์สุจริต^๑

(๒) การควบคุมมิให้ความรู้สึกอคติบังเกิดขึ้นในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีจะกระทำได้ ก็ด้วยการฝึกอบรมจิตใจของตนเองให้ตั้งมั่นอยู่ในความยุติธรรม มีสติมั่นคงทุกเมื่อ ดังพระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่คณะผู้พิพากษาที่เข้าเฝ้าฯ ว่า

อคตินี้ทุกคนก็มีบ้าง เพราะว่าคนเรา เวลาเห็นอะไรก็ต้องเห็นในแง่ของตัวเอง แต่ถ้าให้ปราศจากอคติก็หมายความว่า พยายามจะดูสถานการณ์ ดูงาน ดูหน้าที่ในแง่ที่เป็นกลางแท้ๆ ที่ถูกต้องตามหลักวิชา และถูกต้องตามหลักศีลธรรม จึงทำให้หน้าที่ในงานการที่จะมีต่อไปสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เป็นเกียรติ เป็นศรี แก่ตัวและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม อย่างแท้จริง การที่จะให้ปราศจากอคตินี้เป็นสิ่งที่ยาก เพราะจะต้องบังคับจิตใจของตนเองอยู่ตลอดเวลา ทั้งในขณะที่ปฏิบัติงาน ทั้งนอกเวลาปฏิบัติงาน เพราะว่าจิตใจที่ปราศจาก อคตินั้นต้องฝึกฝน และมีอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะให้ปราศจากอคติก็ต้องอบรมจิตใจของตัวเองให้ดีให้มีความยุติธรรม ทุกเมื่อการอบรมจิตใจของตัวเองให้มีความยุติธรรม ทุกเมื่อนั้น จะต้องรักษาสติให้มั่น ต้องมีความรู้ทุกอย่างได้ประสบบ้างใด จะต้องรู้ว่านี่คืออะไร นี่คือนี่สิ่งที่ควรและอาจจะเห็นด้วยว่าสิ่งที่ไม่ควรมีอะไรบ้าง ต้องเลือกสิ่งที่ควรและสิ่งที่ไม่ควร ทั้งนี้ก็เป็นงานที่สำคัญยิ่ง ถ้าหากว่าไม่สามารถที่จะ

ปฏิบัติตามนี้แล้ว เข้าใจได้ว่างานในหน้าที่ก็จะเสียหายได้มากที่สุด เพราะว่าการที่เป็นผู้พิพากษา ก็เท่ากับประชาชนได้ฝากความหวังไว้แก่ตนว่าเป็นผู้ที่มีความยุติธรรม โดยบริสุทธิ์ใจ...^๒

(๓) ผู้พิพากษาพึงนำหลักแห่งความยุติธรรม หลักศีลธรรม และสามัญสำนึก ประกอบเข้ากับหลักวิชาที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมา เพื่อให้การใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาพิพากษารรณคดีเป็นไปด้วยความยุติธรรม ดังพระราชดำรัสเกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจที่ว่า

มีข้อสำคัญที่ว่าส่วนมากกฎหมายแต่ละมาตรามีว่า ผู้พิพากษาจะต้องใช้ดุลยพินิจนี้ก็เหตุของงาน แต่ว่าต้องใช้ดุลยพินิจตรงนี้แหละที่สำคัญ จะต้องใช้สิ่งที่เราได้ยินได้ฟังที่เขาเบิกความในโรงศาลเป็นประกัน มาประสมประสานกับความดี ความฉลาดและความรู้ที่มีอยู่ในตัวที่รับมาก่อน และจิตใจที่สุจริต และยุติธรรมเพื่อที่จะใช้ดุลยพินิจนั้น ซึ่งก็หมายความว่ามาพิจารณา มาดู มาฟัง ด้วยความยุติธรรม มาซึ่งใจว่าที่เขาเบิกความนั้นเกินความแค่นั้น ฉะนั้นการที่ผู้พิพากษาจะอ้างว่าตัดสินความหรือได้ตัดสินอย่างไร ก็เพราะว่าได้ยินเขาพูดในโรงศาลเขาเบิกความอย่างนี้ทำอย่างอื่นไม่ได้ อันนี้ ข้อนี มีขอบเขตกว้างขวางพอใช้ ถ้ามาประสมประเสกกับความคิดความรู้ที่ตัวมี นอกเหนือจากที่ได้ยินในโรงศาล ฉะนั้น ก็เป็นงานที่ยากและรับผิดชอบมาก เพื่อที่จะมีความคิด หรือความรู้ที่ได้จากสิ่งที่ไม่ใช่สิ่งที่ได้ยินในศาล เพื่อที่จะปฏิบัติตาม

๑ "พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่คณะผู้พิพากษาประจำกระทรวงในโอกาสเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน, วันอังคารที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๒๒." พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช : รมเกล้าฯ ชาวพุทธธรรม, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลื่องเชื่อง, ๒๕๓๐) หน้า ๓๕.

๒ "พระราชดำรัสในโอกาสที่ประธานศาลฎีกานำผู้พิพากษาเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับตำแหน่งหน้าที่ ณ พระตำหนัก จิตรลดารโหฐาน, วันศุกร์ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๐." เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕.

กฎหมายที่ว่าต้องใช้ดุลยพินิจนั้น จำต้องทำงานนอกศาลด้วย^๑

ทั้งนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับหลักวิชาการ กับหลักแห่งความยุติธรรม หลักศีลธรรม และสามัญสำนึกในวโรกาสต่าง ๆ อาทิ พระราชดำรัสเกี่ยวกับการใช้หลักวิชาควบคุมกำกับหลักวิชาควบคุมกำกับหลักความยุติธรรมว่า “ทุกสิ่งทุกอย่างก็ต้องพยายามที่จะดู ที่จะพิจารณาอย่างรอบคอบและอย่างถูกหลักของวิชาการ ทั้งถูกหลักของความยุติธรรมว่า ถ้าหากว่าแต่ละท่านมีวิชาการแล้ว และมีจิตใจที่แน่วแน่มั่นคงทำอะไรไม่ยากนัก แต่ที่จะยาก บางทีเราลืมหองวิชาการและอาจจะลืมหองจิตใจด้วยซ้ำ”^๒

การผสมผสานระหว่างหลักวิชาการ หลักความยุติธรรม และสามัญสำนึกนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราโชวาทพระราชทานต่อผู้พิพากษาว่า “ท่านที่เป็นผู้พิพากษาจึงเป็นบุคคลที่จะต้องทำงานด้วยความรู้ในวิชาทั้งในความรู้ในความยุติธรรมที่อยู่ในใจ คือเป็นความยุติธรรมตามธรรมชาติหมายความว่าผู้ที่เป็นผู้พิพากษาจะต้องใช้หลักวิชาและสามัญสำนึกอย่างมาก ทั้งหมดนี้จะต้องประกอบด้วยความสุจริต คือ สุจริตใจ....”^๓

ในส่วนที่เกี่ยวกับหลักวิชาการและความถูกต้องทางศีลธรรม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ได้ทรงมี พระราชดำรัสว่า “โดยไม่มีอคติ ก็หมายความว่า จะต้องทำให้ถูกต้องตามหลักวิชา

และถูกต้องตามศีลธรรมตามสิ่งที่ดีที่งาม สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ยาก เพราะว่าเรียนรู้เท่าไร ๆ ถ้าไม่มีอยู่ในตัวหรือไม่อยู่ในตัว ก็ไม่สามารถที่จะเรียน”^๔

(๔) ผู้พิพากษาควรตระหนักถึงความสำคัญของตำแหน่งหน้าที่ และปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบหมายให้ลุล่วงด้วยความเต็มใจ เพื่อความสงบสุขของสังคมโดยส่วนรวม ดังความในพระบรมราโชวาทที่ว่า

ฉะนั้น ก็ขอขอให้ท่านทั้งหลายนอกจากคำปฏิญาณที่ได้เปล่งไว้ ให้พยายามปฏิบัติด้วยความร่าเริงใจ ที่ใช้คำว่าร่าเริงใจ หมายความว่าเต็มใจไม่ใช่เพราะถูกบังคับ จะเป็นบังคับของกฎหมาย รัฐธรรมนูญ หรือบังคับของคำปฏิญาณหรือบังคับของผู้บังคับบัญชา แต่บังคับของตัวเองจึงจะร่าเริงใจ ว่าได้ทำหน้าที่ของตน ทำหน้าที่ที่เหมาะสม เพื่อรักษาสันติภาพ และในที่สุดก็รักษาตัวเองในด้านความปลอดภัยของตัวเองและในด้านความพอใจของตัวเอง สร้างเกียรติแก่ตัวเอง สร้างความร่าเริงใจแก่ตัวเอง ฉะนั้นก็ขอให้ท่านได้พิจารณาอย่างรอบคอบว่าเมื่อออกไปรับหน้าที่แล้ว จะต้องทำอะไร คือประกอบด้วยการงานในราชการโดยตรง งานในฐานะผู้รู้ ผู้ที่มีความรู้ดี ผู้ที่มีเหตุผลดี สามารถที่จะใช้ความเฉลียวฉลาดพิจารณาสถานการณ์ต่าง ๆ ในฐานะเป็นเจ้าของประเทศ คือเป็นคนไทยที่อยากจะเห็นความผาสุกของส่วนรวม เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจได้ว่า มีประเทศที่มีความมั่นคง^๕

๑ “พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่ผู้พิพากษาประจำกระทรวงมหาดไทย ณ ศาลฎีกาชั้นต้น เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๖.” เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๗-๔๘.

๒ “พระราชดำรัสในโอกาสที่ประธานศาลฎีกาผู้พิพากษามหาเถร ณ ศาลฎีกาชั้นต้น เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๖.” เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๔-๔๘.

๓ “พระราชดำรัสในโอกาสที่ผู้พิพากษาประจำกระทรวงมหาดไทย ณ ศาลฎีกาชั้นต้น เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๖.” เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๖.

๔ “พระราชดำรัสในโอกาสที่ผู้พิพากษาประจำกระทรวงมหาดไทย ณ ศาลฎีกาชั้นต้น เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๖.” เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๖-๔๗.

๕ “พระราชดำรัสในโอกาสที่ประธานศาลฎีกาผู้พิพากษามหาเถร ณ ศาลฎีกาชั้นต้น เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๖.” เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๖.

(๕) การปฏิบัติหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก
สงบสุขและยุติธรรมให้แก่สังคมของผู้พิพากษา
มิได้เป็นไปเพียงตามครรลองของกฎหมายเท่านั้น
แต่จะต้องเชื่อมโยงเข้ากับสภาพความเป็นจริงของ
บ้านเมืองและประชาชนในประเทศชาติ ดังนั้น
ผู้พิพากษาจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในสภาพ
ความเป็นไปในสังคมอย่างต้องแท้ ปรากฏใน
พระราชดำรัสองค์หนึ่งว่า

...ไปในที่ที่จะทำงานในท้องถิ่นนั้น จะต้องรู้จัก
พื้นที่ก่อนก็หมายความว่าไปดูหาความรู้รอบตัว
และความเป็นอยู่ของผู้ที่จะเป็นตัวละครคน ตัว
ปฏิบัติในโรงศาล หมายถึงความเป็นอยู่ของราษฎร
หมายถึง เศรษฐกิจ หมายถึงความคิดความเห็น
ทั่ว ๆ ไป และในลักษณะภูมิประเทศว่าเป็นที่ราบ
หรือเป็นที่สูง หรือเป็นที่ภูเขาหรือเป็นที่ใกล้ทะเล
ทั้งหมดนี้ มีส่วนที่จะทำให้จิตใจของคนเรา
เปลี่ยนแปลงไปได้และทำให้เรารู้จักและเข้าใจว่าจะ
ทำอย่างไร สำหรับให้เกิดความยุติธรรมได้ ฉะนั้น
การหาความรู้รอบตัวนี้ในท้องถิ่น จึงเป็นส่วนที่
สำคัญ วิธีที่จะออกไปหาความรู้รอบตัวนี้ ก็อาจจะ
ต้องไปทำหน้าที่เหมือนไม่ใช่หน้าที่ของผู้พิพากษา
เลยแต่โดยที่เรามีความรู้ ได้เรียนรู้มาเป็นเวลา
หลายปี และมีความฉลาด คือ สามารถที่จะเมื่อ
เห็นอะไร ได้ยินอะไรสามารถที่จะนำมาพิจารณา
และใช้ประโยชน์ให้รู้ซึ่ง...^๑

(๖) ผู้พิพากษาสมควรประพฤติตนให้เป็น
ที่เคารพนับถือของประชาชน ทั้งนี้ พระบาท-
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสพระราช-
ทานแนวทางการดำรงตนให้สมกับตำแหน่งหน้าที่
ดังกล่าวว่า

นอกจากหน้าที่โดยตรงของผู้พิพากษา ก็มี
หน้าที่ของพลเรือนดี ผู้มีความรู้สูงและมีฐานะ
เป็นที่นับถือของประชาชน จึงต้องปฏิบัติตน
ปฏิบัติงานให้เป็นที่นับถือโดยแท้ของทุกคน ทั้ง
ประชาชนทั่วไป ทั้งเพื่อนข้าราชการ โดยเฉพาะ
ข้าราชการ ในกระทรวงยุติธรรมก็ต้องให้เป็นที่ฟัง
ของทุกคนที่ทั่วทุกชั้น ทุกวัย ทุกเพศ ถ้าทำเช่น
นั้นท่านทั้งหลายเอง ก็จะมีเกียรติยศเกียรติของ
ตัว มีศักดิ์ศรี มีประโยชน์ งานที่ทำในโรงศาลก็
ทำให้ตรงทุกอย่าง ในการดำรงชีวิตก็ทำให้ตรง
เป็นตัวอย่าง ในที่สุดถ้าไปเป็นผู้พิพากษาที่ได้ก็
ตาม เมื่อเข้าโรงศาลก็ต้องพยายามที่จะทำตาม
กฎเกณฑ์ คือรับฟังด้วยความเป็นกลาง และตัดสิน
ด้วยความเป็นกลาง ตามบทกฎหมาย นอกโรงศาล
ก็เป็นตัวอย่างที่ดีที่สะอาด บริสุทธิ์ ของคนที่มี
ชีวิตที่ซื่อตรง และเป็นที่ฟัง...^๒

ความนับถือที่พึงได้รับจากประชาชนนั้น
นอกจากจะเกิดความประพฤติปฏิบัติตนในการ
ดำรงชีวิตแล้ว ยังเนื่องมาจากการที่ผู้พิพากษา
ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน ทั้งการให้คำ
แนะนำในด้านกฎหมายและการดำรงชีวิตประ-
จําวันของประชาชน ดังพระราชดำรัสที่ว่า

การที่จะเอาใจใส่สังคมนอกโรงศาลนี้มี ๒ ทาง
ทางตรงก็มีการให้คำแนะนำในเรื่องกฎหมายแก่
ประชาชน ซึ่งโดยมากเวลาขอร้องให้ผู้พิพากษา หรือ
ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายมาช่วยประชาชน ช่วย
สังคม ก็กล่าวว่าไปช่วยให้คำแนะนำแก่ประชาชน
ในด้านกฎหมายนั้นทางหนึ่ง อีกทางหนึ่งก็คือพยายาม
ไปช่วยในชีวิตประจำวันของประชาชน เอาใจใส่
สนใจทั้งในใจและการกระทำดังนี้ก็จะได้กระทำหน้าที่
ครบถ้วน ทั้งในฐานะผู้พิพากษาทั้งในฐานะผู้ที่มีความ
รู้ ผู้ที่มีคุณธรรม...^๓

๑ "พระบรมราชโองการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำรัสแก่ผู้พิพากษาประจำกระทรวงมหาดไทย ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน, วันศุกร์ที่ ๙ เมษายน ๒๕๐๙, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๔-๕."

๒ "พระราชดำรัสในโอกาสที่ประธานศาลฎีกาผู้พิพากษามหาเถลิงถวัลยราชสมบัติ ณ พระตำหนัก จิตรลดารโหฐาน, วันศุกร์ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๐๙, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕."

๓ "พระราชดำรัสในโอกาสที่ผู้พิพากษาประจำกระทรวงมหาดไทย ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน, วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๐๕, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๓."

เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน ดังกล่าวข้างต้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง มีพระราชดำริว่าจะเป็นการช่วยให้จำนวน คติความลดลงได้ ดังเนื้อความในพระราชดำรัส ที่ว่า

งานอีกอย่างที่ไม่ได้เป็นการปฏิบัติโดยตรง แท้ แต่เป็นหน้าที่เหมือนกันของคนที่เป็น ผู้พิพากษา ในฐานะที่เป็นคนที่มีความรู้สูงและมีหน้าที่สูง เป็นคนที่นับว่าควรจะเป็นที่ยกย่อง นับถือของประชาชนทั่วไป คือเป็นงานที่นอกเหนือจากงานของผู้พิพากษา แต่มีผลดีสำหรับ ประเทศชาติ และอยู่ในขอบข่ายที่จะปฏิบัติได้ คือจะต้องเอาใจใส่นอกโรงศาลหมายความว่า ควรจะศึกษาดูว่าสภาพความเป็นอยู่ในท้องถิ่น นั้นๆ เป็นอย่างไร และอาจจะหาทางแก้ไขได้ แนะนำได้ งานนี้ก็เท่ากับเป็นงานป้องกัน อาชญากรรมหรือป้องกันคดี ท่านจึงมีงานสอง อย่าง งานที่จะตัดสินในโรงศาล งานผู้พิพากษา แท้ๆ ถ้ามีคดีมากก็อาจจะมียานมาก ถ้ามีคติน้อยก็อาจจะมียานน้อยงานอีกด้านหนึ่ง ก็คือ งานการป้องกันอาชญากรรมหรือป้องกัน ความ ชัดแย้ง ป้องกันความเข้าใจผิด เพื่อป้องกันมิให้ มีคดีมาก...^๑

พระราชดำรัสดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับ พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงปฏิบัติมาโดยตลอดนับตั้งแต่ทรงขึ้นครอง ราชย์ จากการที่พระองค์ทรงสนับสนุนส่งเสริม ราษฎรให้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทรงแก้ไข ปัญหาความยากจนซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่ง ของคติความที่เกิดขึ้นจึงนับเป็นการลดจำนวน

คติความ ในศาลโดยทางอ้อมอีกด้วย

(๗) คำปฏิญาณที่เหล่าผู้พิพากษาได้ ถวายสัตย์ต่อพระพักตร์พระบาทสมเด็จพระเจ้า- อยู่หัวนั้น แม้ว่าจะเป็นกรกระทำตามบทบัญญัติ ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่หากได้รำลึกถึงคำ ปฏิญาณดังกล่าว อยู่เสมอก็ย่อมมีส่วนสำคัญที่ จะตักเตือนตนเองให้ตั้งมั่นอยู่ในความถูกต้อง ยุติธรรม ซึ่งก็จะอำนวยประโยชน์ ทั้งส่วนตน และประเทศชาติ ดังพระบรมราโชวาทที่ได้พระ- ราชทานว่า

ในประเทศชาติ อย่างน้อยที่สุดขอให้ มีสถาบันหนึ่งแห่งหนึ่งที่แน่นแฟ้น และปราศจาก อคติจริง ๆ คนอื่นเขาอาจไม่ได้บอกว่าข้าพเจ้า จะทำงานโดยปราศจากอคติแต่ท่านได้พูดอย่าง นั้น ท่านได้ลั่นวาจาไว้เป็นเสียงดังอาจนึกว่าอยู่ใน ห้องนี้ท่านเฝ้าแต่ว่ามั่นคงอยู่ในโลก เพราะ ว่าท่านเป็นโลก แต่ละคนเป็นโลกท่านก็จะ ต้องจำและได้ยืนคำปฏิญาณนี้ก็จะตลอดชีวิต ฉะนั้นถ้าท่านทำถูกต้องอย่างนี้ ท่านจะมีเกียรติ ของท่าน แต่ละคนก็สามารถปฏิบัติงานตั้งแต่ บัดนี้ไปจนกระทั่งเกษียณอายุ หรือแม้จะต่อ จากเลยจากเกษียณอายุจะเป็นคนที่ดี เป็นคนที่ ชื่อสัตย์สุจริต เป็นคนที่มีประโยชน์แม้จะเป็น เพียงคนหนึ่งก็นับว่าได้พยุชาติบ้านเมือง ให้ อยู่เย็นเป็นสุขได้ ซึ่งความจริงประเทศไทยอยู่ เย็น เป็นสุขมาจนทุกวันนี้อย่างมหัศจรรย์ ก็ เพราะเหตุว่าแต่ละคนได้พยุความดีไว้ไม่มาก ก็น้อย แม้จะคนเดียวหรือสองคนอาจช่วยชาติ บ้านเมือง ให้อยู่ได้^๒

๑ "พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่คณะผู้พิพากษาประจำกระทรวงในโอกาสเข้าเฝ้า ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ ณ พระตำหนัก จิตรลดารโหฐาน, วันอังคารที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๒๒," เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๕.

๒ "พระราชดำรัสพระราชทานแก่ผู้พิพากษาในโอกาสเข้าเฝ้า ถวายสัตย์ปฏิญาณ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน, วันอังคารที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๔," ๑๐๒ ปี กระทรวงยุติธรรม, (กรุงเทพฯ : ปิยะธนวิรัช การพิมพ์, ๒๕๓๗) หน้า ๔๑.

เมื่อประมวลพระราชดำริทั้งหมดดังที่ได้
อัญเชิญมาไว้ข้างต้นนี้ อาจกล่าวได้โดยสรุปว่า
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรม-
ราโชวาทให้ผู้พิพากษาที่เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์
ปฏิญาณทุกคนปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรมเพื่อ
ความสงบสุขของสังคมและประเทศชาติ ความ
ยุติธรรมดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้นั้น มิใช่แต่เพียง
อาศัยหลักตัวบทกฎหมายหรือหลักแห่งวิชาการ
แต่จะต้องผสมผสานเข้ากับหลักแห่งศีลธรรมด้วย
ดังนั้น ผู้พิพากษาจึงสมควรที่จะมีความรอบรู้
เกี่ยวกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน
ในพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบถึงต้นเหตุ
พื้นฐานของคดีความต่าง ๆ และหาหนทางช่วย
ผู้ที่ประสบความเดือดร้อน อาจจะช่วยการให้คำ
แนะนำทางกฎหมาย หรือช่วยยกระดับความ
เป็นอยู่ให้ดีขึ้น การที่ผู้พิพากษากะทำตนให้
เป็นที่พึ่งของประชาชนได้ดังกล่าวก็ย่อมได้รับ
ความเคารพ นับถือนอกเหนือไปจากการดำรง
ตนให้สมฐานะกับความเป็นผู้รอบรู้ด้านกฎหมาย
และเป็นผู้มีตำแหน่งสูงในหน้าที่การงาน รวมทั้ง
จักต้องรำลึกถึงคำสัตย์ปฏิญาณของตนอยู่เสมอ
ซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต
เป็นไปตามครรลองของความยุติธรรม อันจะ
มีผลต่อสังคมและประเทศชาติโดยส่วนรวม

สรุป

นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ภูมิพลอดุลยเดชเสด็จขึ้นครองราชย์ เมื่อ พ.ศ.
๒๔๘๙ จวบจนกระทั่งปัจจุบันอันเป็นช่วงสมัย
กาญจนาภิเษก ประชาชนชาวไทยทุกคนต่างสำนึก
ในพระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้า-
อยู่หัวทรงมีต่อพสกนิกรมาโดยตลอด ด้วยพระ-
ราชกรณียกิจทั้งปวงล้วนทรงมุ่งเพื่อประโยชน์สุข
แก่ประชาชนเป็นสำคัญ นอกเหนือจากพระราช-
ภารกิจนานัปการ ในฐานะพระประมุขแห่งชาติ ที่

จะต้องดำรงสืบต่อตามโบราณราชประเพณีและ
ที่มีกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว พระองค์ยังทรงมี
พระวิริยะอุตสาหะในการพัฒนาป้องกัน แก้ไข และ
ผดุงรักษาสິงที่จะนำมาซึ่งความผาสุกและสงบของ
ประชาราษฎร์ทั้งมวล

ปัจจัยที่เอื้อให้เกิดความสงบสุขได้ในสังคม
ก็คือการอยู่ร่วมกันของประชาชนภายใต้กฎหมาย
ทุกคนมีความเสมอภาคกันในขอบเขตกฎระเบียบ
กฎหมายจึงเปรียบเสมือนกฎเกณฑ์ของบ้านเมืองที่
รักษาไว้ซึ่งความยุติธรรม โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ
ที่รวมเรียกว่ากระบวนการยุติธรรมเป็นองค์กรที่จะ
บังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ทั้งนี้พระบาท-
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำรัสแก่
นักกฎหมายในหลายโอกาสถึงความสำคัญของ
การมีตัวบทกฎหมายที่ดี เพื่อเป็นเครื่องมือใน
การรักษาความยุติธรรมว่าจะต้องสอดคล้องกับ
สภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริงและความต้องการ
ของประชาชนอย่างไรก็ตาม โดยพระราชดำริแล้ว
กฎหมายเป็นเพียงเครื่องมือไปสู่ความยุติธรรม
ดังนั้นกฎหมายทั้งปวงจะธำรงความถูกต้องและ
มีประสิทธิภาพได้ย่อมขึ้นกับการใช้กฎหมายให้
เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ได้ระบุไว้ เหตุดังกล่าว
จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีนักกฎหมายที่ดีกล่าว
คือมีความเที่ยงตรง ซื่อสัตย์สุจริตคำนึงถึง
หลักศีลธรรมจรรยา และเหตุผลตามความเป็นจริง
มิได้ยึดแต่เฉพาะบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์
อักษรในกฎหมายแต่เพียง อย่างเดียวเท่านั้น

พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสใน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานให้แก่
คณะบุคคลต่าง ๆ อาทิ ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตร
ของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัญญัติย-
สภา คณะผู้พิพากษา ฯลฯ เกี่ยวกับบทบัญญัติของ
กฎหมายและการประพฤติปฏิบัติตนของนัก
กฎหมายที่ดี ย่อมแสดงถึงพระปรีชารอบรู้ใน

ทางนิติศาสตร์ ทรงเข้าพระทัยถึงหลักแห่งกฎหมายอย่างแจ่มชัด เมื่อผสมผสานเข้ากับปัญหาที่พระองค์ทรงหยั่งทราบอย่างลึกซึ้งถึงความเป็นไปในสังคมไทยและพระราชหฤทัยที่ทรงห่วงใยราษฎร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงมีพระบรมราโชวาทย้ำเตือนให้นักกฎหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะผู้พิพากษาที่เข้าเฝ้าฯ ก่อนรับตำแหน่งหน้าที่ ให้มีส่วนช่วยเหลือประชาชนผู้ด้อยโอกาสในสังคม ด้วยการให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายและให้การเกื้อกูลด้านการดำรงชีวิต ซึ่งความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับประชาชนดังกล่าว ย่อมเป็นผลให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสภาพความเป็นอยู่ ที่แท้จริงของสังคมในท้องถิ่น และจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ ทั้งนี้ เนื่องจากสิ่งต่างๆ ที่ได้พบเห็นและรับทราบด้วยตนเองจากสภาพที่แท้จริงของสังคมจะช่วยเสริมวิจารณญาณการตีความตัวบทกฎหมายให้ถูกต้อง ตามความเป็นธรรมมากขึ้น พระบรมราโชวาทเกี่ยวข้องกับความยุติธรรมตามกฎหมาย และความเป็นธรรมอันแท้จริง จึงเป็นการพระราชทานแนวพระราชดำริเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมผ่านผู้พิพากษา ซึ่งปฏิบัติงานในพระปรมาภิไธยไปสู่อาณาประชาราษฎร์ทั้งหมด

หลักการครองงานและครองตนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราโชวาทแก่เหล่าตุลาการ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณทั้งต่อบุคลากรในวงการยุติธรรมและราษฎรที่จะได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้พิพากษา เช่นเดียวกับการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินยังกระทรวงยุติธรรมและศาลในกรุงเทพฯ รวมทั้งต่างจังหวัดด้วยนั้นย่อมเป็นการพระราชทานขวัญและกำลังใจแก่เหล่าตุลาการ ก่อให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่อำนวยความ

ยุติธรรมแก่สังคมโดยไม่หวั่นไหวต่อสิ่งใด ๆ ขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาที่ประชาชนมีต่อสถาบันยุติธรรมอีกด้วย

พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะเป็นหนทางไปสู่ความยุติธรรมโดยทั่วกันในสังคมมิได้จำกัดเฉพาะอิสริชน แต่ยังแผ่ปกเกล้าผู้ต้องโทษคุมขัง ซึ่งมีกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญถึงพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในการพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องโทษทั้งที่เป็นรายบุคคล คณะบุคคล และโดยส่วนรวมเมื่อถึงวาระอันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์หรือบ้านเมือง แม้ว่าเรื่องราวของพระราชทานอภัยโทษจะได้ผ่านการกลั่นกรองจากองคมนตรีซึ่งมีความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมายก่อนแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงมีพระวิริยอุตสาหะที่จะทรงตรวจสำนวนด้วยพระองค์เองอีกครั้งหนึ่ง เพื่อที่จะทรงทราบถึงเหตุผลตามความเป็นจริงก่อนที่จะมีพระบรมราชวินิจฉัยเพื่อพระราชทานความเป็นธรรม แก่ผู้ต้องโทษในที่สุด

พระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีต่อประชาชนทุกแห่งหนและชนชั้นก่อให้เกิดความรู้สึกแห่งการเป็นศูนย์รวมของจิตใจ เมื่อเกิดเหตุวิกฤตยากที่จะแก้ไขให้ลุล่วงได้ ต่างก็น้อมรำลึกถึงพระบารมีที่จะทรงปลดเปลื้องภัยดังกล่าว มิเพียงแต่ผู้ต้องโทษที่หวังจะได้รับพระราชทานอภัยโทษให้ บรรเทาลงหรือให้หมดสิ้นไปเท่านั้น ยามเกิดเภทภัยในบ้านเมือง พลชนิกกรก็หวังให้ทุกขภัยดังกล่าวคลี่คลายไปด้วยพระบารมี เช่นเดียวกับบรรดาผู้พิพากษาเมื่อต้องประสบกับปัญหาในวงตุลาการก็ได้ร่วมกันทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขอพระราชทานความเป็นธรรมและขอพระราชทานพระ-

มหากรุณาธิคุณจัดเหตุร้ายในวงการตุลาการ
ให้หมดสิ้นไปด้วยเช่นกัน

การศึกษาพระราชกรณียกิจในพระบาท-
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านต่างๆ นับตั้งแต่เมื่อ
ทรงขึ้นครองราชสมบัติ พระบรมราชโอรสและ
พระราชดำรัสที่พระราชทานแก่นักกฎหมายใน
หลายวโรกาสอาจกล่าวได้ว่าล้วนก่อให้เกิด
ความผาสุกและยุติธรรมแก่สังคมในวงกว้าง
เนื่องด้วยพระองค์ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ
เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนให้แก่อาณาประชา-
ราชภพ ซึ่งก็เป็นหนทางหนึ่งในการขจัดความ
ไม่เท่าเทียมกันในสังคมให้บรรเทาเบาบางลง
ก่อให้เกิดโอกาสที่ทัดเทียมกันมากขึ้น ดังจะ
เห็นได้จากการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนทาง
เศรษฐกิจ ซึ่งจะมีผลต่อสภาพความเป็นอยู่รวม
กันในสังคมด้วยนั้น นอกจากจะเป็นการฟื้นฟู
สภาพการดำรงชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นแล้ว
ยังเป็นการลดจำนวนคดีความในกระบวนการ
ยุติธรรมได้อีกทางหนึ่งด้วย ทั้งนี้เนื่องจาก
ปัญหาคความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีผล
กระทบต่อปัญหาสังคมเป็นสาเหตุสำคัญประการ
หนึ่งของการมีคดีความ ในส่วนพระบรมราชโ-

วาทที่พระราชทานแก่นักกฎหมายถึงแนวทาง
การปฏิบัติงานเพื่อธำรงความถูกต้องและเป็นธรรม
ในสังคม และพระราชดำรัสที่แสดงถึงพระ-
ราชดำริด้านกฎหมายที่ทรงเข้าพระทัยถึงนิติ-
ปรัชญาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้งนั้น ก็เปรียบ
ประดุจดวงประทีปส่องทางแก่นักกฎหมายและ
ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมให้ยึดถือ
เป็นแนวทางต่อไป

นอกจากนี้ การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้า-
อยู่หัวทรงมีพระราชจริยวัตรที่ดั่งมั่นอยู่ในหลักแห่ง
ทศพิธราชธรรมและจักรวรรดิวัตร ทรงถึงพร้อม
ซึ่งพระเมตตาที่จะพระราชทานความเป็น
ธรรมแก่พสกนิกร เมื่อราชภพเกิดความ
เดือดร้อนจากคดีความ บุคคลนั้นก็ย่อมรับ
คำพิพากษาจากศาลสถิตยุติธรรมโดยดุษณี
ด้วยความเคารพศรัทธาต่อคำตัดสินของผู้ปฏิบัติ
งานในพระปรมาภิไธย ในฐานะที่เป็นสื่อกลาง
แห่งความยุติธรรมจากพระบาทสมเด็จพระ-
เจ้าอยู่หัวสู่ประชาชน พระบาทสมเด็จพระเจ้า-
อยู่หัวจึงทรงเป็นองค์ที่มาแห่งความยุติธรรม
ทั้งปวงทรงสถิตเสถียรในศาลยุติธรรมอันเป็น
สถาบันชั้นท้ายสุดในกระบวนการยุติธรรม

บารมีพระมากพัน
พระพิทักษ์ยุติธรรม
บริสุทธิ์ดุจดวงตะวัน
ทวยราชภพรักบาทแม่

รำพัน
ถ่องแท้
ส่องโลก ไสรั้งแฮ
ยิ่งด้วยปิตุรงค์ฯ

พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว “ลิลิตนิทราชาคริต”

จากบางตอนของบทประพันธ์เฉลิมพระเกียรติประเภทภาษาไทย รางวัลชนะเลิศ
เรียบเรียงโดย รองศาสตราจารย์ วิชา เอี่ยมประไพ

นำบทความลงโดย นายวิชัย ทิตตภักดิ์

ศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

อโนชา ชีวโสภณ

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปทุมธานี

แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

□

เมื่อวันที่ 28 มกราคม พุทธศักราช 2495 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง และพระราชทานกระแสพระราชดำรัสว่า

“ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มีโอกาสมาเปิดศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางในวันนี้ อนาคตของชาติย่อมขึ้นอยู่กับเด็ก เพราะเด็กคือผู้ใหญ่ในเวลาข้างหน้า ถ้าบุคคลได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองดี อยู่ในศีลธรรม เคารพต่อบทกฎหมายของบ้านเมืองเสียแต่ยังเยาว์ เมื่อเติบโตใหญ่ขึ้น พลเมืองของประเทศก็จะมีแต่คนดี และประเทศจะเจริญก้าวหน้าต่อไปได้ก็โดยต้องมีพลเมืองดังว่านี้ ข้าพเจ้าจึงมีความพอใจที่รัฐบาลของข้าพเจ้า อันมีกระทรวงยุติธรรมเป็นเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะได้มีความสนใจในปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน กระทำความผิดและพยายามคิดหาทางที่จะอบรมบ่มนิสัยบุคคลเหล่านี้ให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ข้าพเจ้าตระหนักดีว่างานนี้เป็นงานใหญ่ งานใหม่ และเป็นงานยุ่งยาก เพราะไม่ใช่เป็นเรื่องของการศาลเท่านั้น แต่หากมีความสัมพันธ์กับปัญหาการศึกษา ปัญหาทางเศรษฐกิจและปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิภาพของประชาชนอยู่ด้วย บัดนี้งาน

ขั้นต้นได้ลุล่วงไปตอนหนึ่งแล้ว ข้าพเจ้าหวังว่าเจ้าหน้าที่กระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะได้ร่วมมือประสานกันในเรื่องนี้ต่อไปจนเราสามารถเปิดดำเนินการ ศาลคดีเด็กและเยาวชนได้ทั่วประเทศตามโครงการของกระทรวงยุติธรรม เพื่อเป็นความเจริญแก่ชาติบ้านเมืองของเรา บัดนี้ได้อุดมฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าจะได้เปิดป้ายที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เพื่อดำเนินงานต่อไป

ขอให้ศาลและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กซึ่งจะได้ทำการเปิดป้ายนี้ จงเป็นศูนย์กลางและบ่อเกิดแก่กิจการศาลคดีเด็กและเยาวชน เพิ่มพูนจิตานุหิต ประโยชน์แก่ประเทศชาติสืบไปเทอญ.”

นับแต่วันดังกล่าวจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 46 ปี ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง กระทรวงยุติธรรม และเจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องต่างยึดถือกระแสพระราชดำรัสอันเป็นสิริมงคลข้างต้นเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตลอดมา มีผลให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนในประเทศไทยพัฒนาเจริญก้าวหน้าเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

การจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นมาพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนเกิด

จากแนวความคิดสากลที่ว่า เด็กและเยาวชน ยังไม่มีความรู้สึกผิดชอบเหมือนผู้ใหญ่ อาจ กระทบความผิดเพราะถูกชักจูง สภาวะทาง ร่างกายและจิตใจ สิ่งแวดล้อม ภูมิหลังหรือ ครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน เหล่านี้คืออนาคตของประเทศชาติเพราะต้องเข้า รับช่วงแบกรับภาระต่างๆ ต่อไป การลงโทษเด็ก และเยาวชนเหล่านี้เท่ากับลงโทษอนาคตของ ประเทศชาติด้วย ดังนั้นในคดีอาญาจึงไม่ได้มุ่ง จะลงโทษเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดแต่จะ มุ่งเน้นในการแก้ไขฟื้นฟู และการแก้ไขฟื้นฟูจะ สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้อง รู้สาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด แล้ว ดำเนินการแก้ไขตามสาเหตุโดยการจัดการฝึก อบรม สั่งสอน แก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กและ เยาวชนที่กระทำผิดให้กลับตนเป็นคนดี ยิ่ง กว่ามุ่งลงโทษแบบผู้ใหญ่ ส่วนคดีแพ่งก็ต้องมี วิธีการรักษาผลประโยชน์ในสิทธิและทรัพย์สิน ของผู้เยาว์ให้เป็นไปโดยถูกต้องและเหมาะสม ที่สุด จึงมีความจำเป็นต้องมีวิธีพิจารณาความ ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา เป็นพิเศษต่างจากคดี ทั่วไปเพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดดังกล่าว ข้างต้น

ประเทศไทยให้ความสนใจในการจัดตั้งศาล เพื่อพิจารณาคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนอย่าง จริงจังในสมัยรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม โดยคณะรัฐมนตรีในสมัยนั้นแต่งตั้งคณะกรรมการ พิจารณาการอบรมสงเคราะห์และจัดตั้งศาล คดีเด็กและเยาวชน ซึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่นเช่นผู้แทนจากกระทรวงศึกษา-ธิการ ผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทน จากกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการคณะกรรมการ กฤษฎีกา ผู้พิพากษา และสมาชิกสภาผู้แทน-ราษฎร อีก 12 ท่าน ขึ้นมาดำเนินการร่าง

กฎหมายและวางแนวทางการจัดตั้งศาลคดีเด็ก และเยาวชน ต่อมาคณะกรรมการฯ ได้เสนอร่าง พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2494 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็ก และเยาวชน พ.ศ.2494 ซึ่งได้รับความเห็นชอบ ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ 4 กรกฎาคม 2494 กระทรวงยุติธรรมจึงได้จัดตั้งศาล คดีเด็กและเยาวชนกลางขึ้นในกรุงเทพมหานคร ภายในกำหนดเวลาที่พระราชบัญญัติจัด ตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกำหนดไว้คือ 180 วัน นับแต่วันบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งกล่าว ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง จึงเป็นศาลคดีเด็ก และเยาวชนแห่งแรกในประเทศไทย

นับแต่มีการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน กลางแล้ว ได้มีการจัดตั้งและเปิดดำเนินการศาล คดีเด็กและเยาวชนในต่างจังหวัดอีก 8 แห่งดังนี้

1. ศาลคดีเด็กและเยาวชน จังหวัดสงขลา เปิดดำเนินการวันที่ 5 เมษายน 2503
2. ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนคร-ราชสีมา เปิดดำเนินการวันที่ 8 กรกฎาคม 2507
3. ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียง-ใหม่ เปิดดำเนินการวันที่ 21 สิงหาคม 2513
4. ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบล-ราชธานี เปิดดำเนินการวันที่ 27 สิงหาคม 2523
5. ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง เปิดดำเนินการวันที่ 8 กรกฎาคม 2526
6. ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสุราษฎร์-ธานี เปิดดำเนินการวันที่ 14 กันยายน 2530
7. ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนคร-สวรรค์ เปิดดำเนินการวันที่ 25 มีนาคม 2531
8. ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น เปิดดำเนินการวันที่ 17 มกราคม 2535

การจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนแต่ละแห่ง ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก เพราะนอกจาก จะต้องจัดตั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กขึ้นมา

เป็นหน่วยงานสำหรับสอบสวนหาสาเหตุใน
กระทำผิด ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน
พิเคราะห์และเสนอความเห็นต่อศาลแล้วยังต้อง
สร้างสถานฝึก และอบรมเด็กและเยาวชนเพื่อ
ฝึกอบรม ให้การศึกษาและฝึกวิชาชีพให้เด็กและ
เยาวชนด้วย ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้การจัดตั้งศาล
คดีเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ เพื่อความเสมอ-
ภาคของเด็กและเยาวชนตามกระแสพระราช-
ดำรัส ยังไม่อาจดำเนินการได้ กระทรวงยุติธรรม
พิจารณาเห็นว่าการจัดตั้งศาลจังหวัดแผนกคดีเด็ก
และเยาวชน ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดี
เด็กและเยาวชน พ.ศ.2499 มาตรา 6 วรรคสอง
ซึ่งบัญญัติว่า “ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพ-
มหานครให้จัดตั้งแผนกคดีเด็กและเยาวชนขึ้นใน
ศาลจังหวัดทุกศาล” จะสามารถแก้ไขปัญหข้อ
ขัดข้องเรื่องงบประมาณไปได้ในระดับหนึ่ง จึง
ดำเนินการจัดตั้งศาลจังหวัดแผนกคดีเด็กและ
เยาวชน ซึ่งใช้งบประมาณน้อยกว่าการจัดตั้ง
ศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นก่อน แล้วจึงปรับ
เปลี่ยนเป็นศาลคดีเด็กและเยาวชนเมื่อมีความ
พร้อมในทุกๆ ด้านต่อไป

ศาลจังหวัดแผนกคดีเด็กและเยาวชน จัดตั้ง
โดยมีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กสำหรับสอบสวน
หาสาเหตุในการกระทำผิด ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็ก
และเยาวชน พิเคราะห์ และเสนอความเห็นต่อศาล
กับสถานแรกรับสำหรับควบคุม ดูแลเด็กและ
เยาวชนในระหว่างสอบสวน และระหว่างพิจารณาคดี
เท่านั้น เมื่อต้องพิจารณาพิพากษาให้รับเด็ก
และเยาวชนรายใดไว้รับการฝึกอบรมก็ให้จัดส่ง
เด็กและเยาวชนไปรับการฝึกอบรมในสถานฝึก
และอบรมของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและ
เยาวชนอื่นซึ่งสะดวกที่สุด ทั้งนี้กระทรวงยุติธรรม
เสนอให้จัดตั้งศาลจังหวัดแผนกคดีเด็กและ
เยาวชนที่จังหวัดสมุทรปราการและจังหวัดนนทบุรี
ก่อน เนื่องจากมีคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

มากกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในระยะเริ่มแรกได้อาศัย
ที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการและศาล
จังหวัดนนทบุรี เป็นที่ทำการของศาลกับ
สถานพินิจฯ ส่วนสถานแรกรับซึ่งไม่ได้รับ
อนุมัติค่าก่อสร้างจากสำนักงบประมาณก็ใช้วิธี
ปรับปรุงสถานฝึกอบรมเด็กและเยาวชนของ
สถานพินิจ และคุ้มครองเด็กกลาง ณ บ้าน-
มุกิตา ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนสรรพาวุธ แขวงบางนา
เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร บางส่วนเป็น
สถานแรกรับของสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก
จังหวัดสมุทรปราการและปรับปรุงสถานฝึกอบรม
เด็กและเยาวชนของสถานพินิจและคุ้มครอง
เด็กกลาง ณ บ้านเมตตา ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
บางส่วนเป็นสถานแรกรับของสถานพินิจและ
คุ้มครองเด็กจังหวัดนนทบุรี จึงสามารถจัดตั้งศาล
จังหวัดแผนกคดีเด็กและเยาวชนสำเร็จเป็น
ครั้งแรก รวม 2 แห่งคือ

1. ศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดี
เด็กและเยาวชน เปิดดำเนินการวันที่ 1 พฤษภาคม
ค.ศ. 2532

2. ศาลจังหวัดนนทบุรีแผนกคดีเด็กและ
เยาวชน เปิดดำเนินการวันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ. 2532

ในช่วงเวลาก่อนที่จะมีการจัดตั้งศาลจังหวัด
แผนกคดีเด็กและเยาวชนสองแห่งดังกล่าว จน
กระทั่งเปิดดำเนินการ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ
เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2525 อนุมัติให้แต่งตั้ง
คณะกรรมการพัฒนาศาลคดีเด็กและเยาวชน
ขึ้น โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็น
ประธานกรรมการและมีกรรมการอื่นอีก 20
ท่าน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงยุติธรรม รอง
ปลัดกระทรวงยุติธรรม เลขาธิการสำนัก-
งบประมาณ ผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการ
ผู้แทนจากกรมตำรวจ ผู้แทนจากกรมประชา-
สงเคราะห์ และข้าราชการอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ต่อมาคณะกรรมการฯ ประชุมปรึกษาหารือกันหลายครั้ง แล้วมีมติให้นำบทบัญญัติในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการพิจารณาและพิพากษาคดีเกี่ยวกับครอบครัว เนื่องจากมีความเห็นว่า กฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าว มีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมหลายประการ เช่น ศาลไม่อาจควบคุมการสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวของผู้อำนวยการสถานพินิจได้อย่างเต็มที่ ไม่มีบทบัญญัติที่เร่งรัดให้พนักงานสอบสวนรีบส่งสำนวนการสอบสวนเด็กและเยาวชนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อฟ้องคดีต่อศาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งมิได้ครอบคลุมไปถึงคดีเกี่ยวกับครอบครัว เช่น คดีหย่า ซึ่งเป็นปัญหาละเอียดอ่อน เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชนอื่น ควรได้รับการพิจารณาในศาล ที่มีวิธีพิจารณาเป็นพิเศษแตกต่างจากศาลทั่วไป และคณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการแล้วเสร็จเป็นพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 ซึ่งประกาศใช้แทนพระราชบัญญัติดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 22 มกราคม 2535 อันมีผลให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนและศาลจังหวัดแผนกคดีเด็กและเยาวชนทุกแห่งถูกยกเลิกไปตามบทบัญญัติมาตรา 3 และ จัดตั้งขึ้นใหม่ โดยบทบัญญัติ มาตรา 8 เป็นศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด และศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

หลังจากประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดี เยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 จนถึงปัจจุบัน ได้มีการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวเพิ่มเติมอีก 1 แห่ง คือ ศาลเยาวชนและครอบครัว

จังหวัดราชบุรี ซึ่งเปิดดำเนินการวันที่ 25 เมษายน 2540 แต่สามารถจัดตั้งศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวเพิ่มเติมได้อีกหลายแห่ง เนื่องจากใช้งบประมาณในการจัดตั้งน้อยกว่าศาลเยาวชนและครอบครัวดังที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้นการจัดตั้งศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จึงเป็นการขยายความคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และเยาวชนให้ได้รับความเสมอภาคโดยทั่วกัน ตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ภายใต้งบประมาณจำกัด นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อเด็กและเยาวชนจนถึงปัจจุบัน (กรกฎาคม 2541) สามารถจัดตั้งศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ได้ทั้งหมด 19 แห่ง ดังนี้

1. ศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 1 พฤษภาคม 2532
2. ศาลจังหวัดนนทบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 1 พฤษภาคม 2532
3. ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 24 ตุลาคม 2537
4. ศาลจังหวัดพิษณุโลกแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 24 ตุลาคม 2537
5. ศาลจังหวัดนครศรีธรรมราชแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 24 ตุลาคม 2537
6. ศาลจังหวัดอำนาจเจริญแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 24 ตุลาคม 2537
7. ศาลจังหวัดร้อยเอ็ดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 7 สิงหาคม 2538

8. ศาลจังหวัดอุดรธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 7 สิงหาคม 2538

9. ศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 7 สิงหาคม 2538

10. ศาลจังหวัดชลบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 7 สิงหาคม 2538

11. ศาลจังหวัดนครปฐมแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 7 สิงหาคม 2538

12. ศาลจังหวัดนราธิวาสแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 7 สิงหาคม 2538

13. ศาลจังหวัดตรังแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 7 สิงหาคม 2538

14. ศาลจังหวัดลำปางแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 2 เมษายน 2540

15. ศาลจังหวัดสระบุรีแผนกคดีเยาวชน

และครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 2 เมษายน 2540

16. ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 2 เมษายน 2540

17. ศาลจังหวัดบุรีรัมย์แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 2 เมษายน 2540

18. ศาลจังหวัดจันทบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 2 เมษายน 2540

19. ศาลจังหวัดภูเก็ตแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เปิดดำเนินการวันที่ 2 เมษายน 2540

ศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเปิดทำการแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัดชลบุรี ศาลจังหวัดตรัง ศาลจังหวัดนครปฐม ศาลจังหวัดนราธิวาส ศาลจังหวัดปทุมธานี ศาลจังหวัดร้อยเอ็ด และศาลจังหวัดอุดรธานี พ.ศ.2538 เปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ 7 สิงหาคม 2538 โดยเจ้าอาคารพาณิชย์ เลขที่

สถานแรกรับเด็กและเยาวชนศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในระหว่างการก่อสร้าง

21/17-20 ถนนปทุม-สามโคก ตำบลบางปรอก อำเภอเมือง จังหวัด ปทุมธานี จำนวน 4 คูหา ของบริษัทปทุมธานีสุนทรกิจ จำกัด เป็นที่ทำการ ศาลชั่วคราว 3 คูหา เป็นที่ทำการของสถาน-พินิจฯ 1 คูหา เนื่องจากรัฐบาลไม่อาจจัดสรร เงินงบประมาณในการก่อสร้างอาคารที่ทำการ และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ในโครงการจัดตั้งศาล จังหวัดปทุมธานีแผนก คดีเยาวชนและครอบครัวได้ทั้งหมด คงจัดสรรให้เพียง 40,120,000 บาท (สี่สิบล้านหนึ่งแสนสองหมื่นบาท) ซึ่งจำเป็นต้องนำไปสร้างสถานแรกรับสำหรับควบคุมเด็ก

และเยาวชนระหว่าง สอบสวนและระหว่าง พิจารณาคดีก่อน ดัง- นั้นแม้ศาลจังหวัดปทุม- ธานี แผนกคดีเยาว- ชนและครอบครัวจะได้ รับการจัดสรรจากศาล เยาวชนและครอบครัว กลาง ให้ใช้ที่ดิน โฉนด เลขที่ 5592, 5593,

สถิติคดีแพ่งตั้งแต่วันเปิดทำการ (7 สิงหาคม 2538) ถึงปัจจุบัน (23 กรกฎาคม 2541)

● แยกตามจำนวนเรื่อง

ปี	คดีค้างมา	คดีรับใหม่	คดีเสร็จไป	คดีค้างไป	หน่วย
2538	-	31	20	11	เรื่อง
2539	11	134	119	15	เรื่อง
2540	15	144	127	17	เรื่อง
2541	17	55	51	-	เรื่อง

● แยกตามฐานความผิด

ฐานความผิด	ปี 2538		ปี 2539		ปี 2540		ปี 2541	
	จำนวน เรื่อง	คิดเป็น %	จำนวน เรื่อง	คิดเป็น %	จำนวน เรื่อง	คิดเป็น %	จำนวน เรื่อง	คิดเป็น %
หย่า	14	45.15	55	41.04	58	40.28	19	34.55
ขอทำนิติกรรมแทน	8	25.80	24	17.91	31	21.53	6	10.91
ผู้เยาว์	-	-	6	4.48	6	4.17	12	21.82
ขอเป็นผู้ปกครอง	-	-	6	4.48	6	4.17	12	21.82
ขอใช้อำนาจปกครอง	1	3.23	7	5.22	7	4.86	2	3.63
ขอให้อำนาจปกครอง	1	3.23	19	14.17	19	13.19	7	12.73
ขอรับบุตรบุญธรรม	1	3.23	1	0.75	1	0.69	2	3.63
ขอเพิกถอนการสมรส	1	3.23	2	1.49	2	1.39	-	-
ขอเป็นคนไร้ -	1	3.23	6	4.48	6	4.17	2	3.63
ความสามารถ	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่นๆ	4	12.90	14	10.46	14	9.72	5	9.10

สถิติคดีอาญาตั้งแต่วันเปิดทำการ (7 สิงหาคม 2538) ถึงปัจจุบัน (23 กรกฎาคม 2541)

● แยกตามจำนวนเรื่อง

ปี	คดีค้างมา	คดีรับใหม่	คดีเสร็จไป	คดีค้างไป	หน่วย
2538	-	220	207	17	เรื่อง
2539	17	769	736	32	เรื่อง
2540	32	144	127	35	เรื่อง
2541	35	475	396	-	เรื่อง

● แยกตามฐานความผิด

ฐานความผิด	ปี 2538		ปี 2539		ปี 2540		ปี 2541	
	จำนวน เรื่อง	คิดเป็น %	จำนวน เรื่อง	คิดเป็น %	จำนวน เรื่อง	คิดเป็น %	จำนวน เรื่อง	คิดเป็น %
ความผิดต่อ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ	122	46.35	435	56.64	456	47.44	221	46.53
ความผิดต่อ พ.ร.บ. สารระเหย	43	19.55	52	6.78	9	0.94	16	3.37
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	5	11.36	122	15.89	174	18	139	29.27
ความผิดต่อ พ.ร.บ. การพนัน	7	3.19	21	2.73	17	1.77	17	3.58
ความผิดต่อชีวิต	1	0.45	2	0.26	5	0.52	1	0.21
ความผิดต่อร่างกาย	3	1.37	7	0.91	51	5.31	9	1.89
ความผิดต่อ พ.ร.บ. คนเข้าเมือง	22	10	87	11.32	108	11.24	14	2.94
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	7	3.19	7	0.91	11	1.14	12	2.52
ความผิดต่อเสรีภาพ	1	0.45	-	-	-	-	1	0.21
ฐานพรางนุสาว	1	0.45	-	-	-	-	1	0.21
ความผิดต่อ พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ	3	1.37	14	1.82	37	3.86	22	4.63
ความผิดอื่นๆ	6	2.72	21	2.74	93	9.68	23	4.85

5594 และ 5595 ตำบลบ้านฉาง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี เนื้อที่ประมาณ 30 ไร่ ซึ่งนาง กสิณ กุญยกานนท์ บริจาคให้เป็นที่พักก่อสร้าง อาคาร ที่ทำการศาลและสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ แต่ ก็ยังไม่สามารถดำเนินการได้ ส่วนสถานแรก-รับซึ่งอยู่ในระหว่างก่อสร้าง ก็ใช้วิธีปรับปรุง สถานฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ของสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กกลาง ณ บ้าน เมตตา บางส่วน เป็นสถานแรกรับชั่วคราวไปก่อน

ศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชน และครอบครัว มีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่ใน

จังหวัดปทุมธานีทั้งจังหวัดรวม 7 อำเภอ คือ

1. อำเภอเมือง
2. อำเภอสามโคก
3. อำเภอธัญบุรี
4. อำเภอลาดหลุมแก้ว
5. อำเภอลำลูกกา
6. อำเภอหนองเสือ
7. อำเภอลองหลวง

อนึ่ง เนื่องจากกระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการก่อสร้าง อาคารศาลจังหวัดธัญบุรีใหม่และ

ศาลจังหวัดธัญบุรีจะย้ายที่ทำการไปยังอาคารหลังใหม่ ศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิจารณาเห็นว่าอาคารเดิมของศาลจังหวัดธัญบุรี ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดปทุมธานี สภาพอาคารยังคงแข็งแรงและสง่างาม หากศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว สามารถใช้อาคาร

ดังกล่าวเป็นที่ทำการได้ก็จะสามารถแก้ปัญหาความแออัดและความไม่เหมาะสมของที่ทำการชั่วคราวในปัจจุบัน ทั้งยังเป็นการประหยัดค่าเช่าอาคารที่ทำการชั่วคราว ด้วยจึงเสนออธิบดีศาลเยาวชนและครอบครัวกลางพิจารณาซึ่งอธิบดีศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง เห็นชอบด้วย และได้กรุณาดำเนินการติดต่อกระทรวงยุติธรรมในเรื่องดังกล่าว ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จและย้ายที่ทำการไปที่อาคารเดิมของศาลจังหวัดธัญบุรีได้ภายในปี 2541 ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับงานก่อสร้าง

สถานแรกรับของศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดี
เยาวชนและครอบครัวแล้วเสร็จ อันจะทำให้ศาล
จังหวัดปทุมธานีแผนก คดีเยาวชนและครอบ-
ครัวมีที่ทำการถาวรและมีสถานแรกรับของศาลเอง

ไว้อำนวยความสะดวกแก่เด็กและเยาวชน
ตลอดจนครอบครัวในเขต อำนาจได้สะดวกและ
รวดเร็วยิ่งขึ้นต่อไป

□

การดำเนินคดีและการคุมประพฤติเด็กและเยาวชน

วิชา มหาคุณ

รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

□

(ก) การดำเนินคดีเด็กและเยาวชน (JUVENILE JUSTICE)

การดำเนินคดีเด็กและเยาวชน (JUVENILE JUSTICE) แตกต่างจากการดำเนินคดีอาญา ผู้ใหญ่ที่กระทำผิด (CRIMINAL JUSTICE) ดังนี้

1. มีการแยกห้องพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนออกจากห้องพิจารณาผู้ใหญ่และเป็นการพิจารณาลับ

2. การพิจารณาไม่เคร่งครัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (informal and flexible) และมีผู้พิพากษาสมทบ ซึ่งมาจากผู้มีความรู้ด้านเด็กและเยาวชน ร่วมเป็นองค์คณะกับผู้พิพากษาอาชีพในการพิจารณาคดี

3. มีบริการคุมประพฤติ เพื่อสืบเสาะข้อเท็จจริงและสอดส่องความประพฤติในเกือบทุกคดี

4. มีบริการสถานแรกรับ เพื่อแยกการควบคุมตัวในระยะแรก ไม่ปะปนผู้ใหญ่ระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาคดี

5. มีบริการของแพทย์และจิตแพทย์ เพื่อตรวจพิเคราะห์ทางกายและทางจิตแก่เด็กและเยาวชน รวมทั้งการจำแนกประเภทเด็กและเยาวชน (classification)

6. มีรายงานประกอบการพิจารณาของศาล ทั้งด้านกฎหมายและประวัติครอบครัว รวมทั้ง สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

7. มีบริการสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชน รวมทั้งครอบครัว

8. คำพิพากษาหรือคำสั่งให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้เสมอ

ขั้นตอนการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนนับตั้งแต่การจับกุม (arrest) จนถึงการออกข้อกำหนดของศาล (disposition)

1. การแจ้งการจับกุม หรือควบคุม

ห้ามจับกุมเด็ก (อายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์ ซึ่งต้องหว่ากระทำความผิดตั้งแต่เด็กนั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีผู้เสียหายชี้ตัว และยืนยันให้จับ หรือมีผู้ขอให้จับ โดยแจ้งว่าได้มีการร้องทุกข์ไว้แล้ว หรือมีหมายจับ

การจับกุมเยาวชน (อายุเกิน 14 ปี บริบูรณ์ แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา

ถ้ามีการจับกุมเด็กและเยาวชนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด และคดีนั้นต้องได้รับการพิจารณาพิพากษาในศาลเยาวชนและครอบครัว หรือศาล

จังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ต้องแจ้งการจับกุมหรือควบคุมไปยังผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่เด็กและเยาวชนอยู่ในเขตอำนาจตลอดจนบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่โดยไม่ชักช้าในกรณีนี้พนักงานสอบสวนต้องถามปากคำเด็กหรือเยาวชนให้เสร็จภายในเวลา 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนมาอยู่ที่ทำการของพนักงานสอบสวน เมื่อถามปากคำแล้วให้ส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน อำนาจในการควบคุมและปล่อยชั่วคราวเป็นของผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ถ้าเห็นว่าไม่สมควรปล่อยชั่วคราวให้อธิบติ ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัด แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เป็นผู้พิจารณาส่งต่อไป ส่วนพนักงานสอบสวนก็ดำเนินการสอบสวนต่อไปเช่นกัน แม้ว่าจะมีข้อสงสัยในเรื่องอายุของเด็ก หรือเยาวชนก็ตาม

2. การควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชน ก่อนส่งตัวไปสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

- (1.) ห้ามควบคุมตัวไว้ปะปนกับผู้ใหญ่
- (2.) ห้ามควบคุมไว้ในห้องขังที่จัดไว้สำหรับผู้ใหญ่

3. การใช้เครื่องมือพันธนาการ

(1.) กรณีเด็ก ห้ามใช้เครื่องมือพันธนาการแก่เด็ก เว้นแต่ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เกินสิบปี

(2.) กรณีเยาวชน กฎหมายไม่ได้ห้ามไว้เช่นเดียวกับเด็ก จึงต้องพิจารณาว่ามีเหตุอันสมควร หรือไม่

4. การฟ้อง

ต้องยื่นฟ้องให้ทันภายใน 30 วัน นับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนนั้นถูกจับกุม ยกเว้นกรณีที่มีการผิดฟ้อง

5. การผิดฟ้อง

ถ้าจำเป็นต้องผิดฟ้อง เพราะไม่สามารถฟ้องทันได้ภายในเวลาที่กำหนดจะต้องดำเนินการดังนี้

(1.) ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน 6 เดือน แต่ไม่เกิน 5 ปี จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้ผิดฟ้องได้ไม่เกินครั้งละ 15 วัน แต่ไม่เกิน 2 ครั้ง

(2.) ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน 5 ปี จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตามศาลจะอนุญาต ต่อเมื่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการมีเหตุจำเป็น และนำพยานมาเบิกความประกอบ เป็นที่พอใจของศาลซึ่งศาลอนุญาตได้อีกครั้งละไม่เกิน 15 วัน แต่ไม่เกิน 2 ครั้ง

(3.) กรณีพนักงานสอบสวน อยู่นอกเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว หรือศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ซึ่งหมายถึงอยู่ในเขตอำนาจของศาลธรรมดา จะต้องรีบ ดำเนินการสอบสวน และส่งสำนวนสอบสวนพร้อมความเห็นไปยังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีให้ทันภายใน 30 วัน นับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนถูกจับกุม เว้นแต่ความผิดที่มีอัตราโทษอย่างสูงจำคุกเกิน 6 เดือน แต่ไม่เกิน 5 ปี จะมีโทษปรับหรือไม่ก็ตาม ให้ขยายเวลาเป็น 60 วัน นับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนถูกจับกุม และความผิดที่มีอัตราโทษอย่างสูงจำคุกเกิน 5 ปี จะมีโทษปรับหรือไม่ก็ตาม ให้ขยายระยะเวลาเป็น 90 วัน นับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนถูกจับกุม

ห้ามพนักงานอัยการฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอัยการสูงสุด

กรณีสอบสวนไม่เสร็จเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยไม่ขอผิดฟ้อง หรือศาลไม่อนุญาตให้ผิดฟ้อง สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะต้องปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนไป

6. การตั้งที่ปรึกษากฎหมาย

เด็กและเยาวชนจะมีที่ปรึกษากฎหมายเป็นผู้แก้คดีเช่นเดียวกับทนายความ ถ้าไม่มีที่ปรึกษากฎหมาย ให้ศาลแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้เว้นแต่เด็กหรือเยาวชนนั้นไม่ต้องการและศาลเห็นว่าไม่จำเป็นแก้คดี

7. วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน

(1.) วิธีการที่ยังไม่ตัดอิสระภาพ ได้แก่

- ก. ว่ากล่าวตักเตือนแล้วปล่อยตัวไป
- ข. มอบตัวให้บิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ด้วย โดยวางข้อกำหนดมิให้ก่อเหตุร้าย
- ค. กำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมประพฤติไว้
- ง. ให้ชดใช้ค่าเสียหาย
- จ. ให้ทำงานเพื่อสาธารณประโยชน์
- ฉ. ให้เข้ารับการบำบัดรักษา
- ช. ให้เข้ารับคำปรึกษาแนะนำแบบกลุ่มบำบัด จิตบำบัด หรือกิจกรรมอื่น
- ซ. ปรับ
- ณ. รอกการพิพากษาคดีไว้ก่อน เพื่อให้โอกาสในการปรับปรุงตนเอง

(2.) วิธีการตัดอิสระภาพ ซึ่งถือเป็นหนทางสุดท้าย (the last resort) ได้แก่

- ก. ส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปฝึกอบรมยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนซึ่งสามารถกำหนดระยะเวลาชั้นสูง และชั้นต่ำได้ซึ่งศาลอาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ตลอดเวลา
- ข. ส่งตัวไปปรับโทษที่เรือนจำ

การดูแลเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย (AFTERCARE)

ไม่ว่าเด็กหรือเยาวชนจะได้รับการปล่อยตัวโดยศาลมีคำสั่งให้คุมประพฤติไว้หรือได้รับการปล่อยตัวจากสถานฝึกและอบรมของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนก็ตามหากไม่มีการติดตามดูแลภายหลังปล่อย เพื่อให้แน่ใจได้ว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นจะไม่หวนกลับไปกระทำผิดอีก วิธีการแก้ไขเด็กหรือเยาวชนตามข้อกำหนดของศาล ก็อาจประสบความสำเร็จล้มเหลว ดังนั้นจึงต้องมีการกำกับดูแลหรือสอดส่อง โดยพนักงานคุมประพฤติดูแลทั้งการให้บุคคลที่อยู่ในชุมชนได้เข้ามา ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการดูแล เด็กหรือเยาวชน (community supervision) ซึ่งขณะนั้นนอกจากโครงการอาสาสมัครคุมประพฤติของกระทรวงยุติธรรม จะได้เข้ามาช่วยเหลือในการสอดส่องความประพฤติของเด็กหรือเยาวชน ตามข้อกำหนดของศาลแล้ว ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางยังได้จัดทำโครงการอาสาสมัครและบุคคลช่วยเหลือเด็กและเยาวชนของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนขึ้นเพื่อช่วยเหลืองานของพนักงานคุมประพฤติเต็มทั้งกระบวนการตั้งแต่เริ่มรับตัวเด็กหรือเยาวชน มาควบคุมและสืบเสาะ ซึ่งทำให้งานของพนักงานคุมประพฤติดีมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไข เด็กและเยาวชนได้ดียิ่งขึ้นกว่าที่เป็นมาในอดีต

(ข) การคุมประพฤติเด็กและเยาวชน (JUVENILE PROBATION)

วิธีคุมประพฤติ เป็นข้อกำหนดทางตุลาการที่ชี้ต่อเยาวชนผู้กระทำผิดให้อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่แน่นอน ซึ่งศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นผู้กำหนดขึ้นและยินยอมให้เยาวชนผู้นั้นยังคงอยู่ในชุมชน โดยมีพนักงานคุมประพฤติเป็นผู้

ดูแลพนักงานคุมประพฤติทำหน้าที่ช่วยเหลือเยาวชนให้สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาลจนบรรลุผลสำเร็จ

จุดมุ่งหมายพื้นฐานของการคุมประพฤติ (The basic goal of probation) ที่มีอยู่เหนือการให้โอกาสครั้งที่สอง (a second chance) แก่เยาวชนผู้มีปัญหายุ่งยากก็คือ กำหนดการให้บริการซึ่งจะช่วยให้เยาวชนผู้กระทำผิด อยู่รอดปลอดภัยด้วยการไม่ฝ่าฝืนกฎหมาย

คำว่า “คุมประพฤติ” (Probation) ได้ใช้ความหมาย อย่างน้อยที่สุด 4 แนวทางในกระบวนการยุติธรรมเยาวชนและครอบครัว ได้แก่

1. การออกข้อกำหนดของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อใช้แทนการนำเข้าสถานฝึกอบรม (in lieu of institutionalization)

2. สถานภาพของเยาวชนผู้กระทำผิดที่อยู่ในคำสั่งศาล

3. ระบบย่อย (subsystem) ของกระบวนการยุติธรรมเยาวชนและครอบครัว (เป็นความหมายที่ซับซ้อนเป็นส่วนมาก)

4. กิจกรรม,หน้าที่และการให้บริการ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของระบบย่อยที่จัดการโดยศาลเยาวชนและครอบครัว เกี่ยวกับเยาวชนที่กระทำผิดและชุมชน

กระบวนการคุมประพฤตรวมทั้งการส่งต่อเยาวชนเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัว การเตรียมการสืบเสาะข้อเท็จจริงเพื่อการออกข้อกำหนดของศาลและการกำกับดูแลเยาวชนผู้ถูกคุมประพฤติ และการให้หรือการกำหนดการให้บริการแก่เยาวชน ที่อยู่ในระหว่างการคุมประพฤติ

การคุมประพฤติได้รับการพิจารณาว่าเป็นแบบหรือแนวทางซึ่งเป็นทางเลือกอื่น ที่มีใช้สถานฝึกอบรม ทั้งนี้สืบเนื่องจาก

1. ยินยอมให้เยาวชนผู้กระทำผิดยังคงมีอิสรภาพแต่อยู่ภายใต้ข้อกำหนดบางอย่าง เพื่อปกป้องมิให้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย

2. สนับสนุนการฟื้นฟูสภาพจิตใจ (rehabilitation) ของเยาวชนผู้กระทำผิดให้เขาสามารถดำรงชีวิตอันเป็นปกติ อยู่ในชุมชนได้ต่อไป โดยการอาศัยอยู่ในบ้าน ไปโรงเรียน และเข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชน

3. เลิกใช้วิธีการควบคุมตัวไว้ในสถานฝึกและอบรม อันมีผลกระทบในเชิงลบ (negative impact) ยิ่งไปกว่านี้วิธีการคุมประพฤติ จะเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการควบคุมตัวในสถานฝึกอบรม มากมายนัก

(ค) การให้บริการโดยวิธีคุมประพฤติ

หน้าที่พื้นฐานของพนักงานคุมประพฤติ ได้แก่ การส่งต่อ (intake) การสืบเสาะข้อเท็จจริง (investigation) และการกำกับดูแล หรือการสอดส่อง (supervision)

1. การส่งต่อ (intake)

พนักงานคุมประพฤติดำเนินหน้าที่เบื้องต้นในอันที่จะกลั่นกรองคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน กระทำผิดด้วยความระมัดระวัง เพื่อเสนอต่อศาลเยาวชนและครอบครัว รวมทั้งเสนอต่อพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งไม่ฟ้อง ตาม ม.63 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ในกระบวนการส่งต่อนั้น พนักงานคุมประพฤติ จะทำหน้าที่สืบเสาะข้อเท็จจริงเบื้องต้น ซึ่งรวมทั้งการสัมภาษณ์และให้การแนะนำเกี่ยวกับสิทธิทางกฎหมายของเด็กและเยาวชน ถ้าผู้ปกครองไม่พร้อมที่จะติดต่อหาผู้ช่วยเหลือทางกฎหมาย ทางหน่วยงานคุมประพฤติจะ

ต้องพบปะผู้ปกครองเพื่อพูดคุยกับผู้ปกครอง ถึงสถานภาพของเด็กและเยาวชน รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับสิทธิทางกฎหมายของเด็ก และเยาวชน พนักงานคุมประพฤติจะต้องติดต่อกับครอบครัวพยานที่รู้เห็นเหยื่อของการกระทำ ผิด เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับกุมเพื่อนของเยาวชน รวมทั้งเพื่อนบ้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม ที่สุด พนักงานคุมประพฤติอาจต้องติดต่อกับ โรงเรียนและหน่วยงานอื่น ซึ่งทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

2. การสืบเสาะข้อเท็จจริง (investigation)

พนักงานคุมประพฤตินำหน้าที่สืบเสาะและ พินิจเรื่อง อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติ- ปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพภาวะแห่งจิต- นิสัย อาชีพ และฐานะของเด็กหรือเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำผิด และของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัย อยู่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับเด็ก หรือเยาวชนนั้น รวมทั้งสาเหตุแห่งการกระทำ ความผิด เพื่อรายงานต่อศาล ซึ่งเรียกว่าเป็น การ ศึกษาทางสังคม (social study) ที่เกี่ยวข้องกับเด็กหรือเยาวชน ซึ่งจะต้องสมบูรณ์ก่อนที่ ศาลจะพิจารณาคดี รายงานสืบเสาะข้อเท็จจริง ควรมีการวินิจฉัยสภาพจิตและร่างกายเบื้องต้น

(diagnosis) และแผนการบำบัดแก้ไขเด็ก หรือเยาวชน ส่วนสำคัญของแผนบำบัดแก้ไขเด็ก หรือเยาวชนก็คือความเห็นของพนักงานคุมประพฤติ ในแง่ของการปฏิบัติที่เป็นไปได้ ในรายงาน ดังกล่าวพนักงานคุมประพฤติจะต้อง กำหนดว่า สมควรหรือไม่ที่จะคงให้เยาวชนอยู่ในชุมชน ต่อไป ถ้าคำตอบของศาลว่าเป็นการสมควร วิธีคุมประพฤติก็น่าจะถูกกำหนดขึ้นโดยศาล

3. การกำกับดูแลหรือสอดส่อง (supervision)

กรณีที่เยาวชนอยู่ภายใต้วิธีคุมประพฤติ พนักงานคุมประพฤติจะต้องกำหนดการกำกับ ดูแลที่ดีที่สุด ซึ่งรวมถึงการระแวดระวังการให้ การบริการ การให้คำปรึกษาหรือการชี้แนะ การ ระแวดระวังเกี่ยวกับการเป็นตัวกลางที่ให้การ ดูแลเยาวชนให้สามารถทำงานในสังคมได้และ ให้เป็นที่ยอมรับของบิดามารดา ผู้ปกครอง รวมทั้งให้เยาวชนสามารถผ่านพ้นการคุมประพฤติไป ด้วยดีและในขณะเดียวกันหากเยาวชนกระทำ ผิดกฎหมายอีก พนักงานคุมประพฤติก็จะต้อง กำหนดนโยบายหรือแผนขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง สำหรับเยาวชนผู้นั้น ทั้งนี้โดยมีอาสาสมัคร ซึ่ง อยู่ในชุมชน ได้เข้ามาช่วยเหลือเด็กและเยาวชน อย่างใกล้ชิด เพื่อให้เด็กหรือเยาวชนกลับคืน สู่สังคมได้โดยสวัสดิภาพ และเป็นปกติสุขดังเดิม

□

หน้าที่ผู้พิพากษาสมทบ

จรรยา ชีวโสภณ

อดีตผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ

แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้พิพากษาสมทบ นั้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ ไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจนเหมือน เช่น หน้าที่ของกรรมการสงเคราะห์ว่ามีหน้าที่อย่างไรบ้าง คงกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าว มาตรา ๒๔ แต่เพียงว่าในการพิจารณาคดี ซึ่งต้องมีผู้พิพากษาสมทบนั้น ต้องมีผู้พิพากษาสมทบอีกสองคน ซึ่งอย่างน้อยคนหนึ่งต้องเป็นสตรีจึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาคดีได้ ถ้าคำพิพากษาหรือคำสั่งจะต้องทำโดยองค์คณะพิจารณาคดีหลายคน คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นจะต้องบังคับตามคะแนนเสียงฝ่ายข้างมาก ของผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบที่เป็นองค์คณะพิจารณาคดีนั้น ทำให้ดูประหนึ่งว่าอำนาจหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบนั้นมีเฉพาะการพิจารณาคดีพิพากษาคดีแต่เพียงประการเดียว แต่แท้จริง แล้วหากพิจารณาถึงมูลเหตุที่กฎหมายกำหนดให้ศาลเยาวชนและครอบครัวต้องมีองค์คณะเป็นผู้พิพากษาสมทบร่วมในการพิจารณาคดีว่า ต้องการความรู้และประสบการณ์เรื่องเด็กและครอบครัวของผู้พิพากษาสมทบและต้องการ

ชักนำให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนประกอบกับเมื่อพิจารณาถึงคุณสมบัติบางประการ ที่กฎหมายกำหนดไว้ เป็นพิเศษสำหรับผู้ที่จะมาสมัครเป็นผู้พิพากษาสมทบว่าจะต้องเคยมีบุตรหรือทำงานเกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์หรืออบรมเด็กมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีและมีอัธยาศัยและความประพฤติเหมาะสมแก่การพิจารณาคดีพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัว จะเห็นได้ว่าหน้าที่สำคัญยิ่งของผู้พิพากษาสมทบ ก็คือการสงเคราะห์อบรมดูแลเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด โดยถือเป็นหน้าที่หลักยิ่งกว่าการนั่งพิจารณาคดีพิพากษาคดีเสียอีก*

อย่างไรก็ตามแม้ผู้พิพากษาสมทบจะมีใช้เป็นผู้พิพากษาโดยอาชีพ แต่เป็นตำแหน่งที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จึงเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติและศักดิ์ศรีเท่าเทียมผู้พิพากษาคนหนึ่ง การประพฤติและปฏิบัติตนนั้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวฯ มาตรา ๓๑ กำหนดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยวินัยและการรักษา วินัยสำหรับข้าราชการตุลาการ ตามกฎหมาย

* ศ.เวียงธรรม ถัดพลี, "บรรยายพิเศษ" การสัมมนาเรื่อง การไกล่เกลี่ยเพื่อให้เกิดการประนีประนอมยอมความคดีครอบครัว, วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

ว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการมาใช้บังคับแก่ผู้พิพากษาสมทบโดยอนุโลม นอกจากนี้ประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการ หมวด ๖ ข้อ ๔๔ บัญญัติให้นำประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการ มาใช้บังคับแก่ผู้พิพากษาสมทบโดยอนุโลมเช่นกัน

ฉะนั้น หน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบนั้นจึงน่าจะแบ่งได้เป็น ๒ ประการ ดังต่อไปนี้

๑. หน้าที่ในการปฏิบัติงาน

๒. หน้าที่ในการดำรงตน

หน้าที่ในการปฏิบัติงานซึ่งแยกพิจารณาได้

๓ ประการ คือ

ประการแรกหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดี

๑. การมานั่งพิจารณาคดีในการพิจารณาพิพากษาคดีซึ่งกฎหมายบัญญัติไว้ว่า จะต้องมีองค์คณะเป็นผู้พิพากษาสมทบด้วยนั้น เป็นหน้าที่ของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลหรืออธิบดีที่จะเชิญผู้พิพากษาสมทบสองคนมาร่วมพิจารณาร่วมกับผู้พิพากษาสายอาชีพอีกสองคน โดยอย่างน้อยหนึ่งคนต้องเป็นผู้พิพากษาสมทบที่เป็นสตรี ดังนั้น เมื่อได้รับเชิญให้เป็นองค์คณะแล้ว การที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาให้ถูกต้องเที่ยงธรรม ผู้พิพากษาสมทบจำต้องรู้ข้อเท็จจริงในสำนวนโดยละเอียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซึ่งในสำนวนจะมีรายงานการสืบเสาะของสถานพินิจเกี่ยวกับเรื่อง อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษา สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ ประวัติครอบครัว ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงและสาเหตุแห่งการทำความผิดของเด็กและเยาวชน จึงจะสามารถนำไปใช้ในการอบรม สงเคราะห์หรือแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนให้เป็นผลดีได้ ผู้พิพากษาสมทบจึงต้องมีเวลาตรวจสอบสำนวน เตรียมการดำเนินกระบวนการ

พิจารณา ไว้ให้พร้อมก่อนออกนั่งพิจารณา

๒. การนั่งพิจารณาคดี ผู้พิพากษาสมทบต้องวางตนเป็นกลางปราศจากอคติ และพึงสำรวมตนให้เหมาะสม ใช้วาจาสุภาพ พึงความจากทุกฝ่ายด้วยความตั้งใจและเสมอภาค พร้อมทั้งรักษาบรรยากาศในห้องพิจารณาให้ดูสง่างาม และดูศักดิ์สิทธิ์ งานอื่นใดนอกจากเรื่องของคดีในระหว่างพิจารณาต้องยุติเสียชั่วคราว

๓. การปรึกษาคดี แม้ในกฎหมายจะบัญญัติให้การพิจารณาคดีต้องบังคับตามคะแนนเสียงฝ่ายข้างมากของผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบที่เป็นองค์คณะพิจารณาคดีนั้น แต่ในการวินิจฉัยคดีแต่ละคดีนั้น จะมีปัญหาข้อเท็จจริง ซึ่งคือการวินิจฉัยซึ่งน้ำหนักคำพยาน และปัญหาข้อกฎหมาย คือ การนำข้อเท็จจริงมาปรับกับกฎหมาย ประกอบอยู่ด้วยเสมอซึ่งการวินิจฉัยปัญหาเหล่านี้จะต้องมีความรู้หรือต้องศึกษาทางด้านกฎหมายมาก่อน แม้จะมีผู้พิพากษาสมทบบางคนเรียนจบมาทางด้านกฎหมาย แต่การปรึกษา คดีเหล่านี้จึงต้องให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของผู้พิพากษาสายอาชีพ หากไม่เห็นด้วยต้อง มีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักวิชาการต้องศึกษาค้นคว้ามาก่อนและมีที่อ้างอิงได้ ไม่เอาความรู้สึกหรือความเชื่อมาใช้ในการวินิจฉัยคดี

ส่วนในการกำหนดวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนหรือส่วนที่เป็นโทษสำหรับเด็กและเยาวชนนั้น ผู้พิพากษาสมทบต้องศึกษาว่ามีวิธีการอย่างไรบ้างที่สามารถนำมาใช้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดได้โดยการกำหนดวิธีการหรือการลงโทษต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวที่มุ่งจะอบรมแก้ไขเด็กและเยาวชนและสวัสดิภาพและความสงบเรียบร้อยของสังคมประกอบกัน แต่ขณะเดียวกัน หากเป็นคดีมีผู้เสียหายต้องคำนึงถึง

การคุ้มครอง ผู้เสียหายด้วย

๔. การลงชื่อในสำนวนความ ผู้พิพากษา-สมทบมีหน้าที่ต้องลงชื่อในคำเบิกความ รายงาน กระบวนพิจารณา คำพิพากษาให้ครบถ้วน เพราะหากหลงลืมจะเกิดปัญหาเรื่องการพิจารณา ครบองค์คณะหรือไม่ทั้งหากบังเอิญคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลสูงอาจจะต้องถูกย้อนสำนวน ทำให้คดีล่าช้า และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในคำพิพากษา ฉบับตัวจริงนั้นคู่ความอาจจะจำเป็นต้องนำไปใช้ในการทำนิติกรรม หรือการอื่นใด หากผู้พิพากษาสมทบลงชื่อชักช้า อาจเกิดความเสียหาย แก่คู่ความได้

ประการที่สอง หน้าที่ในการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน

การสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดนั้น วัตถุประสงค์สำคัญก็เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถกลับไปอยู่ร่วมกับสังคมได้ โดยไม่เป็นผู้ก่อปัญหาให้แก่สังคมอีก ภาระเช่นนี้คงใช้การอบรมสั่งสอนแต่เพียงอย่างเดียวจะไม่เพียงพอ ต้องมีโครงการสงเคราะห์อบรมอย่างต่อเนื่อง และเหมาะสมนับตั้งแต่ก้าวแรกที่เด็กและเยาวชนก้าวสู่ระบบของศาลเยาวชนและครอบครัว และต้องมีโครงการรองรับแม่เด็กและเยาวชนนั้นได้รับการปล่อยตัวไปแล้วก็ตาม

ในพื้นที่แต่ละพื้นที่ปัญหาที่เป็นสาเหตุสำคัญทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดนั้น คงจะแตกต่างกันออกไปและก็คงมีหลายๆ ส่วนที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน โครงการต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อสงเคราะห์เด็กและเยาวชนนั้นจึงพิจารณา ให้เหมาะสมกับสภาพเด็กและสภาพพื้นที่

ในแต่ละศาลจะมีโครงการต่างๆ ที่ตั้งขึ้นเพื่อสงเคราะห์เด็กและเยาวชน เช่น

- โครงการกองทุนปล่อยชั่วคราว
- โครงการบำบัดรักษายาเสพติดก่อนและหลังพิพากษา
- โครงการกิจกรรมประจำเดือน
- โครงการอาหารเสริม
- โครงการฝึกอบรมวิชาชีพ
- โครงการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนหลังปล่อย

โครงการต่างๆ เหล่านี้ ผู้พิพากษาสมทบจะได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการและรับผิดชอบ ซึ่งผู้พิพากษาสมทบต้องใช้เวลา กำลังกาย กำลังสติปัญญา บริหารและผลักดันโครงการที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้ที่ได้รับประโยชน์ก็คือ เด็กและเยาวชน และผลประโยชน์สุดท้ายก็จะตกได้แก่สังคมและประเทศชาติ

ปกติแล้วผู้พิพากษาสมทบมักจะได้รับการแต่งตั้ง ให้เป็นกรรมการสงเคราะห์อีกตำแหน่งหนึ่งในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๓๔ มาตรา ๓๕ กำหนดอำนาจหน้าที่ของกรรมการสงเคราะห์ไว้ว่า

๑. ให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการสถานพินิจ
๒. ช่วยเหลือกิจการของสถานพินิจ เพื่อสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กและเยาวชน

จึงเห็นได้ว่าผู้พิพากษาสมทบนั้นต้องทำหน้าที่ในฐานะกรรมการสงเคราะห์อีกตำแหน่งหนึ่ง แต่มีใช้ผู้พิพากษาสมทบ ที่มีได้เป็นกรรมการสงเคราะห์ จะไม่มีหน้าที่ในการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน เพราะหน้าที่ในการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ถือเป็นหน้าที่หลักและเป็นหน้าที่สำคัญของผู้พิพากษาสมทบเพราะลำพังเพียงแต่ผู้พิพากษาสมทบใช้เวลาสอบถามข้อเท็จจริงและอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนในช่วงเวลาที่มานั่งพิจารณาคดีซึ่งเป็นระยะเวลาสั้นๆ คงจะ

ไม่สามารถ แกไขพื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำ ความผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดีตามความมุ่ง- หมายของการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวได้

ประการที่สาม หน้าที่ในการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

การมาปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบจะ มาตามเวทีผู้พิพากษาหัวหน้าศาล หรืออธิบดี กำหนดให้มาเป็นครั้งคราว ส่วนในการสงเคราะห์ เด็กและเยาวชนนั้นอาจจะต้องมีกิจกรรมในการ หารายได้เพื่อใช้ในการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ด้วย ดังนั้น การปฏิบัติงานของผู้พิพากษาสมทบ แม้จะมีผู้บังคับบัญชาโดยตรงคือ ผู้พิพากษา หัวหน้าศาลหรืออธิบดีก็ตามแต่ เพื่อให้การ ประสานงานเป็นไปด้วยความราบรื่นและเป็นการ แบ่งเบาภาระของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลหรือ อธิบดีผู้พิพากษาสมทบจะเลือกตั้งตัวแทนขึ้นมา ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้พิพากษาสมทบทั้งหมด เรียกว่า ประธานผู้พิพากษาสมทบ ซึ่งมีหน้าที่ สำคัญ คือ เป็นผู้รับนโยบายจากผู้พิพากษา หัวหน้าศาลหรืออธิบดีนำไปปฏิบัติ เป็นผู้ ประสานงานในระหว่าง ผู้พิพากษาสมทบด้วย กันเอง และยังเป็นตัวแทนของผู้พิพากษาสมทบ ไปปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ในนามของผู้พิพากษา- สมทบอีกด้วย

นอกจากนี้ในศาลแต่ละศาลยังมีมูลนิธิ ของศาล ซึ่งตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์ในการ สงเคราะห์เด็กและเยาวชนในด้านการฝึกอบรม ในด้านสวัสดิการ การฝึกวิชาชีพ ตลอดจนการ จัดหางาน หรือที่อยู่อาศัยแก่เด็กและเยาวชน เมื่อได้รับการปล่อยจากสถานพินิจแล้ว โดย ผู้พิพากษาสมทบจะเป็นสมาชิกและได้รับเลือก เป็นกรรมการเพื่อบริหารงานของมูลนิธิให้เป็น ไปตามวัตถุประสงค์

ดังนั้น นอกจากงานในการพิจารณาคดีหรือ การสงเคราะห์เด็กแล้ว ผู้พิพากษาสมทบยังต้อง

ให้ความร่วมมือเข้าร่วมประชุมผู้พิพากษา สมทบ ประชุมมูลนิธิหรือการเข้าร่วมจัดกิจกรรม ใด ๆ เพื่อหารายได้มาใช้ในการสงเคราะห์เด็กและ เยาวชนด้วย หรือกิจกรรมอื่นใด เช่น การไป ประชุม การสัมมนา การร่วมงานวันสำคัญ เป็นต้น อันถือได้ว่ากระทำในนามของศาลหรือ ผู้พิพากษาสมทบ

หน้าที่ในการดำรงตน

สถาบันตุลาการเป็นสถาบันที่มีหน้าที่วินัย จัย ี่ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในสังคมจึงถือเป็นที่ยิ่ง สุดท้ายของประชาชน ฉะนั้นหัวใจสำคัญของการ ปฏิบัติหน้าที่คือ ต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริตและยุติธรรม ผู้พิพากษาสมทบ แม้จะมีได้ ปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษาเป็นอาชีพ แต่ในการ พิจารณาพิพากษาคดีก็มีสิทธิมีเสียงเท่ากับ ผู้พิพากษายาอาชีพ ฉะนั้นในการดำรงตนจึง ต้องมีกรอบระเบียบไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าผู้พิพากษา อาชีพ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่าย ตุลาการ พ.ศ.๒๕๒๑ และประมวลจริยธรรม ข้าราชการ ตุลาการ ให้นำวินัยของข้าราชการ และจริยธรรม ของข้าราชการตุลาการมาใช้ บังคับโดยอนุโลม ฉะนั้นในการดำรงตนของ ผู้พิพากษาสมทบ ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. ต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต เที่ยงธรรม ถูกต้องตามกฎหมาย และนิติประเพณี ทั้งจักต้องแสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชน ด้วยว่าตนปฏิบัติเช่นนี้อย่างเคร่งครัด

๒. ผู้พิพากษาสมทบต้องปฏิบัติตามคำสั่ง ของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบ ด้วยกฎหมายห้ามมิให้ขัดขึ้นหลักเสียง ถ้าไม่เห็น พ้องด้วยคำสั่งนั้น จะเสนอความเห็นคัดค้านเป็น หนังสือก็ได้แต่ต้องเสนอโดยด่วน และเมื่อได้ คัดค้านแล้ว ผู้บังคับบัญชามีได้สั่งถอนหรือแก้ไข คำสั่งที่สั่งไป ผู้พิพากษาสมทบต้องปฏิบัติตาม

แต่ให้ผู้บังคับบัญชาเรียบเรียงงานขึ้นไปยังปลัดกระทรวงยุติธรรมตามลำดับ และในการปฏิบัติราชการห้ามมิให้กระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

๓. ในการนั่งพิจารณาคดี ผู้พิพากษาสมทบ จะต้องวางตนเป็นกลางและปราศจากอคติทั้งปวงสำรวมตนให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ แต่งกายเรียบร้อย ใช้วาจาสุภาพ พึงความจากคู่ความและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างตั้งใจให้เสมอภาคและมีเมตตาธรรม

๔. จะต้องอุทิศเวลาให้แก่ราชการ ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้ หากขาดการปฏิบัติหน้าที่ตามเวรปฏิบัติหน้าที่กำหนดถึงสามครั้งโดยไม่มีเหตุสมควร ผู้พิพากษาสมทบต้องพ้นจากตำแหน่ง

๕. ผู้พิพากษาสมทบต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจแต่ต้องไม่เข้าไปเป็นกรรมการ

สมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองและจัดตั้งไม่เข้าเป็นตัวกระทำการร่วมกระทำการสนับสนุน ในการโฆษณาหรือชักชวนใดๆ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาหรือผู้แทนการเมืองอื่นใด ทั้งไม่พึงกระทำการใดๆ อันเป็นการฝักใฝ่พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง นอกจากการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเท่านั้น

๖. ผู้พิพากษาสมทบต้องเป็นคนสุภาพเรียบร้อยช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหน้าที่ราชการ ห้ามมิให้ดูหมิ่นเหยียดหยามบุคคลใดๆ และกระทำการใดๆ อันเป็นเหตุให้แตกความสามัคคีระหว่าง ข้าราชการและหรือผู้พิพากษาสมทบ

๗. ผู้พิพากษาสมทบต้องรักษาความลับของทางราชการ

๘. ผู้พิพากษาสมทบจะต้องประพฤติตนตามขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชนได้

□

หน้าที่และกิจกรรม ของผู้พิพากษาสมทบ

(7 สิงหาคม 2538 - 8 สิงหาคม 2541)

สุรพงษ์ โสววัฒนกุล

ผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดปทุมธานี

แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

นับแต่มีประกาศเปิดที่ทำการศาล และได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าแต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบแห่งศาล จังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวจำนวน 22 ท่าน ตั้งแต่วันที่ 7 สิงหาคม 2538 ในช่วงนั้น เป็นช่วงที่ชาวไทยทั้งประเทศยังอยู่ในภาวะเศร้าโศกและอาลัยต่อการเสด็จสวรรคตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี องค์สมเด็จพระย่าที่รักและเคารพยิ่งของปวงชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า คณะผู้พิพากษาสมทบนำโดยผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวได้พร้อมใจกันถวายสักการะพระบรมศพในพระบรมมหาราชวัง และในช่วงเวลาที่ยังไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบนั้น ได้ขอเข้าเยี่ยมชมการดำเนินงานของศาลเยาวชนกลาง สถานพินิจต่างๆ เช่น สถานแรกรับ (บ้านเมตตา) บ้านกรรณา และบ้านมุฑิตา จนกระทั่งต่อมาได้เข้าพิธีปฏิญาณตนต่อหน้าอธิบดีศาลเยาวชนและครอบครัวกลางในวันที่ 3 ตุลาคม 2538 ผู้พิพากษาสมทบก็ยังไม่สามารถไปร่วมพิจารณาคดีได้เต็มที่ เพราะเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ จังหวัดปทุมธานีได้รับผลกระทบ

จากภัยน้ำท่วมเป็นอย่างมาก ผู้พิพากษาสมทบหลายท่านเดินทางไปเพื่อร่วมพิจารณาคดีที่ศาลเยาวชนและครอบครัว แต่ก็ไม่สามารถฝ่ากระแสน้ำที่ไหลบ่าและท่วมขังตามท้องถนนไปได้ พาหนะที่เป็นรถเก๋งไม่สามารถแล่นผ่านเพราะน้ำท่วมถึงเบาะที่นั่งภายในรถ เครื่องยนต์ดับเป็นที่ไกลหุลและเดือดร้อนกันนานนับเดือนถึงกระนั้นก็ตาม ผู้พิพากษาสมทบหลายท่านได้เพียรพยายาม ไปร่วมในการพิจารณาคดีที่ศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวจนได้

ผู้พิพากษาสมทบได้ร่วมปฏิบัติหน้าที่และทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของศาล ต่อเด็กและเยาวชนที่สถานแรกรับ (บ้านเมตตา) รวมทั้งเยาวชนที่อยู่ในแหล่งอื่นๆ ของจังหวัดปทุมธานี บางท่านทำกิจกรรมโดยลำพังความสามารถของท่านเอง แต่ส่วนใหญ่แล้วจะร่วมกันทำเป็นกิจกรรมกลุ่ม มีผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเป็นผู้นำกลุ่มกิจกรรมทุกครั้ง และส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ทำขึ้นที่สถานแรกรับ(บ้านเมตตา) ซึ่งพอจะสรุปและรวบรวมเป็นบันทึกได้ดังนี้

วัน- เดือน-ปี			การทำกิจกรรม
พฤษภาคมที่ 8	กุมภาพันธ์	2539	- จัดกิจกรรมบันเทิงให้เยาวชนมีส่วนร่วมสนุกสนาน บริจาคสิ่งของและร่วมเลี้ยงอาหารมื้อกลางวันแก่เยาวชน
พฤษภาคมที่ 8	สิงหาคม	2539	- จัดกิจกรรมเนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลก บริจาค สิ่งของให้แก่เยาวชนและสถานแรกรับ (บ้านเมตตา)
อังคารที่ 10	กันยายน	2539	- จัดกิจกรรมเยี่ยมเยียนเด็กและเยาวชน ให้ความรู้ ให้การ อบรมสั่งสอน บริจาคเครื่องดื่ม ขนมหวานและสิ่งของ เครื่องใช้แก่เยาวชน
อังคารที่ 24	กันยายน	2539	- จัดกิจกรรมเยี่ยมเยียนเด็กและเยาวชน ให้ความรู้ ให้การ อบรม สั่งสอน บริจาคเครื่องดื่ม ขนมหวานและสิ่งของ เครื่องใช้แก่เยาวชน
พฤษภาคมที่ 24	ตุลาคม	2539	- จัดบรรยายธรรมพิเศษ โดยนิมนต์พระพิศาลธรรมพาที (พระพยอม กัลยาโณ) แห่งวัดสวนแก้วให้การอบรม สั่งสอนเยาวชน
พุธที่ 27	พฤศจิกายน	2539	- คณะผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดี เยาวชนและครอบครัว ร่วมบริจาคเงิน จำนวน 227,080 บาท เพื่อสร้างเตียงเหล็ก 2 ชั้น ให้แก่เยาวชน จังหวัด ปทุมธานี ที่อยู่ในสถานแรกรับ (บ้านเมตตา)
อาทิตย์ที่ 1	ธันวาคม	2539	- จัดกิจกรรมร่วมกับคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย โดยมีทันตแพทย์และพยาบาลมาทำการ ตรวจสุขภาพฟัน ถอนฟัน และให้การรักษฟันแก่เยาวชน
จันทร์ที่ 2	ธันวาคม	2539	- จัดกิจกรรมร่วมกับสโมสรโรตารีธนบุรี โดยมีสมาชิก สโมสรโรตารีนานาชาติ มาร่วมบริจาคสิ่งของ เครื่องใช้ อุปกรณ์กีฬาให้แก่เยาวชน และสถานแรกรับ (บ้านเมตตา)
ศุกร์ที่ 10	มกราคม	2540	- ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลและผู้พิพากษาสมทบ ได้บริจาค เครื่องดื่ม และนมกล่องแก่เยาวชน
อาทิตย์ที่ 12	มกราคม	2540	- ผู้พิพากษาสมทบได้ร่วมเลี้ยงอาหารมื้อกลางวันแก่เยาวชน
อังคารที่ 13	พฤษภาคม	2540	- จัดกิจกรรมบันเทิงมีการแสดงดนตรีให้เยาวชนมีส่วนร่วม ในการแสดงออก เล่นเกมส์สนุกสนานและแจกรางวัล
พุธที่ 9	กรกฎาคม	2540	- จัดกิจกรรมบันเทิง มีการแสดงดนตรีโดยคณะ “เดอะ แฟมิลี่” นักดนตรี นักร้อง และนักแสดง ล้วนเป็นเยาวชน นานาชาติให้โอกาสเยาวชนบ้านเมตตา ได้มีส่วนร่วม สนุกสนาน และร่วมกันบริจาคสิ่งของประกอบด้วย เครื่องเขียนเพื่องานศิลปะสำหรับเยาวชน

วัน- เดือน-ปี			การทำกิจกรรม
อังคารที่	12 สิงหาคม	2540	- คณะผู้พิพากษาสมทบได้ร่วมเลี้ยงอาหารมื้อกลางวัน แก่เยาวชน
พุธที่	17 กันยายน	2540	- จัดกิจกรรมบันเทิง โดยมีการแสดงชุดต่างๆ ของเยาวชน มีเกมส์สนุกสนาน แจกรางวัลและบริจาคสิ่งของ เครื่องใช้ ต่างๆ ให้เยาวชน
อาทิตย์ที่	30 พฤศจิกายน	2540	- ศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ร่วมด้วยคณะผู้พิพากษาสมทบคณะกรรมการสงเคราะห์ และคณะสโมสรไลออนส์ สวนดุสิต ได้จัดกิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ และได้ร่วมกับทันตแพทย์และพยาบาล จากคณะ ทันตแพทย์ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาทำการ ตรวจสุขภาพฟัน ถอนฟันและให้การรักษฟันแก่เยาวชน
พุธที่	25 มีนาคม	2541	- ศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชน และครอบครัว ร่วมกับกรมแพทย์ทหารอากาศ กองบัญชาการสนับสนุน ทหารอากาศ โดยมีแพทย์ พยาบาล พร้อมเวชภัณฑ์ และ อุปกรณ์ทางการแพทย์ มาทำการตรวจสุขภาพและให้การ รักษาแก่เด็กและเยาวชนจำนวน 700 คน รวมทั้งบริจาค อุปกรณ์และยารักษาโรคให้แก่ห้องพยาบาล สถานแรกรับ (บ้านเมตตา) อีกด้วย

การจัดกิจกรรมที่สถานแรกรับบ้านเมตตา ทุกครั้ง ผู้พิพากษาสมทบได้พร้อมใจกันเสียสละ และให้ความร่วมมือร่วมใจ โดยเฉพาะการจัด กิจกรรมบันเทิงและการเล่นเกมต่างๆ ที่ผ่านมา ผู้พิพากษาสมทบหลายท่านได้แสดงความสามารถ พุดเอง ร้องเอง และแสดงเอง สร้างความสนุกสนาน ได้เป็นอย่างดี

คณะผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวจำนวน 22 ท่าน ได้ร่วมกันปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้วยความตั้งใจและ เสียสละตามกำลังความสามารถของแต่ละท่าน ผลตอบแทนที่ได้รับ คือ ความสุขใจ และความ ภูมิใจ ที่ได้มีส่วนช่วยปฏิบัติงานของชาติ และของ สังคมโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนด้อยโอกาสที่ กำลังรอคอยรับความช่วยเหลืออีกจำนวนมาก

□

กิจกรรมผู้พิพากษาสมทบ

▲ ผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดปทุมธานี แดงกคดีเยาวชนและครอบครัว ทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล ณ ศาลาศิวาลัย สวนจิตรลดา

▲ วางพวงมาลาวันรพี....

▲ ภาพหมู่ที่ระลึกวันปฏิบัติงานตน

▲ เยี่ยมคำนับท่านอธิบดี, รองอธิบดีศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

▲ เยี่ยมชมการปฏิบัติงานของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

▲ พิธีปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบ

▲ ถ่ายภาพร่วมกับท่านอธิบดี รองอธิบดีและผู้พิพากษาในวันปฏิญาณตน

▲ ยิ้ม....ยิ้มทาน้อยซิคะ....

▲ นิมนต์พระพิศาลธรรมพาที [พระพยอม กัลยาโณ] แห่งวัดสวนแก้วมาบรรยายธรรมพิเศษ

▲ มาทำงานทั่วคุณแม่และคุณลูกเลยนะ เจ้า...อีกท่านอยู่ที่ไหน...?

▲ จิ้มใจ.....แล้วก้อจิ้มท้อง....

▲ คณะสโมสรโรตารีธนบุรีและสโมสรโรตารีนานาชาติมาเยี่ยมชมสถานแรกรับ (บ้านแมตตา) และร่วมบริจาคสิ่งของ

▲ ท่านอธิบดีศาลเยาวชนและครอบครัวกลางเป็นประธานและรับมอบสิ่งของ

▲ ผู้พิพากษาสมทบ ศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ร่วมบริจาคสิ่งของ

▲ คณะสโมสรโรตารีธนบุรีและสโมสรโรตารีนานาชาติ ถ่ายรูปเป็นที่ระลึก

▲ ผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ร่วมต้อนรับ

▲ ท่านหัวหน้าทีมดูนอน

▲ เมื่อก่อนนอนกับพื้นอย่างนี้....

▲ ปัจจุบันนอนเตียง 2 ชั้น อย่างนี้..... ▼

▲ เห็นมิะ ทำหน้าที่ผู้พิพากษาสมทบแล้ว ยังทำหน้าที่พยาบาลสมทบได้ด้วยนะบอกให้....

▲ ร่วมด้วยช่วยกัน

▲ เข้มขันทุกคน

▲ นิ่งเฝ้า ครีท....

บันเทิง-สนุกสนานกับวงดนตรี
เยาวชนนานาชาติ “เดอะ แฟมิลี่”

▲ ประธานของพวกเราทำลัทธิบรมลูกา....

▲ เมื่อยังยั้งจะ....

▲ เจ้า! ชักรูปเกาเทนี่้อย....

▲ นั่นละ เก้าละ.....

▲ คนแก่วออกมาเลยกะ.....

▲ ทำหน้าที่กองธาร กล่าวเปิดการอบรม....

▲ ถ่ายภาพเป็นที่ระลึกกันหน่อย.....

▲ ทำประธานฯ ยุพา...ให้การสั่งสอน....

▲ แจกรางวัลให้ด้วย แล้วเป็นเด็กดีลูก.....

▲ มอบสิ่งของที่ร่วมกันบริจาค

▲ มีความยินดีที่ได้มา.....

▲ ดูเพลินเลยสิมสองไฟ....ใครเอ่ย ?

▲ เครื่องมือและอุปกรณ์.....พร้อม.....

▲ ทักคนแพทยจุฬาฯ ยินดีจะมารับใช้อีกคริฟ...

▲ เอ้!.... ทำไมมิดจัง มองไม่เห็นฟันซี่ที่จะถอนเลย...

กิจกรรม

5 ธันวา มหาราช วันพ่อแห่งชาติ

▲ เจ๊!..... เห็นท่านประธานฯ
แล้วหายเหนื่อยเลย จริ๊งา นะเจ้าคะ.....

▲ ประชุมเพื่อปรึกษาหารือ....

▲ จะออกเทปรีคะ...รับดอกไม้ไปก่อนคะ.....

▲ นี่ก็ปรึกษาหารือ....สบายา

ย้ายไป

ย้ายมา

เยี่ยมชมสถานแรกรับเด็ก
และเยาวชนจังหวัดปทุมธานี
(ทอนอน 6 บ้านเมตตา)
เนื่องในวันรพี 2541

ศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

ประชุมเพื่อ
ปรึกษาหารือ
และกำหนด
นโยบายในการ
ปฏิบัติงาน

ร่วมกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ
กับชมรมภริยาตุลาการ
ณ บ้านเมตตา

เยี่ยมชม...ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาบุคคล (เมอร์ชี เซ็นเตอร์)
ในโครงการสงเคราะห์หลังปล่อย

ศาลเยาวชนและครอบครัว “เมืองดอกบัว”

“ริมรั้ว”

● สวัสดีค่ะ ท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน ท่านเกือบหนึ่งสมัยของการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบ ศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวแล้ว ผู้เขียนจำได้ว่าศาลของเราไม่เคยออกเป็นวารสารหรือหนังสือเลย ต่อเมื่อพวกเราได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประชุมเรื่องการจัดทำหนังสือรุ่น ท่านประธานผู้พิพากษาสมทบได้มอบหมายให้ ท่านสุรพงษ์ ไสววัฒนกุล เป็นประธานคณะผู้จัดทำ ผู้เขียนในนามของผู้ร่วมงานจึงได้เปิดหน้า ศาลเยาวชนและครอบครัวเมืองดอกบัวโดย “ริมรั้ว” ขึ้น... เมื่อทำงานก็ไม่ต้องรอช้า ขอเริ่มเรื่องเลยนะ เจ้าคะ...

● กระทรวงยุติธรรมมีคำสั่ง แต่งตั้ง ท่านทองธาร เหลืองเรืองรอง ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปทุมธานี และท่าน สมศักดิ์ อินทรพันธุ์ ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลจังหวัดปทุมธานี “ริมรั้ว” ในนามคณะผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ต้องขอแสดงความยินดีแก่ท่านทั้งสองด้วยความจริงใจ ยิ่งที่ท่านได้รับความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ และอดอาลัยท่านทั้งสองที่ต้องย้ายจากไปไม่ได้

● เมื่อมีผู้ย้ายจากไป ก็ต้องมีท่านใหม่มาแทน

เป็นของธรรมดา คณะผู้พิพากษาสมทบฯ ขอต้อนรับ ท่านอโนชา ชีวติโสภณ หัวหน้าศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวคนใหม่ และท่านมณีนันท์ พันธุ์โกศล ผู้พิพากษาประจำกระทรวงช่วยทำงานในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวด้วยความยินดีเป็นอย่างยิ่ง...

● ในบรรดาผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัว ที่ได้รับการยกย่องจากวารสารเยาวชนและครอบครัว หน้า “รอบบ้านศาลเยาวชนและครอบครัวนามกานพลู” ว่าเป็นสาวหนุ่มไปแรงนั้น มี ท่านทองธาร เหลืองเรืองรอง ติดอันดับหนึ่ง ในเจ็ดท่านของประเทศรวมอยู่ด้วย แล้วอย่างนี้จะไม่ให้ผู้เขียนและคณะผู้พิพากษาสมทบไม่ปลื้มได้ อย่างไร

● ควันหลังจากวันที่เราพบปะกัน ถ้าคณะผู้พิพากษาสมทบคิดอยากจะออกเทปเอาไว้อ่านเล่นละก็ นักร้องท่านแรกต้องเป็น ท่านสุรศักดิ์ ตริรัตน์ศิริกุล และ ท่านวิระมีศรี ค่ะแหม! เสียงท่านทั้งสองเนียบ จริง จริง....

● ท่านอิทธิพล เอี่ยมเจริญยิ่ง มาทานเลี้ยงแต่ไม่ได้มาคนเดียว มีนักร้องกิตติมศักดิ์ติดตามมาด้วย “ริมรั้ว” นึกว่าเป็นนักร้องอาชีพ ที่ไหนได้ สอบถามท่านถึงรู้ว่าเป็นคุณนายของท่านเอง แหม! น่าอิจฉาจริง จริง ค่ะ

● อีกมุมหนึ่งของ

งานจัดเลี้ยงเห็นท่านสุภาพบุรุษยืน เอามือล้าง
กระเป๋ สวมสูทอย่างดี “**ริมรวั**” นึกว่าเป็น
คุณชายกลางในละครเรื่อง “บ้านทรายทอง”
ชะอีก พอเดินเข้ามาใกล้ๆ ถึงได้รู้ อ้อ! ท่าน
วิชัย ทิตตภักดิ์ นั่นเองจัดเลี้ยงได้ดีสมกับเป็น
สุภาพบุรุษ ท่านอุทัย อัครประภา ที่แปซิฟิค
คลับ ชั้นที่ 28 ขอชมจริงๆ ค่ะ ● แต่ถ้า
คราวหน้าจัดเลี้ยงต้อนรับท่านผู้พิพากษาศาล
จังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
คนใหม่ละก้อ “**ริมรวั**” ขอให้ท่านสมลักษณะ
ลาภเจริญ เป็นผู้จัดนะค่ะ เพราะท่านเป็นสุภาพ
สตรีเหมือนกัลป์.. ค่ะ (ของหวานขอเป็นน้ำ
กระหล่ำดองช้อนนะเจ้าค่ะ) ● ท่านเรณู สิบญูเรือง
(พี่ใหญ่ของพวกเรา) ท่านบินไปเมืองนอก
เหมือนกับ “**ริมรวั**” นั่งรถเมล์สายปทุมธานีไม่มี
ผิด พี่ขา! ถ้าจะจัดเลี้ยง อาหารไทยพวกน้องๆ ละ
ก็ขอเป็นแถวๆ กรุงเทพฯ นะเจ้าค่ะ เพราะไม่มี
เงินเสียค่าเครื่องบิน จริง จริง ค่ะ ● สมเป็น
แม่บ้านแห่งตระกูลเมืองดอกบัวปทุมธานี ท่าน
วิไล หาญสวัสดิ์ ผู้มากน้ำใจ ในด้านบริการ
และมวลชน อย่างบ่นว่าเหนื่อย เลยนะค่ะท่าน
คนรวยก็เป็นอย่างนี้แหละ ยิ่งบ่น ยิ่งรวย เอ้า!
รวยเสียให้ชัด ● ท่านขวัญวรรณ สิริธนากร
ท่านเป็นคนที่น่ารัก คุยเก่งและสนุก แถมเป็น
นักร้องอีกต่างหาก สมแล้วที่ท่านเป็นเหรียญ
ของชมรม เอ้า! ถ้าสมัยหน้าของท่าน ได้เป็นอีก
ก็ขอให้ได้ตำแหน่งเดิมนะค่ะ เอ้า ! เชียร์ข้าม
สมัยไปเลย อย่างนี้ไม่เลี้ยงใหญ่ก็ใจเย็น แล้วค่ะ
● ชื่อก็บอกอยู่แล้วว่า ท่านพรธงงาม สุวรรณ-
ประกร สมนามจริงๆ แม้แต่ลูกๆ ทั้งหลาย
ที่บ้านเมตตาเวลาท่านไปบริการเรื่องตรวจโรคฟัน
ยังแอบเรียกว่า “แม่หมอคคนสวย” มาอีกแล้ว
เราดีใจแทนจัง ● ท่านสายใจ ชื่นใจ นามของ
ท่านนั้นก็บอกอยู่แล้วว่าเป็นผู้ประสานงานกับ
ทุกๆ ท่านได้เป็นอย่างดี เมื่อก่อนเรามักจะ

ได้ข่าวคราวของทุกๆ ท่าน จากท่านเสมอ แต่
ระยะหลังจะไม่ได้ทราบข่าวเลยแม้แต่ตัวของ
ท่านเอง หลายท่านพากันสงสัย “**ริมรวั**” เลย
สรุปเอาเองว่าโทรศัพท์ คู่กายคงตกหายไปแล้ว
เอ้า! ถ้าท่านผู้ใดเก็บได้กรุณาส่งคืนให้ด้วยจะมี
รางวัลอย่างงาม อี ฮ ● ได้ข่าว ท่านสิริบังอร
ไกรคุปต์ สุขภาพร่างกายแข็งแรงดี ขณะนี้ไป
เยี่ยมลูกที่เมืองนอก วันหลังถ้าว่างๆ ท่านผ่าน
เมืองปทุมฯ แวะทานข้าวและคุยกับพวกเราบ้าง
นะค่ะ... ● ท่านเป็นทั้งนักสังคมสงเคราะห์
และเป็นผู้รักการศึกษาร่วมกันในตัวของท่านเอง
เมื่อเร็วๆ นี้ ท่านยุวดี นิยมสมบุญ ก็ได้รับเกียรติ
ให้เป็นนักธุรกิจสตรีดีเด่นแห่งปี จากมูลนิธิเพื่อ
สังคมไทย “**ริมรวั**” ขอแสดงความยินดีในนาม
คณะผู้พิพากษาสมทบ ศาลเยาวชนและครอบครัว
ถึงข่าวขอแสดงความยินดีจะช้าแต่คุณ
ความดีลือคงทน คงไม่ว่ากันนะค่ะ ● ถึงแม้จะ
มีงานรัดตัวจนเอวก็ว ท่านสมลักษณ์ ลาภเจริญ
ยังมีตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการพัฒนา
สตรีจังหวัดปทุมธานีพ่วงมาอีกก็มิได้ย่อท้อ แต่
อย่าลืมตำแหน่งคุณนายของท่านกำนันตำบล
บางแขวงนะค่ะ เดียวจะหาว่า “**ริมรวั**” ไม่เตือน
● ท่านสุรัชย์ หาญสวัสดิ์ น้องสุดท้องของ
ตระกูล “น้องเล็ก” แต่น้ำใจ เหมือนแม่น้า
เจ้าพระยาที่ ไหลผ่าน เมืองปทุมฯ เลือดตั้งส.ส.
สมัยหน้าคงได้ตามท่านพี่ๆ เข้าสภา เป็นแน่
เอ้า! คิดอะไรไม่ออกบอก น้องเล็กนะค่ะ ●
ท่านสุทธิลักษณ์ เอี่ยมไพจิตร แม้จะย้ายไป
อยู่ศาลเมืองปากน้ำสมุทรปราการ แล้วก็ตาม
แต่ถ้าศาลเมืองปทุมฯมีอะไรบอกไป “น้องอ่อม”
เป็นต้องบึ่งรถมาทันที อย่างนี้ถึงจะเรียกว่า
รักกันจริงค่ะ ● ท่านยุพา บุญวัฒน์ ประธาน
ผู้พิพากษาสมทบที่น่ารักและน่ารัก ท่านเคย
เป็นคุณนายผู้ว่าราชการจังหวัด คุณนายท่าน
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย เดียวนี้ท่าน

เป็นคุณนายอธิบดีกรมการเมือง ถ้าท่านผู้ใดทนายถูกว่าท่านชอบตำแหน่งอะไรมากที่สุด ให้ไปรับรางวัลที่ท่าน ได้เลยนะค่ะ ● ท่านทราบมีเยื่อ? 354 คือตัวเลข อายุของคณะผู้ทำงานจัดทำหนังสือ เกี่ยวกับบทความและเนื้อหาของหนังสือที่ท่านถืออยู่ในมือ ขณะนี้ประกอบด้วยท่านวิไล หาญสวัสดิ์, ท่านพเยาว์ โทนา, ท่านสุรัช หาญสวัสดิ์ ท่านเสริมศรี ภูจินดา, ท่านขวัญตา ตริวิจิตรศิลป์, ท่านเรณู สิบญะเรือง และท่านละอองทิพย์ คงธรรม ● ประธานกรรมการจัดทำหนังสือท่านสุรพงษ์ ไสววัฒนกุล ไม่กินยาแก้ปวดหัววันละหลาย ๆ ครั้งก็ใจเย็นแล้วค่ะ อย่าเอ็ดไปนะค่ะ ถึงอย่างไรก็ร่วมด้วยช่วยกันให้หนังสือเสร็จตามวัตถุประสงค์ เดียวจะเสียชื่อชาวนครสวรรค์หมดนะค่ะ ● รองฝ่ายต่างประเทศธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ท่านเสริมศรี ภูจินดา แม้ที่ทำงานจะอยู่ไกลถึงสุขุมวิท แต่ถ้าวันใดต้องไปนั่งร่วมเป็นองค์คณะพิจารณาคดีละก็วันนั้นต้องรีบขึ้นรถมาแต่เช้าเลย เหนื่อยมัยคะท่าน ● ท่านจรัญ กลั่นกลอง เป็นบุคคลที่น่ายินดีเป็นอย่างยิ่งที่ท่านเป็นผู้ร่วมตระกูลเก่าแก่ของเมืองปทุมธานี เพราะบรรพบุรุษของท่านเป็นผู้พัฒนาเมืองให้เจริญอย่างที่เห็นกันอยู่ทุกวันนี้ แต่ท่านอย่าลืมหน้าที่คุณนายโยธาธิการจังหวัดนะเจ้าคะ “ริมรั้ว” เดือน ท่านด้วยความหวังดีค่ะ ●

ท่านขวัญตา ตริวิจิตรศิลป์ พูดน้อย ยิ้มมากสมแล้วที่เป็นน้องนุช สุดท้องของศาลเมืองปทุมฯ พี่ๆ ทุกท่าน ชื่นชมค่ะ และขอแสดงความยินดีกับ “น้องบ๊อส” ซึ่งท่านหัวหน้าทองธาร เหลืองเรืองรอง นำตัวแทนมาเยี่ยมรับขวัญค่ะ

● คำสารภาพของ “ริมรั้ว” ขอบอกตามตรงว่ารับหน้าที่เขียนข่าวสังคมนับว่าเป็นเรื่องที่ลำบากมาก เพราะมีท่านผู้พิพากษาศาลและผู้พิพากษาสมทบหลายสิบท่านต้องคอยๆ เก็บมาทีละท่านก็แสนลำบากมากอยู่แล้ว แต่อาศัยว่าเป็นคนชอบอ่านหนังสือ ถ้าพบข่าวหรือคอลัมน์ของ ผู้พิพากษาท่านใดเป็นข่าวก็มักจะตัดเก็บใส่ซอง ไว่และก็ไม่เคยคิดว่าตัวเองจะต้องมาทำหน้าที่นี้ แต่พอไปค้นหาของที่เก็บความดีของท่านทั้งหลายไว้แล้วนั้น ปรากฏว่าไม่รู้หายไปไหน ขณะที่นั่งเขียน ดันฉบับอยู่นี้ก็ยังไม่พบเลยคะ แต่ก็ไม่ได้นั่งเทียนเขียนนะเจ้าคะ มักจะอาศัยโทรศัพท์ไปคุยกับท่านที่เป็นข่าวตามเลียบๆ เคียงๆ มาพอเข้าใจ ถึงได้เป็นข่าวให้ท่านอ่านกันได้นี่ละคะ และขอบอกว่าตัวเลข 354 ของคณะทำงานจัดทำนั้นเป็นอายุจริงของผู้ร่วมงานตามรายชื่อที่กล่าวมาแล้ว นำมาบวกกัน คิดว่าน่าจะพออ่านกันได้เพลินๆ แต่ถ้าผิดพลาดบ้างก็ต้องกราบขอภัยด้วยนะเจ้าคะ เอ้า! กราบอีกครั้งเข็ดแยะแล้ว ขอลาก่อน สวัสดีค่ะ

□

คณะกรรมการผู้พิพากษาสมทบ ศาลจังหวัดปทุมธานี

ประธานคณะผู้พิพากษาสมทบ

นางยุพา บุญวัฒน์

รองประธาน ~ บริหาร

นายอิทธิพล เอี่ยมเจริญยิ่ง

รองประธาน ~ โครงการและกิจกรรม

นายวิชัย ทิตตภักดี

รองประธาน ~สวัสดิการและสังคม

ดร.อุทัย อัสวประภา

รองประธาน ~ วิชาการ

นายวีระ มีศรี

รองประธาน ~ สมาชิกสัมพันธ์

นางจุรีย์ กลั่นกรอง

ผู้ช่วยประธาน

นายสุรชัย หาญสวัสดิ์

นางสุทธลักษณ์ เอี่ยมไพจิตร

เลขานุการ

นางสมลักษณ์ ลากเจริญ

ผู้ช่วยเลขานุการ

นางเสริมศรี ภูจินดา

นางขวัญตา ตริวิจิตรศิลป์

ประชาสัมพันธ์ ~ ถ่ายภาพ

นายสุรพงษ์ ไสววัฒนกุล

แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์

นางวิไล หาญสวัสดิ์

นายนิวัฒน์ ฐาปนะสุด

ผู้ตรวจสอบบัญชี

นางสุทธิลักษณ์ เอี่ยมไพจิตร

นายทะเบียน

นายสุรัชย์ หาญสวัสดิ์

ผู้ช่วยนายทะเบียน

นางพเยาว์ ไหนา

นางละอองทิพย์ คงธรรม

ปฎิคม

นางยุวดี นิ่มสมบัติ

ผู้ช่วยปฎิคม

นางสิริบังอร ไกรคุปต์

นางพรรณงาม สุวรรณประการ

เหรียญก

นางขวัญวรรณ สิริธนากร

ผู้ช่วยเหรียญก

นางเรณู สืบบุญเรือง

นางสายใจ ชื่นใจ

แม่ แม่ แม่

ทยาอุ

แม่ แม่ แม่	คำนี้	มีความหมาย
มีพระคุณ	มากมาย	หลายสถาน
แม่เป็นได้	หลายสิ่ง	หลายประการ
เป็นธนาการ	เป็นพระพรหม	เป็นร่มไทร
เป็นผู้ให้	กำเนิด	เกิดลูกรัก
เป็นผู้ให้	ที่พัก	พินิจอาศัย
เป็นผู้ให้	ความการุญ	อุ้มกายใจ
เป็นผู้ให้	อะไรอะไร	ไม่รามือ
ลูกเจ็บไข้	แม่อีกให้	การรักษา
ลูกโศมา	แม่อีกส่ง	เรียนหนังสือ
ลูกต้องการ	ตำรา	แม่หาซื้อ
ลูกปรึกษา	หาหรือ	แม่อินดี
ลูกคนใด	กระทำ	กรรมแก่แม่
สุดเลวแท้	ชั่วช้า	สิ้นราศี
ลูกด่าแม่	ลูกตีแม่	ลูกกาลิ
ลูกไม่ดี	ทำแม่ช้ำ	น้ำตาริน
น้ำตาแม่	รินไหล	เมื่อลูกร้าย
น้ำตาแม่	เป็นสาย	เมื่อลูกหมั่น
น้ำตาแม่	หลั่งลง	รดแผ่นดิน
เมื่อไฉน	ลูกเสเพล	เนรคุณ
โอแม่จ๋า	พระคุณแม่	แม่ปกเกล้า
โอแม่จ๋า	ผู้เฝ้า	เข้าเฝ้าทูล
โอแม่จ๋า	ผู้เมตตา	ผู้การุญ
โอแม่จ๋า	ผู้คำจุน	ไม่ท่างไธ
ดวงใจแม่	สะอาดแท้	กว่าทุกสิ่ง
ดวงใจแม่	สะอาดยิ่ง	กว่าสิ่งไหน
ดวงใจแม่	สะอาดเกิน	กว่าสิ่งใด
ดวงใจแม่	มีไว้	เพื่อลูกเอย

สารบัญ

เรามาช่วยกันต่อต้านยาเสพติด

เพชร โทนา

ผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดปทุมธานี

แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

□

“ยาเสพติดเป็นภัยต่อชีวิตเป็นพิษต่อสังคม” “คนเสพติดตายคนขายติดคุก” หรือ “คนเสพคนขายตายด้วยกัน” คำขวัญต่างๆ นี้ ถ้าครอบครัวของใครไม่ประสบหรือผู้ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเป็นทางการ ให้สัมผัสด้วยตนเองก็คงจะรู้สึกเฉยๆ แต่สำหรับดิฉันได้ประสบมามากทั้งในหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวและในฐานะพลเมืองดีของชาติไทย

หลังจากพิจารณาตัดสินคดียาเสพติดเสร็จ ดิฉันก็จะถามผู้ปกครองว่าจะเอาเด็กไปรักษาที่ไหนถ้าไม่มีที่ไปหรือมีปัญหาอื่นๆ ก็จะแนะนำและพาไปรักษาด้วยความสมัครใจของเด็กและผู้ปกครองและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น โดยรับความอนุเคราะห์จากท่านหัวหน้าของธารเหลืองเรืองรอง ขณะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวจัดรถรับส่งโดยมีคุณสมชาย สุดใจ และคุณบุญเรือง ประโท (ฉายาองครักษ์จันเจา) ขับรถให้ ดิฉันจะขับรถนำทางไปที่วัดหลวง-บดินทร์เดชา (สิงห์เสนี) ซึ่งอยู่ที่ หมู่ 11 ตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์ จังหวัดปราจีนบุรี ห่างจากจังหวัดปทุมธานีประมาณ 200 ก.ม. ถึงวัดก็จะพบพระครูบดินทร์เดชาภิวัฒน์ (ขันตี สีล-สุโท) เจ้าอาวาสเป็นผู้รักษาท่านมีเมตตาช่วยเหลือลูกๆ ทั้งหลายที่ไปเลิกยาเสพติด

เป็นอย่างดี

ขั้นตอนของการเลิกยาเสพติด

ดิฉันและพ่อแม่ผู้ปกครองรวมทั้งลูกๆ ที่เลิกยาเสพติดได้รับการอบรมหลักธรรมจากหลวงพ่อบุญถึงเหตุและผลที่จะตามมาให้รู้ถึงความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูกและโทษของยาเสพติด ใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที แล้วแต่กรณีหลังจากเด็กได้ทราบซึ่งและเข้าใจหลวงพ่อบุญท่านก็ได้ให้ผู้เลิกยาเขียนชื่อและนามสกุลในกระดาษ ว่าตัวเองต้องการจะเลิกยาอะไรบ้าง แล้วกล่าวด้วยวาจาเพื่อให้สัจจะต่อพระ

รับยาสมุนไพรมาดื่มคนละ 1 แก้ว (เป็นรากไม้นำมาฝนปนกับน้ำ) เมื่อดื่มแล้ว หลวงพ่อบุญท่านก็จะกล่าวกับผู้เลิกยาเสพติดให้กราบพ่อแม่ผู้ให้กำเนิดส่วนพ่อแม่ก็จะกอดรับขวัญลูกคนใหม่พ่อแม่จะคอยให้กำลังใจลูกเพราะเวลาดื่มยาเข้าไปแล้ว ประมาณ 10-15 นาที ยาจะออกฤทธิ์ทำให้อาเจียน เอาพิษของยาเสพติดออกมาพ่อแม่ก็จะหาน้ำ หากกระดาษมาเช็ดหน้าเช็ดปากให้กำลังใจและบริการลูกเป็นอย่างดี เป็นอันว่าจบกระบวนการเลิกยาเสพติด และกลับบ้านได้เลยไม่ต้องนอนค้างที่วัด

หลวงพ่อบุญท่าน ไม่เรียกร้องเงินทองใดๆ ทั้งสิ้นให้ฟรี ตอนกลับบ้านหลวงพ่อบุญให้ยามา

ต้มกินที่บ้านอีกด้วย

หลวงพ่อบ้านมีเมตตาวิชา ผู้ที่ต้องการเลิกยาเสพติดมานานแล้วรักษาฟรีและท่านยังมียาสมุนไพรรักษาโรคเบาหวานและเอดส์และอื่นๆอีกมากมาย ดิฉันได้พาผู้ที่สมัครใจมาเลิกยาเสพติด หลายรายมีตั้งแต่อายุ 14-30 ปี บริการรับส่งฟรี และได้ติดตามดูพฤติกรรมแล้ว เป็นที่น่าพอใจมากเขาสามารถทำตัวให้เป็นที่ยอมรับของครอบครัวมีความเอื้ออาทรต่อกันและสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วันหนึ่งมีพ่อแม่ของเด็กได้มากล่าวขอบคุณดิฉันที่บ้านว่า “ท่านครับผมขอขอบพระคุณท่านที่ได้ให้แสงสว่างแก่ครอบครัวผมและให้ชีวิตใหม่แก่ลูกผม” ดิฉันรู้สึกปลาบปลื้มยินดี อย่างไรก็ตามคงต้องขอขอบพระคุณพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ช่วยดูแลพฤติกรรมของเด็กจนเลิกยาเสพติดได้ด้วย

□

ขอขอบพระคุณผู้อนุเคราะห์เมตตา ให้ชีวิตใหม่แก่ผู้ติดยาเสพติด

พระครูบดินทร์เดชาภิวัฒน์ (ขันตี สีลสุทโท) น.ธ.เอก

เจ้าอาวาสวัดหลวงบดินทร์เดชา (สิงห์เสนี)

ต.เมืองเก่า อ.กบินทร์ จ.ปราจีนบุรี 25240

โทรศัพท์ 037-281670

พระธรรมทายาท รุ่นที่ 6 พระวิปัสณาจารย์ รุ่นที่ 2

ประธานศูนย์ผู้อยากเลิกยาเสพติดทุกชนิด

ท่านทองธาร	เหลืองเรืองรอง	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปทุมธานี
ท่านอโนชา	ชีวิตโสภณ	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปทุมธานี
		แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
ท่านสมศักดิ์	อินทร์พันธุ์	ผู้พิพากษาศาลจังหวัดปทุมธานี
ท่านสุรศักดิ์	ศิริตันศิริกุล	ผู้พิพากษาศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
นายสำเนา	โหนะ	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก
กำนันประจวบ	หอมลำดวน	กำนันตำบลโพธิ์แทน อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก
ผู้ช่วยเหลือและประชาสัมพันธ์ให้กับลูกบ้าน และต่อต้านยาเสพติด ขอกราบขอบพระคุณ		

เรามาให้ชีวิตใหม่ที่ดีแก่ลูกหลานเราเถิด
 ผู้ใดประสงค์จะเลิกยาเสพติดและสนใจจะเข้าร่วมโครงการติดต่อกับที่นางพเยาว์ โหน
 โทร. 01-9152942, 9960321-3

โทร. 01-9152942, 9960321-3

แกปวดหัว

คนเราเป็นปกติเลยก็ว่าได้ที่จะต้องมีสักวันหรือเวลาหนึ่งที่ต้องปวดหัว ไม่ว่าอาการนั้นจะมาจากสาเหตุอะไร เพราะการทำงานหนัก เพราะอากาศแปรปรวน หรือจะเพราะความเครียดในแต่ละวัน ล้วนมีผลต่ออาการทางประสาทที่มีที่มาจากสมองด้วยกัน ส่งผลให้ปวดหัวได้แทบทั้งสิ้น

ตามปกติแล้วการรักษาที่ง่ายที่สุดก็คงไม่หนีจากการหายมารับประทาน แต่หากว่าอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่อาจจะหายมารินเพื่อบรรเทาเบาบางลงไปได้ ซึ่งก็อาจจะเกิดขึ้นกับเราได้เช่นกัน ฉะนั้นวิธีหนึ่งที่คนไทยสมัยโบราณเราใช้ซึ่งได้จากธรรมชาติและสมุนไพรก็น่าจะเป็นผลดีอยู่ไม่น้อยเช่นกัน

พริกขี้หนูที่เรารู้จักกันดีนี่เองที่สามารถช่วยบรรเทาอาการปวดหัวของคนเราได้อย่างชะงัดนักวิธีการใช้พริกขี้หนูมารักษาอาการปวดหัวก็ทำได้ไม่ยากเย็นอะไรเลย โดยการที่เราใช้พริกขี้หนูสดๆ มาตำผสมกับดินสอพองแล้วนำมาปิดไว้ตรงขมับ เราจะได้เลยว่าในเวลาไม่นานนักอาการปวดหัวที่ว่าจะหายไปเป็นปลิดทิ้ง โดยเฉพาะอาการปวดหัวจากไข้หวัดด้วยแล้วยิ่งได้ผลดียิ่งขึ้น อีกทั้งการใช้วิธีนี้ดีกว่าที่เราต้องใช้ยาเสียอีก เพราะไม่ต้องเสี่ยงกับการที่ร่างกายต้องรับเอาสารเคมีที่ไม่น่าต้องการซึ่งผสมอยู่ในยาอีกด้วย

โครงการฝึกอบรมและกายบริหาร เพื่อส่งเสริม วินัย จริยธรรม และพลานามัยเยาวชน

พลโทเสอากาศ สนธิรักษ์
ผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดนนทบุรี
แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

ผศ. อรรถสิทธิ์ ชื่นสงวน
อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มคอ.

ศาลจังหวัดนนทบุรี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวได้นำโครงการฝึกอบรมและกายบริหารนี้ มาดำเนินการฝึกเฉพาะเยาวชนของจังหวัดนนทบุรี ที่ถูกควบคุมอยู่ ณ กองแรกรับ (บ้านเมตตา) ต่อมาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง โดยความร่วมมือจากกองทัพบกที่ 1 และคณาจารย์จาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้นำโครงการฝึกอบรมและกายบริหารนี้มาดำเนินการฝึกให้แก่ เยาวชนที่ถูกควบคุมอยู่ ณ กองแรกรับ (บ้าน เมตตา) โดยมีศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ศาลจังหวัดนนทบุรี ศาลจังหวัดอยุธยา และศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวดำเนินการร่วมกัน ระหว่างวันที่ 7 เมษายน 2541 ถึง วันที่ 7 กรกฎาคม 2541 การดำเนิน การฝึกได้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ด้วยดี และเห็นว่ามิประโยชน์จึงได้นำโครงการและหลักสูตรการฝึกอบรมมาเสนอ เพื่อหากจะมีการ ฝึกอบรมหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้มีความ เหมาะสมสำหรับโครงการครั้งต่อไป

1. หลักการและเหตุผล

1.1 ด้วยปรากฏว่าได้มีเยาวชน ซึ่งมีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา จำนวนกว่า 1,000 คน ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในคดีอาญา ในฐานความผิดต่างๆ กัน และแต่ละรายต้องรอการสอบสวนและอยู่ระหว่างการ

พิจารณาพิพากษา คดีเป็นระยะเวลาประมาณ 3 เดือน ซึ่งถูกควบคุมรวมกัน ณ กองแรกรับบ้านเมตตา บางส่วนได้กระทำความผิดโดยเจตนา แต่บางส่วนก็กระทำโดยประมาทรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือถูกบังคับขู่เข็ญ และหลอกลวง เมื่อต้องมาอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก ย่อมต้องมีการปรับสภาพความเป็นอยู่และจิตใจ ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเพื่อความอยู่รอด ประกอบกับ พื้นฐานของเยาวชนดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำมาก ย่อมล่อแหลมต่อการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อตนเอง และสังคมส่วนรวมได้ เมื่อพ้นการควบคุมแล้วอาจเป็นปัญหาแก่ชาติ บ้านเมือง และก่อให้เกิดอันตรายต่อสังคมอย่างใหญ่หลวง

1.2 จึงเป็นการสมควรที่จะได้จัดให้มีโครงการฝึกอบรมและกายบริหาร เพื่อส่งเสริมความมีระเบียบวินัย จริยธรรม และพลานามัยให้เกิดขึ้นแก่เยาวชนตามเป้าหมาย โดยการประสานงานกับกองทัพบกที่ 1 ใช้กำลังพลของทหารที่มีความรู้ ความเข้าใจถึงปัญหาสังคมและมีจิตใจเสียสละตั้งมั่นต่อการทำความดี จัดวางหลักสูตรการฝึกอบรมและการบริหารร่างกาย รวมทั้งโครงการฝึกอาชีพระยะสั้นที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมต่อเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวอยู่ที่กองแรกรับ บ้านเมตตา ให้เกิดผลดีต่อเยาวชน สังคม และชาติบ้านเมืองต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เยาวชนที่ถูกควบคุมอยู่ ณ กองแรกรับ บ้านเมตตา ได้ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองมากที่สุดด้วยการรับการฝึกอบรมวินัย กายบริหารและการฝึกอาชีพในระยะสั้น ตามหลักสูตรที่เหมาะสม โดยใช้ครูฝึกของทหารที่มีความรู้ ความเข้าใจถึงปัญหาสังคมและมีจิตใจที่เสียสละดำเนินการต่อเยาวชนเหล่านี้ จนเป็นผู้ที่มีวินัย จริยธรรม พละนามัยที่สมบูรณ์ มีลักษณะท่าทางที่ดีพร้อมที่จะกลับออกไปเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและบ้านเมืองได้

3. วิธีดำเนินการ

3.1 จัดตั้งคณะผู้บริหารโครงการขึ้น 3 ระดับ คือ ที่ปรึกษา อำนวยการ และดำเนินงาน มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลให้ข้อเสนอแนะ และประเมินผลการฝึกอบรมเด็กและเยาวชน กองแรกรับ บ้านเมตตา เพื่อให้มีวินัย จริยธรรม และพละนามัยที่สมบูรณ์ตามแนวทางของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง และกองทัพบกต่อไป

3.2 ในการฝึก ทหารจากกองทัพบก ที่ 1 และวิทยากรภายนอก ที่มีความสามารถ ดำเนินการดังนี้

3.2.1 ในหนึ่งสัปดาห์ทำการฝึก 2 วัน วันอังคาร และวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 09:00-16:30 นาฬิกา ระยะเวลา 3 เดือน (12 สัปดาห์)

3.2.2 จัดทำตารางการฝึกโดย ใน 1 วัน ทำการฝึกอบรม 6 ชั่วโมง ดังนี้

09:00-12:00 น.	- การฝึกบุคคลท่ามือเปล่า - กิจกรรมของกลุ่ม - อบรมวิชาซีพระยะสั้น (ตัดผม ช่างไฟฟ้า สกรีน และช่างรองเท้า)
13:30-15:30 น.	- อบรมวิชาทั่วไป (ตามแผนวงการอบรมที่แนบท้ายโครงการ)
15:30-16:30 น.	- ฝึกบริหาร

3.3 เยาวชนผู้รับการฝึกตามโครงการ 09:00-12:00 นาฬิกา (แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ประมาณกลุ่มละ 350-400 คน)

3.4 ให้มีการประเมินผลประจำเดือน โดยคณะกรรมการดำเนินการ แล้วรายงานผลให้คณะกรรมการอำนวยการและอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลางทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

4. ระยะเวลาในการดำเนินการ

ระยะเวลาในการดำเนินการตามโครงการ ใช้เวลา 3 เดือน (12 สัปดาห์)

5. งบประมาณดำเนินการ

5.1 รายรับ

รับจากการแบ่งเฉลี่ยงบประมาณที่ใช้ดำเนินงานตามโครงการจากศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ศาลจังหวัดนนทบุรี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว และศาลจังหวัดปทุมธานีแผนก คดีเยาวชนและครอบครัว ตามเปอร์เซ็นต์ของเยาวชนที่อยู่ในสังกัด

5.2 รายจ่าย

- ค่าเบี้ยเลี้ยงครูฝึก
- ค่าวิทยากรจากภายนอก
- ค่าอุปกรณ์ช่วยฝึก
- พืชเปิดโครงการ (ถ้ามี)

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

จะทำให้เยาวชนกลุ่มเป้าหมายมีสุขภาพพละนามัยที่แข็งแรง มีลักษณะท่าทางที่ดี มีจิตใจที่ดีเสียสละเข้มแข็ง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยและมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ชุมชน และสังคม พร้อมที่จะเป็นพลเมืองดีที่มีค่าต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป

แผนการอบรมวิชาทั่วไป (หลักสูตรการอบรมตามโครงการ กิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์พัฒนาเยาวชน)

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากมีเด็กและเยาวชนจำนวนมากตกเป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาฐานต่างๆ ได้ถูกส่งตัวเข้าควบคุม ณ สถานแรกรับในสังกัดศาลเยาวชนและครอบครัว กระทรวงยุติธรรม เพื่อรอการพิจารณาพิพากษาคดีและดำเนินการตามกระบวนการของทางราชการ จากศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง หรือศาลแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัด.....รวม 29 แห่งทั่วราชอาณาจักร

เด็กและเยาวชนเหล่านี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมต่อต้าน หรือปฏิเสธสังคม ซึ่งอาจเกิดจากพฤติกรรมเบี่ยงเบนของตนเอง หรือสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ชุมชน หรือหลงผิดหรือขาดความเชื่อมั่นตนเอง ต่อการทำความดี หรือเป็นคนดี แต่แท้จริงแล้ว หากได้รับโอกาสจากสังคมให้ได้ปรับสภาพจิตใจให้กลับเข้าเป็นส่วนสำคัญของครอบครัว/ชุมชน มีอนาคตในการประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้โดยสุจริต ในแนวทางที่เหมาะสมตามควรของตนแล้ว ก็จัก

เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและบ้านเมืองในโอกาสต่อไปได้เป็นอย่างดี

วิธีการ

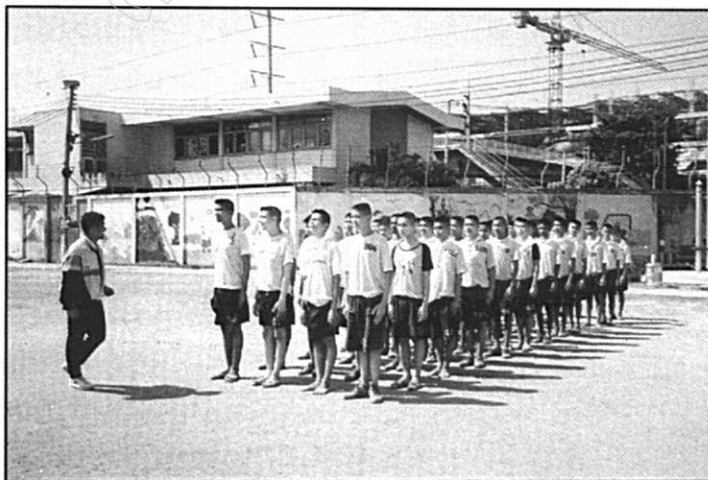
หลักสูตรนี้ เน้นการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ โดยกำหนดรูปแบบและวิธีการของการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ละครั้งให้สัมพันธ์กับหัวข้อโดยให้มีสาระเฉพาะประเด็นที่ใกล้ตัวเยาวชนมากที่สุดเฉพาะที่เป็นปัญหาของเยาวชน และเฉพาะที่เยาวชนสนใจมากที่สุดตามลำดับเท่านั้น โดยเยาวชนทุกคน ต้องมีส่วนร่วมกับวิทยากรตลอดเวลา

วิทยากรจะแบ่งเยาวชนออกเป็นกลุ่ม ตามอายุ ฐานความผิด และฐานความรู้ เพื่อให้การอบรมและการรับรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการนี้โดยเร็ว หลักสูตรการอบรมตามโครงการกำหนดให้มีกิจกรรม 8 ครั้งๆ ละ 3 ชั่วโมง รวม 24 ชั่วโมง เฉพาะวันพฤหัสบดีที่ 1 และ 4 ของเดือน ตั้งแต่เวลา 09:00-12:00น.

หัวข้อเน้นในแต่ละกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีดังนี้

1. จิตวิทยาครอบครัวและชุมชน

เน้นความสำคัญของความรักความผูกพันในครอบครัว เครือญาติ เพื่อนบ้านและชุมชน ความอบอุ่นจากความสัมพันธ์ที่ดีงาม การเกื้อกูลกัน เข้าใจกัน ให้อภัยกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เพื่อให้มีสุขภาพจิตที่ดี และปรับสภาพจิตใจ
ให้เยาวชนรับรู้กิจกรรมอื่นๆ ต่อไป

2. สาธารณสุขขั้นพื้นฐาน

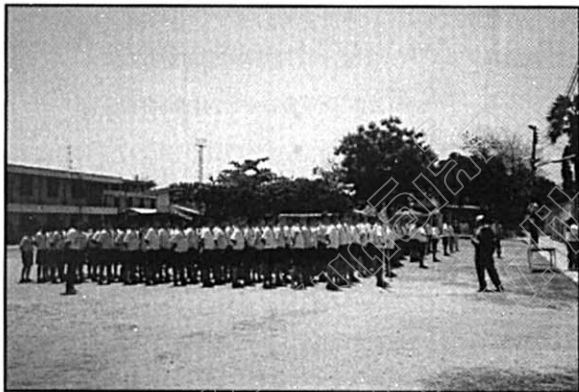
เน้นการปรับปรุงคุณภาพชีวิต ด้านการกิน
การอยู่อาศัยในชีวิตประจำวัน ในบ้านและชุมชน
แวดล้อม เพื่อให้มีสุขภาพกาย ที่แข็งแรง

3. โรคติดต่อและการป้องกัน

เน้นโอกาสการเกิดโรคภัย โรคระบาด หรือ
โรคร้ายแรง ที่เด็กและเยาวชนอาจได้รับเชื้อจาก
ความตั้งใจ หรือการหลงผิด กรณีต่างๆ พิษภัย
ของโรค การป้องกันรักษาเบื้องต้นและรู้ว่ามี
องค์กร หน่วยงานที่ให้การบำบัดรักษาตั้งอยู่ที่ใด
และติดต่อได้อย่างไร

4. พิษภัยจากยาเสพติด

เน้นภัยหรืออันตรายจากยาเสพติดประเภท
และชนิดต่างๆ ต่อตนเอง คนใกล้ชิดครอบครัว
และชุมชน อาการที่แสดงออกผลต่อร่างกายใน
ระยะต่างๆ ทั้งชั่วคราวและถาวร และรู้ว่ามี

องค์กร หรือหน่วยงานที่ให้การบำบัดรักษาตั้งอยู่
ที่ใดและติดต่อได้อย่างไร

5. กฎหมายใกล้ตัว

เน้นโทษตามกฎหมายแต่ละเรื่อง ที่เด็กและ
เยาวชนสนใจ การกระทำที่เป็นและไม่เป็นความ
ผิดตามกฎหมาย สิทธิของเด็กและเยาวชนตาม
กฎหมายบางฉบับ และอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย
ของเจ้าพนักงานของรัฐ ตามกฎหมายที่สำคัญ
บางฉบับ

6. วัฒนธรรมไทย/การพัฒนาบุคลิก- ภาพ และความเชื่อมั่นตนเอง

เน้นวิถีชีวิตไทย กิริยามารยาททางสังคม
การมีสัมมาคารวะ บุคลิกภาพ และความเชื่อมั่น
ตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปลูกจิตสำนึกให้
ภูมิใจ ในการทำความดี และเป็นคนดีของสังคม

7. แนวทางการประกอบอาชีพ

เน้นการค้นหาความตั้งใจ และความรู้ความ
สามารถพิเศษจากเด็กและเยาวชนแต่ละคน
ให้ได้ว่าตนเองมีความเหมาะสมที่จะประกอบ
อาชีพใดมากที่สุดตามลำดับ และค้นหาปัจจัย
พื้นฐานที่แต่ละคนมี กับปัญหาและอุปสรรคที่
แต่ละคนไม่สามารถแก้ไขได้ รวมทั้งที่อาจแก้ไข
ได้ แล้วช่วยให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ และหรือ
เสนอแนะหาวิธีการประกอบอาชีพแก่เด็กและ
เยาวชนแต่ละคน โดยประสานงานกับส่วน
ราชการ และหรือองค์กรเอกชน รวมทั้งมูลนิธิที่
เกี่ยวข้องต่อไป

8. ความสำคัญของเยาวชนไทยใน ปัจจุบัน

เน้นคุณค่าของความเป็นเยาวชนที่มีความ
สำคัญต่อประเทศในปัจจุบัน และอนาคต
เปรียบเทียบกับโอกาสที่ประเทศชาติ ต้องเสื่อม-
ทรามลง หากเยาวชนที่เป็นกำลังสำคัญของ
ชาติจำนวนมากจะเป็นผู้ก่อปัญหาต่างๆ แก่
สังคมและไม่สามารถนำพา และรักษากันเมือง
ให้มั่นคงต่อไปได้ อันอาจเกิดภัยร้ายแรงต่อ
สังคมและประเทศชาติได้ในที่สุด

□

อันเนื่องด้วยเด็ก FOR OUR CHILDREN

เสริมศรี ภูจินดา

ผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดปทุมธานี

แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

ไม่มีใครในโลกไม่มีปัญหา ปัญหาที่ทำให้ผู้ใหญ่หนักใจที่สุดคือ ปัญหาของเด็กที่เป็นบุตรหลานของท่าน นับวันปัญหาที่ไม่คาดคิดของเด็กได้เกิดเพิ่มมากขึ้นจนน่าตกใจ เช่น ปัญหาเด็กติดยาเสพติด, ปัญหาเด็กเล็กขโมยสิ่งของ, ปัญหาเด็กเกเร, ปัญหาเด็กก้าวร้าว, ปัญหาเด็กหนีโรงเรียน, ปัญหาเด็กพุดผิด เป็นต้น

เดิมเราเคยเชื่อกันว่า อุปนิสัยใจคอ พฤติกรรม ลักษณะต่างๆ ของเด็ก ถ่ายทอดมาจากบิดา มารดาทางสายเลือดโดยตรง แต่ในปัจจุบันจิตแพทย์ได้ศึกษาค้นคว้า และติดตามผลในเด็กและผู้ป่วยทางจิต สรุปได้ว่าสิ่งแวดล้อมและการอบรมเลี้ยงดูเด็กมีส่วนอย่างมากในการสร้างลักษณะอุปนิสัยใจคอของเด็กแต่ละคน ดังนั้นบิดามารดาควรศึกษาถึงธรรมชาติและการพัฒนาทางจิตใจในระยะต่างๆ ของเด็ก เพื่อให้เข้าใจถึงความคิดและการกระทำของเด็ก เพื่อไม่ให้กลายเป็นเด็กมีปัญหาในภายหลัง จิตแพทย์ได้แบ่งระยะการพัฒนาทางจิตใจของเด็กเป็น 5 ระยะดังนี้

1. วัยทารก เริ่มจากแรกเกิดถึงอายุประมาณ 1 ปี

เด็กแรกเกิดที่เรียกว่า “ทารก” ทุกคนเกิดมาในสภาพช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ทารกทุกคนมีความต้องการตามธรรมชาติ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เช่น นึกก็ต้องการอาหาร หนาวก็ต้องการ

ความอบอุ่น และเปียกก็ต้องการให้แห้ง เด็กทารกใช้การร้องเป็นสัญญาณบอกให้ทราบ ถ้าผู้เลี้ยงดูแลรักเอาใจใส่และเข้าใจเด็กพร้อมที่จะตอบสนองความต้องการของเด็กอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เด็ก มีความสบาย, เจริญเติบโต อารมณ์แจ่มใส และเป็นสุข เป็นเด็กเลี้ยงง่าย ไม่ดื้อดิ่ง ไม่กลัว แต่ถ้าผู้เลี้ยงดูแลเด็กไม่รักเด็ก ไม่สนใจ และไม่ตอบสนองความต้องการเด็ก เด็กก็จะกระวนกระวาย ร้องไห้เยเย ดื้อดิ่งและเลี้ยงยาก เติบโตด้วยอารมณ์โกรธ ไม่ยอมเข้าหาคน ดังนั้นความสัมพันธ์อันดีระหว่างเด็กกับผู้เลี้ยงดูในระยะเริ่มแรกของชีวิตจะเป็นรากฐานของอุปนิสัย ความคิด และความรู้สึกศรัทธาในเพื่อนมนุษย์ของเด็กต่อบุคคลอื่นในสังคมในอนาคต

เมื่อเด็กอายุ 8 อาทิตย์ขึ้นไป เด็กจะเริ่มสนใจในสิ่งต่างๆ รอบตัว อยากให้อุ้มชูสิ่งต่างๆ พยายามชันคอเหนี่ยวแขน เหนี่ยวขา ซึ่งลักษณะเหล่านี้เกิดจากแรงผลักดันตามธรรมชาติของสิ่งที่มีชีวิต ถ้าผู้เลี้ยงดู สนับสนุนให้เด็กได้ช่วยตัวเอง ได้รู้ได้เห็นในสิ่งต่างๆ อย่างปลอดภัยด้วยท่าทีที่ผ่อนสั้นผ่อนยาวก็จะทำให้เด็กกล้าแสดงออก กล้าคิดกล้าทำ และกล้าตัดสินใจด้วยตัวเอง เมื่อเติบโตขึ้น แต่ถ้าผู้เลี้ยงไม่เข้าใจ เลี้ยงดูแบบประคบประหงม ก็จะทำให้เด็กไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่กล้าแสดงออกต้องคอยพึ่งผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะเป็นปัญหาทางบุคลิกภาพของเด็กต่อไปในอนาคต

2. วัยเด็กเล็ก อายุตั้งแต่ 1-3 ปี

ในวัยนี้เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวมากขึ้น เป็นตัวของตัวเองมากขึ้นสนใจในความแตกต่างของสิ่งต่างๆ มากขึ้น เด็กจะเลียนแบบพ่อแม่ในการทำงาน เลียนแบบทำสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายเนื่องจากเด็กยังด้อยในประสบการณ์ ถ้าผู้เลี้ยงเข้าใจสนับสนุนให้เด็กช่วยทำงานที่ไม่อันตราย ให้คำแนะนำ และคำชมเชยเมื่อเด็กทำได้ ซึ่งเหล่านี้จะกระตุ้นให้เด็กอยากทำสิ่งอื่นๆ ต่อ และฝึกหัดให้เด็กได้แก้ปัญหาในสิ่งต่างๆ รอบตัว เด็กได้เรียนรู้ชีวิตจริงๆ ในการช่วยเหลือพ่อแม่ ในการดูแลตัวเอง ทำให้เด็กไม่ละเลยขยันทำงาน แต่ถ้าพ่อแม่บางรายไม่ยอมให้เด็กได้ทำอะไรเลยเพราะเกรงว่าจะเกิดอันตรายหรือทำของเสียหาย ก็จะทำให้เด็กเติบโตด้วยความไม่เห็นอกเห็นใจพ่อแม่ ช่วยเหลือใครไม่เป็น ไม่มีน้ำใจ มีลักษณะเฉยเมย ดุร้าย ซึ่งเป็นการเริ่มต้นของการเกิดปัญหาในการปรับตัว เมื่อต้องอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ

3. วัยอนุบาล หรือวัยก่อนเข้าเรียน อายุ 3-6 ปี

วัยนี้เด็กจะเคลื่อนไหวร่างกายมากขึ้น เด็กจะโต้ตอบและเลียนแบบพ่อแม่ที่เป็นเพศเดียวกัน ถ้าพ่อแม่เข้าใจและสนับสนุนเด็ก เด็กก็จะเติบโตด้วยความพอใจในเพศของตน มีบทบาทและพฤติกรรมอย่างเหมาะสม แต่ถ้าพ่อแม่ห่างเหินดูแลและไม่เข้าใจเด็ก จะทำให้เติบโตด้วยความบกพร่องในการพัฒนาร่างกายและจิตใจ เช่นเด็กผู้ชายบางคนจะมีลักษณะคล้ายเด็กผู้หญิงและเด็กผู้หญิงบางคน มีลักษณะคล้ายเด็กผู้ชาย บางรายก็มีพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับเพศของตน ที่เรียกว่ากระเทย เป็นต้น

4. วัยเรียน อายุ 6-12 ปี

เด็กจะเริ่มแยกจากพ่อแม่และครอบครัวไปโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนจะเป็นสังคมใหม่สำหรับเด็ก เด็กที่มีพื้นฐานของการพัฒนาทางจิตใจที่ดีก็จะสามารถปรับตัวรับสิ่งใหม่ๆ คบเพื่อนและช่วยตัวเองได้ หน้าที่ของพ่อแม่ก็คือ คอยช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้แก่เด็ก ทั้งด้านการเรียนและการคบหาสมาคมกับเด็กในวัยเดียวกัน ในระยะนี้สมองของเด็กจะพัฒนา สามารถเข้าใจถึงเหตุผล สามารถเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่างๆ ดังนั้นการปลูกฝังคำสอน จริยธรรม และหน้าที่ของเด็กในสังคมควรจะเริ่มในวัยนี้ ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านไปพร้อมๆ กัน

5. วัยรุ่น อายุ 13-19 ปี

เป็นวัยที่เด็กมีการพัฒนาทางร่างกายและจิตใจเป็นอย่างมาก เด็กเริ่มแยกตัวไปรวมตัวกัน เป็นอิสระจากครอบครัวมากขึ้น มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสนใจในเพศตรงข้าม มีความสนใจในอนาคตและการประกอบอาชีพ มีความคิดเป็นเหตุเป็นผลเกือบเท่าผู้ใหญ่ พ่อแม่และผู้เลี้ยงดูควรให้เด็กเป็นของตัวเอง มีเสรีภาพ มีความรับผิดชอบตัวเองมากขึ้น และพ่อแม่ควรให้คำแนะนำที่ถูกต้องสนับสนุนให้เด็กแสดงความคิดเห็นและรับผิดชอบตัวเองและสังคมและควรจะให้คำปรึกษาในสิ่งที่เด็กในวัยนี้ต้องการ

ถ้าผู้ใหญ่เข้าใจถึงความรู้สึกและความต้องการของเด็กก่อนปรนในสิ่งที่ป็นสิทธิส่วนบุคคลของเด็กแล้ว เด็กจะมีความมั่นใจในตัวเองและพัฒนาฝึกฝนการเป็นของตัวเองได้อย่างมั่นคง เป็นเยาวชนที่ดีของประเทศชาติต่อไป

□

“กฎหมายว่าด้วยการเลี้ยงลูก”

นางศรัณยา ไชยสุต

ฝ่ายกฎหมายและสถานภาพสตรี

สภาสตรีแห่งชาติฯ

เกิดมาเป็นแม่คนนี่แสนลำบาก เพราะกว่าจะท้องแต่ละที กว่าจะคลอดออกมาก็ยุ่งยาก ยังไม่นับกระบวนการตั้งท้องที่อาจง่ายสำหรับบางคน แต่บางคนก็ต้องทำสารพัดวิธี พอท้องแล้วก็มีความอยากจะได้ลูกชายอีก เพราะความที่ยึดติดกับกฎหมายที่ให้สิทธิผู้ชาย ในการดำรงวงศ์ตระกูล ในขณะที่ลูกสาวนั้นต้องไปอาศัยนามสกุลคนอื่นเมื่อแต่งงาน

กระบวนการทรงเจ้าเข้าผี หาแพทย์บนบานศาลกล่าวทั้งหลายที่ทำมา จนในที่สุดได้ลูกชายออกมาแล้ว ชีวิตอีกบทหนึ่งก็เริ่มขึ้น อย่างหนึ่ง ก็คือ ปัญหาในการเลี้ยงดูให้เขาเป็นผู้ชายอีกรอดสันดอน มาได้จากการเบี่ยงเบนทางเพศ แล้วยังต้องมาถึงขั้นตอนการสร้างความเป็นลูกผู้ชายให้เขา ให้เกิดความกล้าหาญและรู้จักการป้องกันตัวเอง คุ่มครองผู้อื่น ยังไม่จบ ยังต้องสร้างให้เขาเป็นสุภาพบุรุษอีก ไม่ว่าพ่อของเขาจะเป็นหรือไม่ก็ตาม เราผู้เป็นแม่ย่อมต้องการเห็นความเป็นสุภาพบุรุษของลูกชายเรา

เกิดเป็นหญิงแท้จริงแสนลำบาก เกิดเป็นชายนั่นยากกว่าหลายเท่า เรื่องของผู้ชายไม่ใช่เป็นเรื่องที่ผู้หญิงต้องไม่ยุ่งเกี่ยว ตรงกันข้ามกลับเป็นเรื่องของผู้หญิงโดยตรงที่จะต้องอบรมเลี้ยงดูในฐานะแม่

วิธีการเลี้ยงดูลูกอาจเป็นเรื่องทางเทคนิค ศิลปะ คำรา และจิตวิทยาสารพัดจะค้นคว้ากันมาแนะนำ แต่สิ่งหนึ่งที่ขบคิดกันไปว่าเป็นคนละ

เรื่องกันก็คือ กฎหมาย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะต้องใช้ในการอบรมเลี้ยงดูลูกด้วยเหมือนกัน

เริ่มแต่เมื่อคลอดออกมา พ่อแม่ก็มีหน้าที่จะต้องแจ้งเกิด ให้เขาได้รับการรับรู้จากกฎหมาย การแจ้งเกิดนั้นคงยากที่แม่จะลากสังขารไปแจ้งที่อำเภอในทันทีจึงเป็นเรื่องของพ่อเสียเป็นส่วนใหญ่ การที่พ่อแม่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน กฎหมายท่านให้เป็นลูกของแม่เท่านั้น แต่เป็นลูกนอกกฎหมายของพ่อ เว้นแต่จะมีการจดทะเบียนรับรองบุตร

การแจ้งเกิดจึงมีความสำคัญพอสมควร หากให้พ่อไปแจ้งเกิด เพราะจะมีการสอบถามว่าใครเป็นพ่อเป็นแม่ จึงเป็นการดีที่พ่อจะถูกกฎหมายปิดปากให้ต้องยอมรับลูกคนนี้ หากเป็นผู้แจ้งเกิดเอง ว่าตนเป็นพ่อของลูก จะมาปฏิเสธว่าแจ้งเพราะความประมาทนั้นไม่ได้ มีเช่นนั้นจะกลายเป็นการแจ้งเท็จ เป็นความผิดทางอาญาไป

เมื่อได้ใบเกิดมาแล้วก็ต้องทำการ แจ้งย้ายจากโรงพยาบาลเข้ามาที่ทะเบียนบ้านของพ่อแม่ เพื่อให้เป็นคนมี “ภูมิลำเนา” กับเขาต่อไป

ระหว่างที่ยังเป็นทารกนี้ ก็เป็นหน้าที่ของทั้งพ่อและแม่ที่จะต้องเลี้ยงดูให้เขาเติบโต ไม่ว่าจะเป็นสมวัยหรือได้อาหารเสริมอะไรตามโฆษณาไปแล้ว หากมีการทอดทิ้งลูกก็มี ความผิดทางอาญา ตามกฎหมายฐานทอดทิ้ง

เด็ก เพราะฉะนั้นมีลูกคนหนึ่งก็มีสิทธิติดคุกได้จากการลืมนิดว่าเป็นพ่อแม่คนแล้ว

เรื่องของการทอดทิ้งเด็กนั้น เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาความเหมาะสมของเราว่าแค่ไหนเพียงใด จึงจะถูกกล่าวหาเช่นนั้น เป็นต้นว่าหากเราจ้างพี่เลี้ยงดูแลลูก ออกไปทำงาน ไม่ได้ถือว่าเป็นการทอดทิ้งเพราะการเลี้ยงลูกไม่ต้องเลี้ยงด้วยตนเอง แต่ถ้าพี่เลี้ยงคนนั้นอายุสัก 10 ขวบ ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง มีหลายรายที่ฝากลูกไว้กับตายายหรือปู่ย่าแล้วออกไปเที่ยว ไปต่างจังหวัดกลับมาลูกเป็นอันตราย มีปัญหาเรียกร้องความรับผิดชอบโดยพ่อแม่ลืมนิดไปว่าเป็นความผิดของตัวเองด้วยหรือเปล่า

การฝากคุณย่าคุณยายดูแลนั้นเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ก็จริงอยู่ แต่ต้องดูว่าคุณย่าคุณยายนั้นอายุอาจจะถึง 80 ปีนี้แล้ว ตัวท่านเองยังเอาตัวไม่ค่อยรอดแล้ว ถ้าเอาหลานทารกวัยขวบเศษหรือเอาเด็กวัยซนไปฝากไว้ละก็กลัวว่าจะอยู่หรือไปไม่ท่านเองก็ลูกของเรา

กรณีของเรื่องแบบหนังโฮมอโลนนั้น แม่ผู้รักลูกคนนั้นมีความผิดฐานทอดทิ้งเด็กแน่นอน อย่าคิดว่าบ้านคือที่ปลอดภัยที่สุดแล้วนำมาอ้างเพื่อปฏิเสธความผิดของตัวเอง เพราะภัยนั้นมาเยือนได้ถึงเรือนชานทุกรูปแบบ แม้จะไม่ใช่การขโมยอย่างในหนังก็อาจเป็นจระเข้ในยุคน้ำท่วมก็ได้

ครั้นลูกโตมาในระดับที่ต้องเรียน ก็เป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องส่งลูกเข้าเรียน ไม่ว่าคุณจะไม่เลือกโรงเรียนแบบไหน ราคาเท่าไร ถ้าไม่ส่งลูกเข้าเรียนมีโทษปรับตามกฎหมายอีกด้วย

พอลูกอายุ 15 ปีบริบูรณ์แล้ว ก็ต้องจับไปทำบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อสร้างสิทธิในความเป็นคนไทยอีกทีหนึ่ง การไม่ทำบัตรก็มีโอกาสถูกปรับและถูกตัดสิทธิบางประการด้วย

ในการอบรมเลี้ยงดูลูกนั้น คงมีแน่ๆ ที่ลูกขัดใจพ่อแม่ไม่มากนักเลย กฎหมายท่านก็ตั้งใจหาย ให้สิทธิพ่อแม่ลงโทษลูกได้โดยไม่ต้องให้ศาลพิพากษาลงโทษ แต่ก็อย่าได้ตีใจใน

อำนาจที่ได้รับมานี้ เพราะแม้เราจะมีอำนาจที่เรียกว่า “อำนาจปกครอง” แต่จะต้องใช้อำนาจให้ถูกต้องตามกฎหมายด้วยการลงโทษลูกนั้นก็ต้องทำตามสมควร ไม่ใช่จะล่ำมโซ่เขียนตีลงทัณฑ์ตามอำเภอใจจะต้องพอควรแก่ความผิด และต้องไม่ถึงขนาดที่จะเป็นการทำร้ายร่างกาย เพราะกฎหมายไม่ห้ามพ่อแม่ตีลูก แต่ถ้าตีลูกเกินไป ก็มีความผิดทางอาญาฐาน “ทำร้ายร่างกาย” ได้ กฎหมายท่านถึงใช้คำว่า “ตามควร” ในการลงโทษ

คงจะรู้สึกอึดอัดพอสมควร ที่พอขยับจะทำอะไรสักอย่างก็ถูกกฎหมายคอยสะกิดเตือนไปเสียหมด ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เพราะนอกจากความรักที่พ่อแม่มีต่อลูกแล้ว ยังมีอารมณ์เข้ามาแทรกด้วย เพราะฉะนั้นเพื่อมิให้การลุแก่อิสระเกิดขึ้น กฎหมายจึงจำเป็นต้องเข้ามาเป็นกรรมการห้ามมว้ยในครอบครัวด้วย

นอกจากสิทธิเหล่านี้แล้ว พ่อแม่ยังมีหน้าที่ตามมาอีกด้วย เรียกรวมๆ ว่า หน้าที่ในการเลี้ยงดูลูก เพราะฉะนั้นในระหว่างนี้หากลูกของเราไปทำความเสียหายแก่ใคร แก่อะไรเข้า พ่อแม่ก็ต้องรับและไปด้วย เช่น พาลูกไปเดินซื้อข้าวของในห้าง แล้วลูกเกิดมือไม้เินทำแก้วคริสตัลราคาแพงหล่น พ่อแม่ก็ต้องรับผิดชอบ

ในเรื่องความรับผิดชอบอาญาก็เหมือนกัน เด็กที่ทำความผิดตามกฎหมาย หากอายุยังไม่เกิน 7 ปี ก็ได้รับยกเว้นโทษ แต่หมายถึงงดโทษทางอาญา ส่วนความเสียหายที่เกิดขึ้นก็ต้องรับผิดชอบ และผู้ที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยชอบด้วย กฎหมายก็หนีไม่พ้นท่านพ่อท่านแม่อีกตามเคย ดังนั้นในเรื่องเหล่านี้หากไม่สอดส่องจ้องตาเป็นมันแล้วพ่อแม่ก็ต้องหมดตัวไปได้สักวัน

ในความผิดทางอาญานั้นเป็นเรื่องเฉพาะตัว พ่อแม่ไม่ต้องมาติดคุกแทนลูก แต่เราเองก็ยอมไม่อยากจะเห็นลูกทำความผิดแล้วติดคุกเป็นอย่างยิ่ง จึงควรรู้ว่าเรื่องบางอย่างควรให้ลูกห่างๆ เอาไว้ เป็นต้นว่า การติดยาเสพติด การติดยาบ้า เพราะการซื้อขายกันเริ่มมีกันในโรงเรียนแล้ว หากลูก

ของเราเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้แต่ไม่ได้ร่วมด้วย ก็อาจติดร่างแหได้เหมือนกัน นอกจากนี้ กรณีของการลักขโมยข้าวของที่วัยรุ่นหลายกลุ่มชอบหยิบไป เพื่อลองความเก่งในระหว่างเพื่อนเป็นความผิดทางอาญาฐานลักทรัพย์ หรือการยืมกล้องถ่ายรูปเพื่อนไปแล้วไม่คืน เป็นต้น เป็นความผิดฐานยักยอก ซึ่งเพื่อนอาจลงงานเขาได้

ที่ว่ากันว่ามัลลิกาเหมือนมีโถงสวมอยู่หน้าบ้านนั้น การมีลูกชายก็เหมือนการมีลูกกระเบิดแบบรีโมทคอนโทรลไว้ที่ฐานรากของบ้านเลยทีเดียวเพราะเสี่ยงไม่ดีหรือเสี่ยงดี แต่ลูกชายไม่รักดี ไม่เพียงส่งกลิ่นเหมือนลูกสาวเท่านั้น แต่อาจวอดได้ทั้งบ้านเลยทีเดียว

เรื่องที่ निकองง่าย ๆ ก็คือปัญหาเพศตรงข้าม มักจะเป็นความเชื่อมาแต่ไหนแต่ไรว่าการเป็นผู้ชายเท่านั้นไม่เพียงพอจะต้องมีความเป็นลูกผู้ชายด้วย จึงมีการไปเที่ยวล่าสอนตามช่องเพื่อหาประสบการณ์ กฎหมายในเรื่องการเที่ยวแบบนี้ กำลังจะผ่านสภาออกมาลงโทษผู้ที่ไปเที่ยวมั่วสุมในสถานดังกล่าว แม้จะเป็นเพียงตามไปดู ก็ถือว่าจรรยาบรรณไม่ต้องรับโทษ

ถากถางติดโรคจากการไปล่าสอน ลูกชายบางคนก็ออกไปเจ้าชู้เอาทั้งสาวไวไฟอื่น ๆ ซึ่งปัจจุบันนี้หาได้ง่ายตามศูนย์การค้าต่าง ๆ และยังเป็นเด็กสาวรุ่นกันอยู่ หากเป็นการหลอกลวงเอาตัวไปนั้น แนนอนที่จะต้องมีความผิดทางอาญา แต่ก็อย่าได้ใจ หากว่าเด็กสาวคนนั้นเขาเออออหอหมกด้วย ถ้าหากหลอนอายุไม่เกิน 15 ปี แล้วยังมีความผิดทางอาญาฐานพรากผู้เยาว์อยู่ดี ดังนั้นลูกชายบ้านไหนที่เอาลูกสาวบ้านอื่นมานั่งคุยในบ้านบ่อย ๆ พ่อแม่ก็อย่าได้สบายอกสบายใจนัก เพราะหากพ่อแม่ของผู้หญิงเขามาตามเอาคืนก็อาจเกิดเรื่องทางอาญาได้

นอกจากจะต้องระวังผู้หญิงบ้านอื่นแล้ว ยังต้องเกรงใจลูกชายคนอื่นด้วยเนื่องจากความนิยมในการแปลงร่างเป็นหญิงเริ่มระบาดในหมู่ของลูกชายหลายบ้านแล้ว และมีหลายรายที่ไม่กล้าไว้วางใจด้วยเกรงลูกจะเตลิด เลยกลายเป็นความภูมิใจของลูกที่พ่อแม่ไม่ห้ามปราม และกฎหมาย

ในเรื่องนี้ก็ไม่ทันได้บัญญัติโทษเอาไว้เสียด้วย

เหตุการณ์แบบนี้สร้างความกระอักกระอ่วนแก่ลูกและพ่อแม่เป็นอย่างมาก เนื่องจากว่ากฎหมายท่านรับรู้ว่าเป็นหญิงหรือชายจากกำเนิดคงไม่มีพ่อแม่คนไหนแฉเกิดผิดพลาดจากเด็กชายกลายเป็นเด็กหญิง และเมื่อต่อมากลุมชายได้กลายเป็น “สาวรันมา” อย่างการตุ๋นญี่ปุ่นแล้ว ก็ไม่สามารถจะทำหลักฐานทางกฎหมายให้เป็นนางสาวได้ คงต้องพะคำว่า “นาย” หรือ (?) อยู่ทุกแห่งหน สร้างความเป็นงงแก่ผู้เห็นต่อไป

การที่ลูกชายเราไปมีอะไร ๆ กับลูกชายบ้านเขานั้น อย่าได้วางใจว่าพ้นข้อหาพรากผู้เยาว์ เพราะกฎหมายไม่ได้กำหนดว่าการพรากผู้เยาว์จะต้องเป็นผู้หญิงกับผู้ชาย ดังนั้นความเสี่ยงยังคงเต็มดวงดอ ยังไม่เท่านั้น หากว่ามีอะไร ๆ กันถึงขนาดกับชายอื่นแล้ว เป็นความผิดฐานอนาจารได้ แม้ว่าจะยินยอมพร้อมใจกันแต่ถ้าไม่ยินยอมแม้จะไม่มีความผิดฐานข่มขืนก็ยังมีมีความผิดฐานกระทำอนาจารและทำร้ายร่างกายได้ จึงอย่าได้วางใจในความเป็นชายของลูกเรา ให้ใช้ความเป็นชายแบบล่าสอนจนทำให้เกิดเป็นความอาญาขึ้นได้

นอกจากความประพฤติประหลาดของลูกชายนี้แล้ว การที่จะกระทำความผิดทางอาญาต่อพ่อแม่ ก็ไม่ใช่เรื่องแปลกสำหรับสมัยนี้ ความผิดทางอาญา ที่ลูกทำต่อพ่อแม่ไม่ได้รับการยกเว้นโทษตามกฎหมายแต่อย่างใด กฎหมายให้สิทธิพ่อแม่ที่จะฟ้องร้องลงโทษลูกให้ติดคุกได้เหมือนกัน ที่เห็นกันอยู่ก็จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ ซึ่งมักไม่ค่อยจะนับญาติ นับพ่อแม่ นับลูกกันนัก การที่ลูกขอเงินแล้วไม่ให้ลูกหยิบไปเองโดยพลการ เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ การยักยอกข้าวของในบ้านไปเป็นความผิดฐานยักยอก การด่าว่าพ่อแม่ร้ายแรงเข้าองค์ประกอบตามกฎหมายก็มีความผิดฐานหมิ่นประมาท

การทำความผิดนี้ไม่ต้องคำนึงว่าลูกยังเป็นลูกในความปกครองของพ่อแม่ หรือไม่ลองได้ทำ

ความผิดและอายุเกิน 7 ปีแล้ว เป็นอันต้องโทษและลูกๆ ก็อย่าคิดว่าไม่มีพ่อแม่คนไหนกล้าทำร้ายลูกแบบนั้น เพราะมีให้เห็นกันจนเป็นธรรมดาเสียแล้ว

ในระหว่างที่ลูกมีอายุไม่ถึง 20 ปีบริบูรณ์ อำนาจปกครองลูกยังอยู่กับพ่อแม่เต็มพิกัด ต่อเมื่อลูกพ้นวัยนี้ไปแล้วก็จะได้ชื่อว่าเป็นผู้ “บรรลุนิติภาวะ” มีความสามารถในการทำอะไรๆ ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตพ่อแม่ แม้ว่าจะยังคงขอเงินได้อยู่ก็ตามสถานะของความเป็นพ่อแม่ลูกยังคงติดตัวไปจนตายจากกัน แต่สิทธิหรืออำนาจในตัวลูกจะลดน้อยถอยลงไปตามวาระ

แม้อำนาจปกครองจะหมดไป แต่สิทธิในความเป็นพ่อแม่ที่จะให้แก่ลูกยังคงมีอยู่ตามกฎหมาย ได้แก่ สิทธิที่ลูกจะได้รับมรดก สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองไม่ให้ลูกฟ้องร้องพ่อแม่ได้ เพราะกฎหมายห้ามเอาไว้ สิทธิที่จะหวงกันสมบัติไม่ให้ตกได้แก่ลูก โดยการตัดลูกมิให้รับมรดกได้ทั้งโดยพินัยกรรมหรือโดยหนังสือแสดงเจตนาสิทธิที่จะทวงคืนสมบัติที่เราให้ไปแล้ว เพราะลูกเนรคุณ

แต่พ่อแม่ก็ต้องไม่ลืมอย่างหนึ่งว่าไม่ใช่เราเท่านั้นที่มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายเหล่านี้ ลูกก็มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายเช่นกัน การเลี้ยงดูลูกจะต้องดำเนินการโดยเคารพสิทธิ

ของความเป็นลูกด้วย การจะให้ลูกชายเป็นเพียงลูกชายนั่นอาจไม่ยาก แต่การสร้างสุขภาพบุรุษขึ้นมาสักคนหนึ่งนั้น จำเป็นต้องอาศัยกฎหมายเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดวิธีการ ในการเลี้ยงลูกประกอบด้วยจึงจะสมบูรณ์

เป็นพ่อแม่คนก็ต้องทำใจหน่อย เพราะเราก็เคยมีฐานะได้เปรียบเช่นนั้นมาก่อน ต่อเมื่อเป็นพ่อแม่แล้วก็ต้องใช้กรรมต่อลงไปยังลูกๆ พ่อแม่บางคนกลับสร้างกรรมให้กับลูกก็มี จึงอย่าได้เสียใจไป ว่าเราไม่มีอำนาจปกครองลูกแล้ว ก็เท่ากับขาดเครื่องมือในการกำกับดูแลลูก เพราะนอกจากการเป็นพ่อแม่ลูกจะผูกพันตามกฎหมายอย่างที่เรียกว่า “นิติสัมพันธ์” แล้ว ยังมีการผูกพันทางจิตใจและความเป็นจริงด้วย ซึ่งทั้งสองแบบจะต้องสอดคล้องประสานกัน ลำพังแต่ความผูกพันทางจิตใจ โดยปราศจากกฎหมายยึดเหนี่ยวแล้วความมีเหตุผลก็อาจถูกบั่นทอนด้วยอารมณ์รัก แต่ถ้าจะใช้กฎหมายเลี้ยงลูกเพียงอย่างเดียว การเลี้ยงลูกย่อมไม่ประสบความสำเร็จโดยสมบูรณ์

ดังนั้น หากเราสามารถโยนโยความสัมพันธ์ทั้งทางกฎหมายและทางจิตใจเอาไว้ให้สอดคล้องต้องกันแล้ว ลูกของเราไม่เพียงแต่จะเป็นลูกของเราเท่านั้น แต่จะเป็นลูกที่ดีของเราและของสังคมโดยรวมด้วย

□

ปัญหาและข้อพิจารณากรณีเด็กเป็นพยานในคดีอาญา*

สุชาติ ตระกูลเกษมสุข
อดีตผู้พิพากษาศาลจังหวัดปทุมธานี
แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

เด็กนั้นโดยสภาพมีข้อจำกัดในเรื่องของความอ่อนอายุหรือเยาว์วัย ตลอดจนความด้อยประสบการณ์ ทั้งในด้านการศึกษาอบรม ตลอดจนประสบการณ์เรียนรู้ของชีวิต ดังนั้น เด็กจะแตกต่างไปจากผู้ใหญ่ทั้งในด้านของสภาพร่างกายและจิตใจ เด็กอาจจะไม่มีวุฒิภาวะพอที่จะเข้าใจในบางสิ่งบางอย่าง หรือพบเห็นสิ่งใดแล้วอาจจะไม่สามารถแยกแยะจดจำทำความเข้าใจได้ดีเท่ากับผู้ใหญ่ ดังนั้นในบางเรื่องที่สังคมเห็นว่าไม่เป็นการสมควรที่จะให้เด็กรับรู้ในขณะที่อยู่ในโอกาสและวัยอันสมควรก็จะป้องกัน มิให้เด็กในอนาคต การให้ทำงานหนัก การตกอยู่ในสภาพแวดล้อมแห่งความกดดัน เป็นต้น ในประเทศที่เจริญแล้วจึงให้ความสำคัญและพยายามสร้างแนวทางหรือแบบฉบับ ให้เด็กยึดถือปฏิบัติตาม

ปัญหาของเด็กกรณีเป็นพยานในคดีอาญา มีหลายประการคือ

1. ความสามารถในการเป็นพยาน (Competency)

เมื่อเด็กเป็นบุคคลที่อยู่ในสภาพเยาว์วัยอ่อนประสบการณ์ โอกาสที่จะจดจำเหตุการณ์ในคดี ซึ่งอาจจะเป็นเหตุการณ์ที่น่ากลัวไม่เคยพบเห็น ก็อาจจะด้อยประสบการณ์ลงไป เพราะ

อาจจะเกิดความตกใจ หวาดกลัว หรือแยกแยะเหตุการณ์ได้ยาก นอกจากนี้ก็อาจจะมีความจำกัดในเรื่องของความสามารถในการถ่ายทอดข้อเท็จจริง ตลอดจนเหตุผลที่จะนำมาสนับสนุนยืนยัน หรืออธิบายข้อเท็จจริง ดังนั้นปัญหาประการหนึ่งของเด็กให้เข้าเบิกความ เป็นพยานในคดีอาญาหรือไม่

เกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวในกรณีของไทย กฎหมายลักษณะพยานเดิมก่อนใช้ประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง พ.ศ.2477 ก็มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการไม่ยอมรับพยานหลายประการ ซึ่งเรียกว่า “อูตรีพยาน” ได้แก่ ข้างเกือก เพราะเป็นอาชีพต่ำ ชาวประมงเพราะทำบาปมาก หญิงมีครรภ์เพราะจิตใจและอารมณ์แปรปรวน คนอ่อนอายุ คนอายุมากจนแก่เฒ่า เป็นต้น ในเรื่องของอายุพยานนั้น กฎหมายลักษณะพยานเดิมได้ให้ความสนใจ ทั้งในกรณีอายุน้อยมาก และอายุมากเกินไป เหตุผลก็เพราะว่าอายุน้อยก็ด้อยประสบการณ์ อายุมากก็หลงๆ ลืมๆ ได้น้ำลิมหลัง ประเภทที่เรียกว่า “เด็กเจ็ดเข้า เฒ่าเจ็ดลิม” คือเด็กเล็กมากเพิ่งจะย่างเข้าเจ็ดขวบ หรือคนแก่เฒ่า ขนาดวัยเจ็ดสิบปีขึ้นไป อย่างไรก็ตามหลังจากได้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเป็นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในมาตรา 95 วรรคแรก ได้บัญญัติว่า

*บางส่วนของรายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง “เด็ก : เหนืออาชญากรรมในครอบครัว” ของนางสาวชมพูนันท์ เปรมสุวรรณ และนายวิทย์ รัตนาก

ห้ามมิให้ยอมรับฟังพยานบุคคลใด เว้นแต่บุคคลนั้น สามารถเข้าใจและตอบคำถามได้ และทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่จะให้การเป็นพยาน ซึ่งแสดงว่ากฎหมายมิได้จำกัดเกี่ยวกับอายุของบุคคลที่จะเป็นพยานไว้ แต่เน้นหนักไปที่ความสามารถของพยาน คือสามารถเข้าใจและตอบคำถามได้และได้รู้เห็นเหตุการณ์จริง

ในกรณีของประเทศอังกฤษโดยหลักการแล้ว ถือว่าพยานต้องผ่านการปฏิญาณ (Take on oath) ซึ่งคนที่จะปฏิญาณได้ก็ต้องเป็นคนที่รับรู้เข้าใจความหมายของการปฏิญาณ เด็กจะถูกตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวโดยศาลก่อนที่จะอนุญาตให้เบิกความ ถ้าผลของการตอบคำถาม เป็นไปในลักษณะที่เด็กไม่เข้าใจลักษณะของการปฏิญาณแล้ว ตามมาตรา 38 ของ The Children and Young Person Act 1933 ให้ดุลยพินิจศาลที่จะอนุญาตให้เด็กเบิกความโดยไม่ต้องปฏิญาณ ถ้าหากเด็กมีความสามารถในการรับรู้ จดจำข้อเท็จจริงและเข้าใจภาระหน้าที่ในการกล่าวความจริง

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติแนวโน้มของศาลได้รับการวิจารณ์ว่ามีการใช้กฎเกณฑ์ดังกล่าวอย่างเคร่งครัดในกรณีของเด็กเล็ก อายุน้อย ดังปรากฏในคดี Walk v. Work (1958) ซึ่ง The Court of Criminal Appeal เห็นว่าเป็นการไม่สมควร สำหรับผู้พิพากษาที่จะอนุญาตให้เด็กซึ่งมีอายุเพียง 5 ปี เข้าเบิกความเป็นพยาน ซึ่งผลจากคำพิพากษา ดังกล่าวนั้นข้อวิจารณ์ติดตามมาว่า เมื่อพิจารณาดูแล้วจะเห็นได้ว่า หากพิจารณาประกอบกับหลัก Hearsay rule หรือหลักการไม่ยอมรับฟังพยานบอกเล่า ซึ่งกีดกันมิให้ศาลรับฟังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเด็กจากปากคำของผู้ใหญ่หรือพ่อแม่ ซึ่งเด็กได้เล่าข้อเท็จจริงให้ฟัง ก็ยิ่งแทบเป็นไปได้ไม่ได้ เลยที่จะเอาผิดกับคนที่กระทำความผิดกรณีละเมิดล่วงเกินทางเพศเด็กเล็กๆ เว้น เสียแต่ว่าผู้ต้องหาโง่พอที่จะกระทำการทารุณกรรมต่อเด็กในลักษณะต่อหน้าพยาน ซึ่งเป็นผู้ใหญ่หรือเขา

รับสารภาพว่า ได้กระทำความผิดจริง

2. ปัญหาในการเบิกความในชั้นพิจารณาคดี

เนื่องจากโดยสภาพของเด็กมีความเยาว์วัยขาดประสบการณ์ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แม้จะผ่านในขั้นตอน ของความสามารถในการเป็นพยานได้แล้ว ปัญหาต่อมาและเป็นปัญหาที่สำคัญคือ ปัญหาในขณะเบิกความในชั้นพิจารณาคดี เพราะเด็กจะต้องพบกับบรรยากาศที่อาจทำให้รู้สึกกลัววิตกกังวลมากกว่าจะเกิดความอบอุ่นและประทับใจ ในเบื้องต้นเด็กจะไม่คุ้นเคยกับสภาพบรรยากาศ หรือสภาพทางโรงศาล ต้องพบกับผู้คนแปลกหน้า ต้องถูกตั้งคำถาม ตลอดจนการถามค้าน จนอาจทำให้เกิดอาการเกรงกลัว ตื่นตกใจ ซึ่งจะมีผลต่อการเบิกความทำให้ข้อเท็จจริง เบี่ยงเบนไป

ในกรณีที่เด็กเป็นผู้เสียหาย เด็กต้องเผชิญหน้ากับจำเลยตั้งแต่ในชั้นพนักงานสอบสวน ซึ่งในขณะให้การในชั้นพนักงานสอบสวน ถือเป็นการเผชิญหน้ากับผู้ต้องหาเป็นครั้งแรก หลังจากเกิดการกระทำความผิด ความตกใจกลัวหวาดระแวงก็ย่อมจะมีมาก แต่ขณะให้การยังสามารถที่จะมีผู้คุ้มครองตนนั่งอยู่ด้วย เสมือนยังมีที่พึ่งบ้างแม้จะยังกลัวก็ตาม แต่ในศาลเด็กต้องเผชิญหน้ากับจำเลยในชั้นพิจารณาคดี ทำให้สภาพจิตใจย่ำแย่ โดยเฉพาะในกรณีของการถูกกระทำล่วงเกินทางเพศ ซึ่งผู้กระทำเป็นครูรู้จักหรือเป็นคนในครอบครัว การเบิกความทำให้ต้องมีการเล่าเรื่องราวข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นเสมือนฝันร้าย และต้องการจะลืมขึ้นอีกครั้ง ต่อหน้าจำเลย ต่อหน้าศาล ต่อหน้าทนายโจทก์จำเลยและผู้เข้าร่วมฟังในห้องพิจารณาในขณะที่เด็กยืนอยู่ ท่ามกลางบุคคลดังกล่าว ถือเป็นการรื้อฟื้น ความทุกข์ทรมานซึ่งจะมีผลต่อจิตใจของเด็กในอนาคต

ปัญหาดังกล่าวข้างต้นนี้ ได้มีการเรียกร้องในนานาประเทศ และต่างพยายามผลักดันให้มี

การปรับปรุงและหาทางแก้ไขปัญหาไปในแนวทางที่เห็นว่าสมควรและสามารถ คุ่มครองเด็กกรณีมาเป็นพยานได้พอสมควร โดยมุ่งแก้ปัญหาไปที่แนวทางหรือวิธีการที่จะให้เกิดความคุ้มครองเด็กมากที่สุดในระดับความ โดยในปีปัจจุบันได้มุ่งให้ความสนใจไปที่เทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ประกอบในการพิจารณาคดี เช่น โทรศัพท์วงจรปิด วิดีโอเทป เป็นต้น

ปัญหากรณีของไทย หากจะกล่าวโดยรวมๆ แล้วก็จะเห็นได้ว่าคงมีเพียงการแยกเป็นคดีในศาลเยาวชนและครอบครัวเท่านั้นที่มีบรรยากาศ ที่อาจช่วยให้เด็กซึ่งเป็นพยานคลายความวิตกกังวลไปได้บ้าง เพราะมีสภาพบรรยากาศแบบไม่เป็นทางการซึ่งเป็นแบบฉบับของศาลเยาวชนและครอบครัว ลักษณะของห้องพิจารณาคดีมีผู้พิพากษาประจำ ผู้พิพากษาสมทบ ตลอดจนสภาพแวดล้อมต่างๆ อยู่ในสภาพที่อาจจะเอื้ออำนวยแก่เด็กได้ แต่ก็อาจจะยังไม่สมบูรณ์แบบในเรื่องของห้องพักพยานซึ่งเป็นเด็ก พี่เลี้ยงหรือญาติสนิท ที่จะมีโอกาสอยู่ใกล้ชิดกับเด็กในขณะที่เบิกความ เป็นต้น

ในแง่ของคดีอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาในศาล ทั่วๆ ไป นอกจากศาลเยาวชนและครอบครัวเด็ก ซึ่งเป็นพยานหรือเป็นผู้เสียหายตกอยู่ในสภาวะเดียวกับผู้ใหญ่ ทั้งในแง่ของบรรยากาศทางโรงศาล การถูกซักถาม ซักค้าน การตกอยู่ในภาวะที่ต้องเผชิญหน้ากับจำเลย ซึ่งในปัจจุบันก็มีข่าวเกิดขึ้นมากมาย เกี่ยวกับผู้กระทำผิดซึ่งเป็นบิดาหรือบุคคล ในครอบครัวที่ก่อความผิดขึ้น การเบิกความอาจจะไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ หรือได้ข้อเท็จจริงที่คลาดเคลื่อนไปประกอบกับเป็นการตอกย้ำความทุกข์ทรมานที่เด็กได้รับอยู่แล้วให้เกิดขึ้น

อีก จนยากแก่การเยียวยารักษาได้โดยเฉพาะในด้าน ของจิตใจ

ปัญหาเกี่ยวกับเด็กในการเป็นพยานในคดีอาญาเป็นปัญหาที่ควรได้รับความสนใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อการศึกษาและหาทางแก้ไข กรณีของไทยยังมีโอกาสดีอยู่บ้างที่ไม่มีข้อตกลงจำกัดอย่างเคร่งครัดในเรื่องของพยานบอกเล่า (Hearsay) และการกล่าวอ้างว่ามีการล่วงละเมิดสิทธิของจำเลยตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ เหมือนกรณีของสหรัฐอเมริกา ดังนั้นการแก้ไข จึงน่าจะทำได้โดยสะดวกพอสมควร แนวทางแก้ไขปัญหาคงจะมีการวางแผนทั้งการแก้ไขในระยะสั้นและระยะยาว โดยในระยะสั้นเป็น การบรรเทาเบาบางปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนในระยะยาวเป็นเรื่องของการบัญญัติในกฎหมายเกี่ยวกับแนวทางที่ชัดเจน และควรได้รับการปฏิบัติ

รูปธรรมของการแก้ปัญหในระยะสั้น อาจจะเป็นการออกคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อพยาน กรณีพยานเป็นเด็ก เหมือนกรณีของ Scotland หรือใช้แนวปฏิบัติของศาลเยาวชนและครอบครัว เป็นแนวทางปฏิบัติโดยอนุโลมเท่าที่จะกระทำได้ ก็อาจจะช่วยบรรเทาปัญหาลงได้บ้าง เพราะหากไม่มีการพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงแล้วก็อาจจะเป็นเหตุผลประการหนึ่ง ที่นานาอารยประเทศอาจถือเป็นประเด็นตั้งเป็นข้อสังเกต หรือเป็นจุดอ่อนของเรา เพราะในสังคมโลกที่มีแนวโน้มที่จะเน้นหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชน การคุ้มครองเด็ก และปัญหาต่างๆ ทางสังคม ทำให้ต้องมีการแก้ไขปรับปรุงปรับทิศทาง หรือยกระดับมาตรฐาน ต่างๆ ให้อยู่ในระดับที่ทัดเทียมกัน

□

ยุทธการดับความเครียด

คนเราทุกคนมีเรื่องให้คิดทั้งนั้นแหละ จะมากจะน้อยก็แล้วแต่เรื่องราวของแต่ละคนที่จะคิด และคนเราก็แปลก บางทีบอกตัวเองว่าไม่อยากไปหมกมุ่นติดอยู่กับเรื่องนั้นเรื่องนี้ แต่สมองก็ยังครุ่นคิดอยู่นั่นแหละ เหมือนกับทุกคน

ยิ่งบอกว่า จะไม่คิด สมองมันก็ยังคิดหนักเข้าไปอีก!

วิธีการซึ่งกลายเป็นสูตรสำเร็จ ที่หลายคนนำไปใช้ดับความเครียดสำเร็จมาแล้วก็คือ

1. หาค้นพุดคุยด้วยสักคนหนึ่ง แต่ต้องมั่นใจก่อนว่าคนที่เราจะพูดระบายให้ฟังนั้น จะไม่เป็นคนประเภทขวางโลกหรือประเภทชอบทำเรื่องใหญ่ให้เป็นเรื่องเล็ก จนยิ่งทำให้เรามีปัญหาหนักเข้าไปอีก

2. หันไปสนใจเรื่องอื่นๆ ที่สบายๆ เช่น ลองนับใบไม้บนต้นไม้หรือนับอะไรก็ได้ที่เป็นตัวเลข หรือไม่ก็หาหนังสือพวกนิยายหรือสารคดีที่เราเคยสนใจมาอ่าน

3. พยายามมองข้ามปัญหาเหล่านั้นไปซะ แล้วพยายามทำให้ตัวเองมีคุณค่าด้วยการหันไปทำบุญไปช่วยเหลืองานเล็กๆ น้อยๆ ของผู้อื่น

4. เมื่อหมกมุ่นเครียดมาก ก็ลองออกกำลังกายอย่างเอจริงเอจจัง จะทำให้เราเลิกคิด เลิกเครียดได้ดีนักเชียว

5. พยายามแยกปัญหาที่เกิดขึ้นให้เป็นประเด็นๆ เป็นเรื่องๆ ย่อย เรื่องใหญ่ให้เป็นเรื่องเล็ก และมองผู้อื่นในแง่ดี ด้วยการคิดว่าแต่ละคนก็พยายามที่จะทำให้ดีทั้งนั้น เพียงแต่ความสามารถของคนมันไม่เหมือนกัน

แต่นี้ คุณก็จะไม่ซีเรียสอีก

เว็บกฎหมาย เรียนกฎหมายจากอินเทอร์เน็ต

นายสมศักดิ์ อินทร์พันธุ์

อดีตผู้พิพากษา ศาลจังหวัดปทุมธานี

แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

ปัจจุบันหากจะต้องเดินทางไปหาความรู้ โดย เรียนต่อยังต่างประเทศก็ต้องสิ้นเปลือง ค่าใช้จ่ายมากกว่าเดิมนับเท่าตัวอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินบาท ดังนั้นผู้เขียน จึงขอเชิญชวนนักกฎหมายมาหาความรู้กฎหมาย เพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ตโดยทางเว็บกฎหมายกัน ดีกว่า

การจะเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ต เดิมนี่เป็นเรื่องง่ายมากเพียงแต่มีเครื่องคอมพิวเตอร์โทรศัพท์ โมเด็ม และไปลงทะเบียนสมาชิกอินเทอร์เน็ต ซึ่งเสียค่าใช้จ่ายเพียงชั่วโมงละไม่กี่สิบบาท ก็สามารถเข้าไปท่องโลกอินเทอร์เน็ตได้ ส่วนการเรียนรู้อะบบของอินเทอร์เน็ตก็ศึกษาได้จาก หลายสื่อทั้งหนังสือ วิดีทัศน์ หรือจากสถาบัน คอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะตามที่ทางกระฎีธรรมได้ จัดอบรมคอมพิวเตอร์ให้ข้าราชการตุลาการ และ อัยการทั่วประเทศคราวที่ผ่านมาทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมวินโดวส์ 3.1 และวินโดวส์ 95 กันมาพอสมควร ก็นับได้ว่าเป็นพื้นฐานสำคัญที่ เข้าไปเรียนรู้อะบบอินเทอร์เน็ตได้เร็วขึ้น

การนำเสนอของผู้เขียนภายใต้หัวข้อเว็บ กฎหมายไม่ได้มีเป้าหมายมาแนะนำคอมพิวเตอร์ ท่านผู้อ่าน แต่มีวัตถุประสงค์เพียงแนะนำและ ยกตัวอย่างเว็บทางกฎหมายที่น่าสนใจที่ผู้เสนอ

เคยเปิดเข้าไปศึกษามา โดยการนำเสนอจะนำ ท่านเข้าไปดูในแต่ละเว็บไซต์ เว็บเพจ ทาง กฎหมายว่ามีเนื้อหาสาระน่าสนใจอย่างไรบ้าง ส่วนรายละเอียดแต่ละเรื่องอาจยกตัวอย่างนำ เสนอพอเป็นการแนะนำเบื้องต้นเท่านั้น คงไม่สามารถนำเอาเนื้อหาทั้งหมดมาเสนอ เนื่องจาก เว็บไซต์เว็บเพจแต่ละเรื่องมีข้อมูลจำนวนมากและมีลิขสิทธิ์ทางคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ ดังนั้นเพื่อ ไม่ให้เกิดปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ผู้เสนอจึงขอ จำกัด การนำเสนอเพียงแนะนำเนื้อหาคร่าวๆ ให้ท่านที่สนใจในรายละเอียดเปิดเข้าไปดูเอง ต่อไป

ในเบื้องต้นขอแนะนำก่อนว่าระบบใน อินเทอร์เน็ตจะใช้วิธีติดต่อสื่อสารกันโดยผ่าน ทางเครือข่ายใยแมงมุมที่เรียกว่า WORLD WIDE WEB คำนี้เรียกกันย่อๆ ว่า “เว็บ” เว็บจะเป็น ตัวช่วยให้สามารถเข้าไปดูเอกสารที่เก็บใน อินเทอร์เน็ต ที่เรียกว่า “เว็บเพจ” ได้และ ที่เรียกว่าเครือข่ายใยแมงมุมก็เนื่องจากสามารถ เรียกดูเอกสารต่อเนื่อง เชื่อมไปยังเอกสารอื่นๆ ในอินเทอร์เน็ตได้การที่จะเข้าสู่โลกเว็บต้องใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ที่เรียกว่า บราวเซอร์ (BROWSER) ซึ่งปัจจุบันที่ใชกันก็มี ระบบอินเทอร์เน็ตของ NETSCAPE NAVIGATOR

และ INTERNET EXPLORER ทั้งสองระบบนี้จะติดตั้งให้เมื่อเราลงทะเบียนสมาชิกอินเทอร์เน็ต เมื่อติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตแล้วเราก็จะสามารถเปิดเข้าไปดูใน “เว็บไซต์” (WEB SITE) ซึ่งเป็นคอมพิวเตอร์ ที่ทำหน้าที่เป็นแหล่งเก็บเว็บเพจ และเลือกเปิดเว็บเพจต่าง ๆ ดูได้ และในแต่ละเว็บเพจในหน้าแรก ของเว็บเพจจะมี “โฮมเพจ” (HOMEPAGE) ทำหน้าที่เป็นหน้าปกสารบัญให้เลือกหัวข้อที่จะเปิดเข้าชมในแต่ละหัวข้อ

สำหรับในบทความนี้จะขอแนะนำเว็บไซต์หลักในทางกฎหมายคือเว็บไซต์ที่ชื่อว่า <http://www.findlaw.com>. เว็บไซต์นี้กว้างมาก เมื่อเปิดเข้าไปดูสามารถเลือกที่จะเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์และเว็บเพจอื่น ๆ ได้อีกหลายร้อยเว็บ โดยมีเรื่องทางกฎหมายของมหาวิทยาลัยชั้นนำทั่วโลก ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน เฉพาะหัวข้อที่พูดถึงนี้ก็เปิดเข้าไปหาความรู้กันไม่หมดแล้ว นอกจากนี้ยังมีหัวข้อให้เชื่อมไปยังเว็บไซต์เว็บเพจ เกี่ยวกับการค้นหากฎหมายในหลาย ๆ สาขา ทั้ง กฎหมายแพ่ง อาญา ธุรกิจ ภาษีอากร ทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ และคำวินิจฉัยหรือคำพิพากษาศาลสูงสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ยังอาจเชื่อมเข้าไปติดต่อองค์กรวิชาชีพ ทางกฎหมายต่าง ๆ ตลอดจนองค์กรทางกฎหมาย ของสหประชาชาติ (UNCITRAL) ได้อีกด้วย เว็บไซต์นี้นับได้ว่าเป็นเว็บไซต์หลักทางกฎหมายที่สำคัญอีก คือเว็บไซต์ที่ชื่อ <http://www.legal.com>. และ <http://www.lectlaw.com>.

เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลาจะขอแนะนำเว็บเพจแรกที่น่าสนใจเป็นเบื้องต้นก่อนที่จะเข้าไปเว็บที่มีเนื้อหาวิชาการ คือเว็บเพจเกี่ยวกับ LAW DICTIONARY ที่ให้เปิดเข้าไปได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายโดยสามารถเปิดเข้าไปได้ทางเว็บเพจชื่อ <http://www.alasha.net/~winter/>

black_law_dictionary.html เว็บเพจนี้เป็นของ BLACK LAW DICTIONARY ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีในวงการนักกฎหมายว่าเป็นพจนานุกรมศัพท์ทางกฎหมายที่ดีและสมบูรณ์ที่สุด เมื่อเปิดเข้าไปแล้วสามารถเปิดดูคำศัพท์กฎหมายที่สำคัญ ๆ ได้นอกจากนี้ก็มีเว็บเพจพจนานุกรมกฎหมาย ทำนองเดียวกันของอเมริกันเล่มอื่นอีก เช่นใน เว็บของ HARVARD LAW SCHOOL LIBRARY ใน <http://www.law.harvard.edu/librally/anglo-american/1ldictionary.html> และของ THE LAW OFFICE DICTIONARY ใน http://www.thelawoffice.com/research/law_dict.htm

เว็บต่อไปที่อยากแนะนำคือเว็บไซต์เกี่ยวกับสัญญาที่สำคัญต่าง ๆ ที่ใช้กันในสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีด้วยกันหลายเว็บไซต์ทั้งเป็นของหน่วยราชการ มหาวิทยาลัย สำนักงานทนายความเอกชนต่าง ๆ มีทั้งแบบเปิดเข้าไปดูและบันทึกไฟล์เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์เราได้ฟรีและแบบที่ต้องชำระเงินผ่านบัตรเครดิต เรื่องเกี่ยวกับสัญญาเว็บไซต์แรก ที่อยากแนะนำคือ <http://www.findlaw.com/16form/index.html> ในหัวข้อ Legal Forms a collection of general forms from Nathan Mayhew Seminars ซึ่งสิทธิ์เป็นของ Find Law และ Nathan Mayhew จะรวมเว็บเพจสัญญาเกือบร้อยเว็บ เว็บไซต์นี้หากเลือกเปิดไปในเว็บเพจ <http://www.tiac.net/users/nmayhews/legal.htm> ก็จะมีแบบสัญญาที่เปิดเข้าไปดูได้ โดยไม่เสียค่าธรรมเนียม และหากจะประหยัดค่าเวลาอินเทอร์เน็ตเราก็อาจบันทึกเก็บไว้ในไฟล์ของเครื่องเรา เพื่อไว้เปิดดูรายละเอียดทีละสัญญาได้อีกด้วย เว็บเพจนี้มีตัวอย่างแบบฟอร์ม สัญญาตลอดจนตัวอย่างในติสของอเมริกาที่สำคัญ ร้อยกว่าแบบคือมีเรื่องเกี่ยวกับ PROMISSORY NOTE, NOTICE OF DEFAULT, DEMAND ON GUARANTOR, DEMAND BY

SECURED PARTY FOR POSSESSION OF COLLATERAL, SETTLEMENT OFFER, NOTICE DELINQUENT ACCOUNT, DEMAND FOR PAYMENT, SECOND REQUEST FOR PAYMENT, NOTICE DELINQUENT ACCOUNT TURNED OVER TO COLLECTION, AGREEMENT TO COMPROMISE DEBT, INSTALLMENT AGREEMENT TO PAY DEBT, DEMAND FOR COLLATERAL, FINAL NOTICE BEFORE LEGAL ACTION, BAD CHECK LETTER, NOTICE TO BANK TO STOP PAYMENT ON CHECK, CREDIT APPLICATION, GUARANTY, DRAFT, PLEDGE, NOTICE OF RIGHT ON CHECK, CREDIT APPLICATION, GUARANTY, DRAFT, PLEDGE, NOTICE OF RIGHT OF RESCISSION, RECEIPT, REAL ESTATE NOTE, ASSIGNMENT OF NOTE, POWER OF ATTORNEY, RATIFICATION OF UNAUTHORIZED SIGNATURE, AFFIDAVIT AND WAIVER OF RIGHT OF RESCISSION, SECURITY AGREEMENT, SUBORDINATION TO STATED AMOUNT, SUBORDINATION AGREEMENT OF SECURED DEBT, DISCHARGE OF SECURITY INTEREST, LOAN PURPOSE AFFIDAVIT, AGREEMENT TO EXECUTE LEASE, SHORT FORM OF LEASE, COMMERCIAL LEASE, SELF RENEWING LEASE, NOTICE TO TERMINATE TENANCY AT WILL, CANCELLATION OF LEASE, ASSIGNMENT OF MONEY DUE, ASSIGNMENT OF RECIVABLE, ASSIGNMENT OF CONTRACT, ASSIGNMENT OF STOCK, ASSIGNMENT OF CONTRACT TO SELL LAND, ASSIGNMENT OF COPYRIGHTS, BUYER'S ASSIGNMENT OF RIGHTS, BILL OF SALE, ASSIGNMENT OF LEASE, LEASE OF PERSONAL PROPERTY, AMENDMENT TO LEASE, NOTICE TO EXERCISE LEASE OPTION, NOTICE NON-PAYMENT OF RENT, CONSENT TO ASSIGNMENT CONTRACT,

NOTICE ASSIGNMENT OF DEBT, FIRM PRICE QUOTE, DEMAND FOR GOODS, NOTICE THAT DELIVERY WILL NOT BE MADE, NOTICE OF DEFECTIVE GOODS, NOTICE OF NON-CONFORMING GOODS, NOTICE TO ACCEPT NON-CONFORMING GOODS, NOTICE OF REJECTION OF GOODS, NOTICE OF ELECTION TO RETURN, MERCHANT BUYER'S REQUEST AS TO RIGHTFULLY REJECTED GOODS, NOTICE OF BUYER'S DISPOSITION OF RIGHTFULLY REJECTED GOODS, BUYER'S PARTICULARIZATION OF OBJECTIONS, PAYMENT AGAINST DOCUMENTS WITH RESERVATION OF RIGHTS, ACKNOWLEDGEMENT OF RECEIPT OF GOODS, NOTICE-CANCEL ORDER, BUYER'S NOTICE OF DISCOVERY OF BREACH, NOTICE OF BREACH OF WARRANTY, REVOCATION OF ACCEPTANCE AFTER SELLER'S FAILURE TO CURE DEFECTS, BUYER'S NOTICE TO SELLER LITIGATION, WAIVER OF BREACH, RENOUNCING CLAIM FOR BREACH, NOTICE-DISPUTED BALANCE, SELLER'S OFFER TO ACCOMMODATE BUYER-NON-CONFORMING GOODS, NOTICE BY SELLER OF COMMENCEMENT OF PERFORMANCE, SELLER'S CONFORMATION OF ORDER, SELLER'S AGREEMENT TO REPURCHASE, SELLER'S DEMAND THAT BUYER SPECIFY BREACH, SELLER'S INSTRUCTIONS TO BUY REJECTED GOODS, SELLER'S DEMAND FOR CONTROL OF LITIGATION, AGREEMENT TO SELL BUSINESS, BILL OF SALE OF BUSINESS, AGREEMENT TO SELL BUSINESS PROPERTY, FIRM OFFER TO SELL, MEMORANDUM FOR STATUTE OF FRAUDS, PLEDGE-SALE OF BUSINESS, CONTRACT TO SELL GOODS, BULK SALE'S AGREEMENT, BULK SALE'S AFFIDAVIT, NOTICE TO CREDITORS-PAY-

MENT IN FULL, NOTICE OF CREDITORS-PATIAL
PAYMENT, ESCROW AGREEMENT FOR BULK
SALES, REQUEST FOR EMPLOYMENT REFERENCE,
OFFER OF EMPLOYMENT, EMPLOYMENT
AGREEMENT, REJECTION LETTER, WARNING
NOTICE, SUSPENSION NOTICE, INVOLUNTARY
DISCHARGE FROM EMPLOYMENT, EMPLOYEE
NON-COMPETE AGREEMENT, RESIGNATION,
EMPLOYEE REIMBURSEMENT AGREEMENT,
EMPLOYEE INVENTION AGREEMENT, NOTICE
OF ANNUAL MEETING, NOTICE OF MEETING OF
DIRECTORS, NOTICE OF SPECIAL MEETING OF
SHAREHOLDERS, NOTICE OF SPECIAL MEETING
OF DIRECTORS, MINUTES OF ANNUAL MEETING
OF STOCKHOLDERS, MINUTES OF MEETING OF
DIRECTORS, MINUTES OF SPECIAL MEETING,
WAIVER OF NOTICE OF ANNUAL MEETING,
WAIVER OF NOTICE OF MEETING OF DIRECTORS,
SPECIAL MEETING WAIVER OF NOTICE, RESIG-
NATION OF DIRECTOR, RESIGNATION OF
OFFICER, CERTIFICATE OF CORPORATE VOTE,
MINUTES OF SPECIAL MEETING OF DIRECTORS,
SECTION 1224 CORPORATION MINUTES, MEDICAL
CARE PLAN MINUTES, MEDICAL CARE REIM-
BURSEMENT PLAN MINUTES, VOTE SETTING
SALARY, VOTE EXECUTION OF LEASE, RATIFI-
CATION OF MEETING, PARTNERSHIP AGREEMENT,
JOINT-VENTURE AGREEMENT, INDEPENDENT
CONTRACTOR AGREEMENT, REAL ESTATE
BROKER'S AGREEMENT, CONSIGNMENT AGREE-
MENT, SALES AGENCY AGREEMENT, FORM OF
LIMITED WARRANTY, WILL, IRREVOCABLE TRUST,
REVOCABLE TRUST, DECLARATION OF NOMINEE
TRUST, REVOCATION OF POWER OF ATTORNEY,
GENERAL RELEASE, INDEMNIFICATION AGREE-

MENT, RECEIPT GENERAL FORM, OCCUPANCY
AGREEMENT, GENERAL PROXY, MUTUAL RE-
LEASES, SPECIFIC PELEASE, NON-DISCLOSURE
AGREEMENT.

เว็บเพจเกี่ยวกับสัญญาดังกล่าว หากศึกษา
ในรายละเอียดของแต่ละสัญญาหรือ แต่ละ
ในดิสแล้วจะได้ประโยชน์ทั้งความรู้ด้านภาษา
อังกฤษ กฎหมายและด้านการร่างสัญญาในทาง
ปฏิบัติ ผู้เขียนจะขอหยิบยกตัวอย่างโนติส และ
สัญญามาให้ลองศึกษากันดูสักอย่างละหนึ่งเรื่อง
วิธีการเข้าไปเปิดดูก็เพียงแต่คลิกไปที่ BAD
CHECK LETTER ก็จะปรากฏข้อความโนติสทวงถาม
ให้ชำระหนี้ตามเช็คให้ดูดังนี้

BAD CHECK LETTER

Date:

To:

Dear :

This is to inform you that your check dated
.....19.....payable toin
the amount of \$.....,has been returned to
us due to insufficient funds.

We realize that such mishaps do occur and
therefore are bring this matter to your attention so
that you will take the opportunity to correct this
error and issue us a new check.

It is our policy to retain the old check until a
new check is issued and cleared as we have
unfornately realized that there are some people
who do not honor their debts. If a new check is
not issued and the old check does not clear we
will pursue legal action to the full extend of the
law.

We are confident that you will resolve this
matter and look forward to doing business with

you again in the future

Our thanks for your attention to this matter.

Very truly yours,

และหากคลิกไปที่ PARTNERSHIP AGREEMENT
ก็จะมีตัวอย่างสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนให้ดูกันดังนี้

PARTNERSHIP AGREEMENT

AGREEMENT made.....,19.....
between.....and.....
of.....

1. NAME AND BUSINESS. The parties
hereby form a partnership under the name
of.....to conduct a..... The prin-
cipal office of the businessshall be in.....

2. TERM.The partnership shall begin
on.....19.....,and shall continue until ter-
minated as herein provided.

3. CAPITAL. The capital of the partnership
shall be contributed in cash by the partners as
follows:

A separate capital account shall be main-
tained for each partner.Neither partner shall with-
draw any part of his capital account. Upon the
demand of either partner, the capital accounts of
the prtners shall be maintained at all times in the
proportions in which the partners share in the profits
and losses of the partnership.

4. PROEIT AND LOSS. The net profits of the
partnership shall be divided equally between the
partners and the net losses shall be borne equally

by them. A separate income account shall be main-
tained for each partner. Partnership profits and
losses shall be charged or credited to the separate
income account of each partner.If a partner has no
credit balance in his income account,losses shall
be charhed to his charged account.

5. SALARIES AND DRAWINGS. Neither
partner shall receive any salary for services ren-
dered to the parthership.Each partner may, from
time to time,withdraw the credit balance in his
income account.

6. INTEREST. No interest shall be paid on
the initial contributions to the capital of the
partnership or on any subsequent contributions
of capital.

7.MANAGEMENT DUTIES AND RESTRIC-
TIONS. the partners shall have equal rights in the
management of the partnership business, and each
partner shall devote his entire time to the conduct
of the business. Without the consent of the other
partner neither partner shall on behalf of the part-
nership borrow or lend money, or make, deliver,or
accept any commercial paper, or execute any
mortgage, security agreement, bond,or lease,or
purchase of contract to purchase, or sell or con-
tract to sell any property for or of the partnership
other than the tyoe of property bought and sold in
the regular course of its business.

8.BANKING.All funds of the partnership shall
be deposited in its name in such checking account
or accounts as shall be designated by the partners,

All withdrawals therefrom are to be made upon checks signed by either partner.

9. BOOKS. The partnership books shall be maintained at the principal office of the partnership, and each partner shall at all times have access thereto. The books shall be kept on a fiscal year basis, commencingand ending....., and shall be closed and balanced at the end of each fiscal year. An audit shall be made as of the closing date.

10. VOLUNTARY TERMINATION. The partnership may be dissolved at any time by agreement of the partners, in which event, the partners shall proceed with reasonable promptness to liquidate the business of the partnership. The partnership name shall be sole with the other assets of the business. The assets of the partnership business shall be used and distributed in the following order: (a) to pay or provide for the payment of all partnership liabilities and liquidating expenses and obligations; (b) to equalize the income accounts of the partners; (c) to discharge the balance of the income accounts of the partners; (d) to equalize the capital accounts of the partners; and (e) to discharge the balance of the capital accounts of the partners.

11. DEATH Upon the death of either partner, the surviving partner shall have the right either to purchase the interest of the decedent in the partnership or to terminate and liquidate the partnership business. If the surviving partner elects to purchase the decedent's interest, he shall serve notice

in writing of such election, within three months after the death of the decedent, upon the executor or administrator of the decedent, or, if at the time of such election no legal representative has been appointed, upon any one of the known legal heirs of the decedent at the last-known address of such heir.

(a) If the surviving partner elects to purchase the interest of the decedent in the partnership, the purchase price shall be equal to the decedent's capital account as at the date of his death plus the decedent's income account as the end of the prior fiscal year, increased by his share of partnership profits or decreased by his share of partnership losses for the period from the beginning of the fiscal year in which his death occurred until the end of the calendar month in which his death occurred, and decreased by withdrawals charged to his income account during such period. No allowance shall be made for goodwill, trade name, patents, or other intangible assets, except as those assets have been reflected on the partnership books immediately prior to the decedent's death; but the survivor shall nevertheless be entitled to use the trade name of the partnership.

(b) Except as herein otherwise stated, the procedure as to liquidation and distribution of the assets of the partnership business shall be the same as stated in paragraph 10 with reference to voluntary termination.

13. ARBITRATION Any controversy or claim arising out of or relating to this Agreement, or the breach hereof, shall be settled by arbitration in

accordance with the rules, then obtaining, of the American Arbitration Association, and judgment upon the award rendered may be entered in any court having jurisdiction thereof.

In witness whereof the parties have signed this Agreement.

.....

.....

สรุปได้ว่าในเว็บไซต์ <http://www.findlaw.com/16 form/index.html> นับเป็นเว็บไซต์สัญญาที่กว้างมาก เนื่องจากสามารถเชื่อมต่อไปยังเว็บเพจสัญญาอื่นๆ ได้นับร้อยเว็บ ซึ่งหากรวมเนื้อหาสัญญาแล้วก็จะมีแบบฟอร์มสัญญาเปิดให้ดูได้นับพันสัญญาที่มีทั้งสัญญาทั่วไป ทางแพ่ง และพาณิชย์ สัญญาพิเศษเฉพาะเรื่องไม่ว่าทางทรัพย์สินทางปัญญา การค้าระหว่างประเทศและการถ่ายทอดเทคโนโลยี นับได้ว่าเป็นเว็บไซต์ที่มีประโยชน์มากที่สุดที่นักกฎหมายไม่ควรพลาดเปิดเข้าไปชม

□

การทำงานกับคอมพิวเตอร์ให้สนุก

ต้องมีความเข้าใจในการทำงานทุกวัน

1. ระวังอย่าให้แสงสว่างเข้าตาผู้ปฏิบัติงานโดยตรง
2. ติดตั้งบานหรือกันสาดเพื่อปิดกั้นแสงอาทิตย์ส่องเข้ามาโดยตรง
3. อย่าให้อุปกรณ์ที่มีแสงสว่างหรือแสงจากหน้าต่างสะท้อนเข้าไปหน้าจอภาพ
4. ระวังอย่าให้เกิดเสียงรบกวนเวลาใช้เครื่องพิมพ์
5. ที่ทำงานที่ดีควรจะเป็นห้องที่มีแสงสว่างเพียงพอและควรทำงานในที่ที่มีความแตกต่างของแสงสว่างน้อยที่สุด

การนั่งทำงานให้ถูกลักษณะ

1. ใช้พนักพิงให้เหมาะสม
2. นั่งตำแหน่งที่มองเห็นภาพชัดเจน (ควรอยู่ห่างจากหน้าจอมากกว่า 40 ซม. ตามานกับภาพที่ 10 องศา)
3. แขนพิมพ์อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม
4. นั่งลงบนเก้าอี้ให้เต็มตัว
5. เท้าวางกับพื้นได้พอดีเวลานั่ง

ไม่ควรทำงานต่อเนื่องนานกว่า 1 ชั่วโมง ในช่วงที่มีการหยุดพักจากการทำงานกับคอมพิวเตอร์

1. หยุดพักเอาไว้ก่อน ใช้สายตามองไกลออกไป แล้วจึงผ่อนคลาย
2. นอกเหนือไปจากการทำกายบริหาร หรือยืดเส้นยืดสายแล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ พยายามอย่าให้ร่างกายเกิดความล้า และจงพยายามหาโอกาสผ่อนคลายความเครียดในขณะปฏิบัติงานกับคอมพิวเตอร์

เมืองปทุมธานีในอดีต

จรัญ กลั่นกรอง

กุลเกื้อ กลั่นกรอง

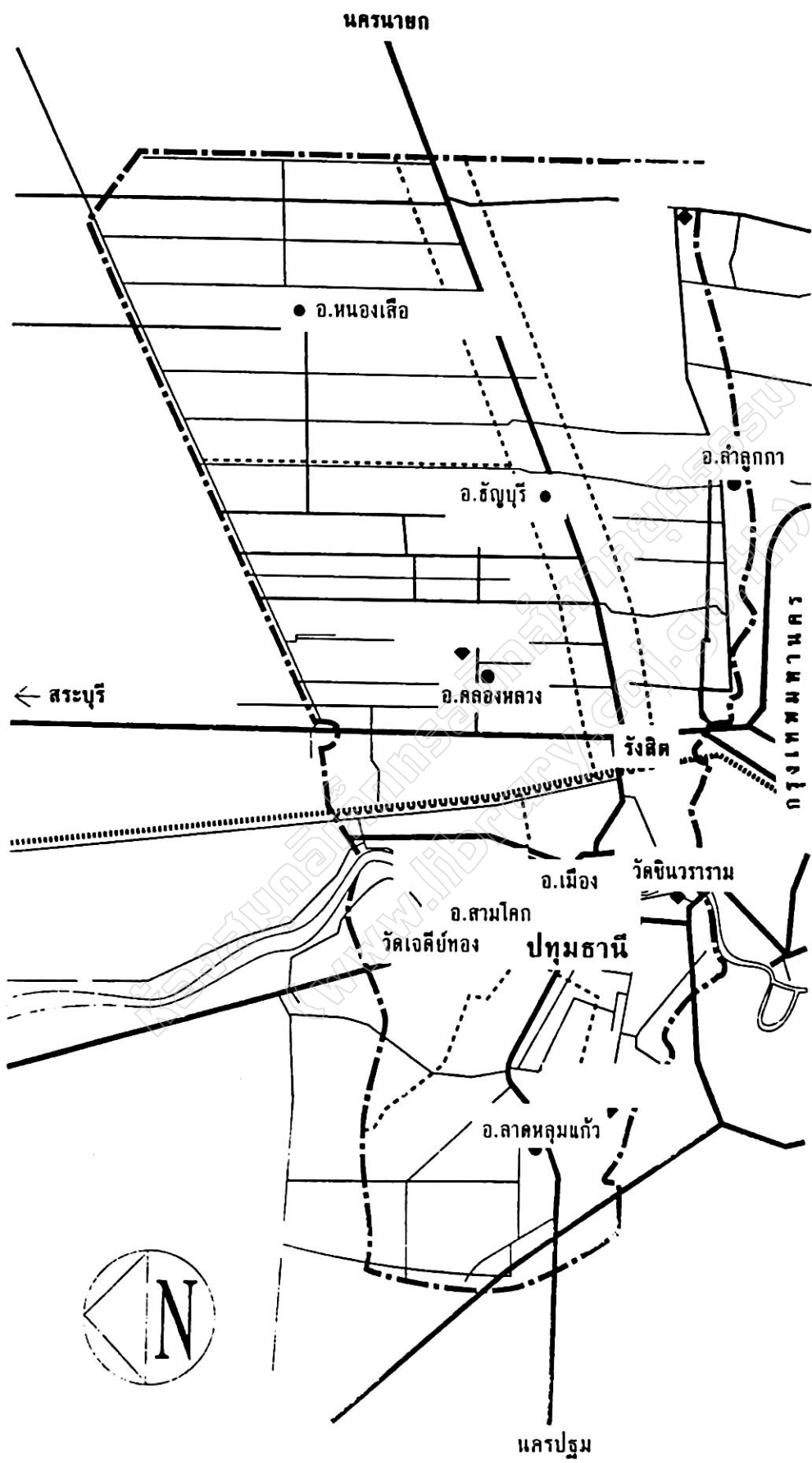

ก่อนอื่นต้องเรียนท่านผู้อ่านและท่านที่ทราบเรื่องราวของเมืองปทุมธานีในอดีตให้ทราบไว้ ณ ที่นี้ ก่อนว่าผู้เขียนได้เขียนเรื่องนี้โดยมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา และเนื้อที่ของหนังสือที่มีอยู่จำกัด จึงต้องเขียนอย่างเร่งรีบและเป็นไปอย่างย่อๆ โดย บางตอนต้องอ้างอิงหรือคัดลอกมาจากหนังสือของท่าน และบางตอนก็เขียนมาจากประสบการณ์ของตัวเอง ในฐานะที่ผู้เขียนเป็นชาวจังหวัดปทุมธานีโดยกำเนิด โดยจะเริ่มเรื่องเมืองปทุม เมื่อ พ.ศ. 2358 พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเสด็จประพาสเมืองสามโคก เทศกาลออกพรรษาเดือนสิบเอ็ดขามอญได้ประกอบพิธีทำบุญในเทศกาลนี้อย่างมโหฬาร บรรดาชาวมอญเมืองสามโคกได้พากันแห่แหนมาเฝ้ารับเสด็จพร้อมกับนำดอกบัวหลวงมาถวาย ครั้นนั้นพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามเมืองสามโคกให้เป็นสิริมงคลว่า “เมืองประทุมธานี” ยกฐานะเป็นหัวเมืองชั้นตรี ซึ่งมีหลักฐานปรากฏในวรรณคดีสำคัญของสุนทรภู่ 2 เรื่อง คือ

นิราศภูเขาทอง (แต่งราว พ.ศ. 2371) ว่า
ถึงสามโคกโคกถวิลถึงปิ่นเกล้า
พระพุทธรเจ้าหลวงบำรุงซึ่งกรุงศรี
ประทานสามโคกเป็นเมืองตรี
ชื่อ “ประทุมธานี” เพราะมีบัว

นิราศเจ้าฟ้า (แต่งราว พ.ศ. 2379)
จึงที่นี้มีนามว่าสามโคก
เป็นคำโลกสมมุติสุดแถลง
ครั้งพระโกศโปรดปรานประทานแปลง
ที่ตำแหน่งมอญมาสามภักดิ์
ชื่อปทุมธานีที่เสด็จ
เดือนสิบเอ็ดบัวออกทั้งดอกฝัก
มารับส่งตรงนี้ที่สำนัก
พระยาพิทักษ์ทวยหาญผ่านพารา

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 ได้มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนคำว่า “เมือง” เป็น “จังหวัด” โดยทั่วกัน ตั้งแต่วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2459 เมืองปทุมธานี จึงเปลี่ยนมาเป็นจังหวัดปทุมธานี ขึ้นอยู่ในมณฑลกรุงเก่า และเมื่อ พ.ศ. 2461 ทรงเปลี่ยนชื่อ “ประทุมธานี” มาเป็น “ปทุมธานี” และมี 7 อำเภอ ตามแผนที่ที่แนบมา

ศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

ที่ตั้งเมืองสามโคกศาลว่าการเมืองปทุมธานี ตลอดจนศาลากลางจังหวัดปทุมธานี ได้มีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายรวม 8 ครั้งด้วยกัน ย้ายครั้งสุดท้ายเมื่อปี พ.ศ.2519 โดยย้ายจากตำบลบางปรอก ไปตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านฉางนอกเขตเทศบาลเมือง (เวลานั้น) ตรงสี่แยกถนนปทุมธานีลาดหลุมแก้ว (ศาลากลางก่อนที่จะย้ายมาครั้งที่ 8 นี้ได้ตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำเจ้าพระยา สร้างเมื่อปี 2460 ซึ่งทรุดโทรมมาก และท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ดร.ไพฑูรย์ บุญวัฒน์ ในสมัยดำรงตำแหน่งเห็นว่าเป็นอาคารหาดูได้ยาก และสวยงามควรอนุรักษ์ไว้ได้จัดหางบประมาณซ่อมแซมโดยมอบให้ทางสำนักงานโยธาธิการจังหวัดโดยนายกุลเกื้อ กลั่นกรอง โยธาธิการจังหวัดปทุมธานี เป็นผู้ดำเนินการจนแล้วเสร็จ โดยคงสภาพเดิมไว้และใช้ประโยชน์เป็นที่ประชุมจัดงานของคนทั่วไป

ทางคมนาคมนั้นเมื่อก่อนในราว พ.ศ.2490 การเดินทางส่วนมากจะใช้ทางเรือเช่น เรือพาย, จะมีหลายประเภท เช่น เรือบด, เรือมาด ฯลฯ เรือแจวจะใช้แจวไปมาธุระโดยใหญ่กว่าเรือบด, เรือสินค้า บางท่านก็ใช้พักอาศัย เรียกว่าเรือกระแชง ซึ่งใช้แจว 2 แจว หน้าหลัง จะเห็นภาพเวลานี้อยู่บ้าง เช่น ยกขึ้นฝั่งทำเป็นร้านก๋วยเตี๋ยว แถวคลองรังสิต

ทางจะไปกรุงเทพมหานครสมัยก่อนต้องไปทางเรือหรือรถไฟ ถ้าอยู่ทางรังสิตก็จะมีรถไฟ ถ้าฝั่งตะวันตก คือสถานที่ตั้งจังหวัดจะใช้ทางคมนาคมโดยอาศัยแม่น้ำเจ้าพระยา จะมีเรือขนส่งและโดยสารอยู่ 4 บริษัท

1. เรือมอเตอร์โบ๊ต โดยจะตั้งชื่อเรือว่า เอ็ม, เอ็ม 5 วันหนึ่งจะมีแค่ 2 เที่ยว เที่ยวแรกประมาณ 6 โมงเช้า แล่นจากสามโคกถึงถนนตก 1 ลำ และหัวเกาะบริเวณเข้าประตูน้ำไม้ตราถึงถนนตกออกประมาณ 8 โมงเช้า 1 ลำ

2. และมีเรือเที่ยวจำชื่อเรือได้ว่าชื่อโพธิ์-ประจักษ์ เป็นประเภทบรรทุกสินค้าและจะมีวันละ 1 เที่ยว จากท่าเตียนมาตามแม่น้ำเจ้าพระยาผ่านปทุมเข้าแม่น้ำน้อย ย่านผักไห่ อยุธยา อำเภอนึ่งของจังหวัดอ่างทอง หันคาชียนาท (ตัวเรือทาสีเขียว)

3. เรือแดงเป็นเรือบรรทุกสินค้าและโดยสารออกจากท่าเตียนเหมือนกันและไปสุพรรณ โดยจะมีชื่อเรือแคลวิน 1, 2 ชื่ออินทนิลจะเป็นเรือใหญ่กว่ามี 2 เครื่องยนต์ แคลวิน 1-2 (โดย ตัวเรือทาสีแดง)

4. เรือสุพรรณ เป็นลักษณะเรือบรรทุกสินค้าและโดยสารเช่นกัน บริษัทนี้จะมีเรือมากและมีความเร็วโดยใช้เครื่องทันสมัย (เวลานั้น) และจะมีชื่อตามวรรณคดีเรื่องขุนช้าง-ขุนแผน โดยใช้ตั้งชื่อเรือ เช่นเรือขุนช้าง, ขุนแผน, หมื่นไวย, หมื่นหาญ ไปสิ้นสุดที่สุพรรณ โดยเรือทั้งหมดที่กล่าวก็จะผ่านเมืองปทุม

การไปรถไฟต้องนั่งเรือแจวไปขึ้นที่สถานีเชียงราก แถวจังหวัดจะต้องนั่งเรือไปยังที่สถานีรถไฟดอนเมือง เป็นต้น การตรวจราชการของท่านผู้ว่าสมัยนั้นจะต้องนั่งรถยนต์ ซึ่งมีประจำตำแหน่งนั่งได้ประมาณ 4-5 คน ชื่อเรือทุ่งหลวง (จอดอยู่ที่ข้างเรือนรับรอง เรียกว่า แพขาว) ซึ่งปัจจุบันยังคงอยู่แต่ทรุดโทรมมาก แต่เรือไม่ทราบว่ามีผู้ซื้อมาไปไหนแล้ว และแพขาวก็น่าจะอนุรักษ์ไว้ เพราะพระบาทสมเด็จพระเจ้าหัวอยู่รัชกาลที่ 8 และรัชกาลที่ 9 เมื่อทรงพระเยาว์เคยเสด็จมาประทับเรือทุ่งหลวงนั้น ท่านผู้ว่าใช้ตรวจราชการตามอำเภอต่างๆ ของจังหวัดปทุมธานี ทั้ง 7 อำเภอ โดยไม่มีถนนที่ไปจากจังหวัดได้เลยที่ทราบได้ดีเพราะผู้เขียนได้ติดตามคุณพ่อคือนายประหัด กลั่นกรอง ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองปทุมธานี ซึ่งท่านได้ติดตามท่านเจ้าเมือง (ผู้ว่าราชการจังหวัด) ไป

ตลอด โดยที่ท่านเจ้าเมืองเห็นว่าเป็นเลือดเนื้อเชื้อไขชาวปทุมโดยกำเนิด ถนนสายแรกจากกรุงเทพฯ ถึงปทุมก็คือถนนติวานนท์ ซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับจังหวัด (เวลานี้) จากจังหวัดเข้ากรุงเทพฯ จะต้องนั่งเรือจ้างโดยใช้แจวข้ามฟากไปขึ้นรถ โดยขึ้นที่ท่าเรือชื่อพิบูลย์สงคราม

สายที่ 2 จากกรุงเทพฯ มาปทุมก็คือสายถนนปทุมธานี-กรุงเทพฯ ที่ย่านสะพานนนทบุรี ผิดจากราเป็นลูกรังอยู่หลายปี (เดิมเป็นถนนทางหลวงท้องถิ่นซึ่งกรมโยธาธิการเป็นผู้ดำเนินการสำรวจและสร้าง ซึ่งปทุมธานีสมัยก่อนนี้จะมีลักษณะเป็นเมืองตันโดยไ้ผ่านไปจังหวัดไหนไม่ได้เลยและมี 2 ฝั่ง โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาอยู่กลาง สะพานข้ามแม่น้ำสะพานแรก คือ สะพานข้ามแม่น้ำปทุมธานี ดำเนินการโดยกรมโยธาธิการ

ปทุมธานียังมีสิ่งต่างๆ อีก เช่น โบราณคดี เมืองปทุม โคกยายมันบ้านเก่า เป็นต้นอย่างชุมชนโบราณเมืองสามโคก จิตรกรรมฝาผนัง 5 เจตวงศ์ พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์เมืองปทุมธานี เช่นหลวงพ่อบุญรอดวัดสองพี่น้อง หลวงพ่อวัดสิงห์ หลวงพ่อโต หลวงพ่อเพชร หลวงพ่อนรสิงห์ วัดกลาง หลวงพ่อคำวัดบัวแก้วเกษร หลวงพ่อดาวหยาด หลวงพ่อเงินวัดพลับ และหลวงพ่อดินราช (จำลอง) วัดหงษ์-ปทุมवास (ซึ่งเดิมชื่อวัดหงษ์สา)

ตำนานต๋มสามโคก บ้านไกลนา หมู่บ้านปันหม้อ ของชาวรามัญใช้ไ้ไ้ไ้และข้าวแช่ และมีประเพณีอีกหลากหลาย เช่น ประเพณีการแห่นางหงส์ ประเพณีรำพาข้าวสาร ประเพณีการทำขวัญข้าว ประเพณีการแข่งขันเรือพาย ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีแข่งลูกหนู ประเพณีมอญรำ ประเพณีการทำบุญกลางบ้าน ประเพณีการเล่นเข้าผี เล่นเพลง ในเทศกาลสงกรานต์ ประเพณีตักบาตรพระร้อย

ประเพณีมอญดัง ประเพณีส่งข้าวแช่ ประเพณีแข่งลูกหนูของมอญรามัญ ตักดาเสียกระบาล ประเพณีถวายธงตะขาบของชาวรามัญ การลอยกระทง มอญร้องไห้เป็นประเพณีอย่างหนึ่งและที่ขึ้นชื่อเป็นที่รู้จักมากก็คือ ก๋วยเตี๋ยวเรือเมืองปทุม

ปทุมธานีมีปีพาทย์มอญวงแรกในประเทศไทย สิ่งที่ได้เด่นชัดของปีพาทย์มอญวงแรกนี้ ได้แก่ มอญเก่าแก่ ดังที่มีประวัติว่า

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระนครสวรรค์ วรพินิต พระองค์ทรงโปรดมอญวงนี้มาก ถ้ามอญวงนี้ตั้งที่ไหน พระองค์จะมาทรงนั่งเฝ้าตลอดทั้งคืนก็ทรงอยู่ได้ แล้วทรงเคยตรัสเชิญรัชกาลที่ 7 มาทอดพระเนตรมอญวงนี้ด้วย

พระราชมารดาของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระนครสวรรค์ วรพินิต ทรงพระนามว่าพระนางเจ้าสุชุมมมาลย์ เมื่อครั้งที่นายเงินเอาปีพาทย์มอญไปบรรเลงในงานพระราชทานเพลิงศพพระมารดาที่ท้องสนามหลวง (ทุ่งพระเมรุ) นั้น นายเงินได้รับพระราชทานแห่บทองคำเพียงคนเดียวเท่านั้น

มอญเก่าแก่ที่นำมาจากเมืองเมาะตะมะ ถอดออกได้เป็น 3 ท่อน ท่อนหัวกับท่อนหาง รวมกันที่หนึ่ง ท่อนกลางอยู่ที่หนึ่ง เอาคานสอดหาบมา ส่วนลูกมอญใส่กะโหล่แบกมา เมื่อครั้งมอญอพยพเข้ามาพึ่งไทย สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 พุทธศักราช 2358 มอญเป็นสมบัติของมอญที่ดีชื่อว่าศักดิ์สิทธิ์มาก นายสี บิดานายเงิน เป็นผู้แบกอพยพมาจากเมืองเมาะตะมะ ตระกูลของนายสีเป็นนักดนตรีปีพาทย์ มาโดยตลอดไม่ขาดสาย

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระนครสวรรค์ วรพินิต ได้เสด็จมาบ้านนายเงิน ดนตรีเสนาะ อยู่เสมอแต่ก่อนจะเสด็จถึงบ้านนายเงิน ต้องผ่านบ้านนายประหัด กลั่นกรอง อดีตนายกเทศมนตรี

เทศบาลเมืองปทุมธานี (ได้ถึงแก่กรรมแล้ว) ซึ่งขณะนั้นยังเยาว์อยู่ นายประหัดไดเอาผ้าขาวปูลงและขอให้พระองค์ทรงประทับรอยพระบาทลงบนผ้าขาวและพระองค์ตรัสว่า “เด็กคนนี้จะฉลาด ต่อไปจะได้ดี” และบุคคลผู้นี้ต่อมาก็ได้มีความเจริญรุ่งเรือง เป็นนายกเทศมนตรีถึง 5 สมัย ตลอดจนบุตรหลานก็เจริญรอยตามมีความเจริญสืบมาจนทุกวันนี้

นายสงวน ดนตรีเสนาะ เป็นบุตรคนเล็กของ นายเงิน ดนตรีเสนาะ เป็นผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้เรื่องดนตรีปี่พาทย์จากนายเงินไว้มากและนายเงินได้มอบฆ้องวงนี้ให้กับนายสงวน ดนตรีเสนาะ บุตรชายคนเล็กเป็นมรดกตกทอดมาและนายสงวนได้รับราชการเป็นพนักงานเทศบาลเมืองปทุมธานีจนครบเกษียณอายุ เป็นผู้ที่ซื่อสัตย์สุจริต ใจบุญถือศีลห้า

มาตลอด อบรมบุตรหลานให้เป็นคนดีเสมอ เป็นที่กล่าวขวัญของคนทั่วไป เวลานี้ได้ถึงแก่กรรมแล้ว ได้ทำการฌาปนกิจศพไปแล้วเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2525 นายสงวนตอนที่ยังมีชีวิตอยู่ท่านได้พูดพร่ำพรรณนาถึงเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ วรพินิต อยู่เสมอมิได้ขาดเลย แต่เมืองปทุมธานีในปัจจุบันได้มีความเจริญเติบโตมากดังที่ทราบและเห็นอยู่โดยที่มีโครงการบ้านจัดสรรเป็นร้อยโครงการ วัด 80 วัด มัสยิด 9 แห่ง ห้างสรรพสินค้าที่ใหญ่ 12 แห่ง ธนาคารและสาขาอีก 32 แห่ง สนามกอล์ฟ โรงแรมประมาณ 10 แห่ง มหาวิทยาลัยอีกหลายแห่ง และสถานที่สำคัญๆ ของหน่วยรัฐก็มาตั้งอยู่ในเขตปทุม และสิ่งที่สำคัญที่ประชาชนปลื้มปิติเป็นล้นพ้นที่มีตำหนักสวนปทุม ตำหนักจักรีบังกช ตำหนักพลอยไพลิน

□

เมืองธัญบุรีเมืองข้าวแห่งทุ่งรังสิต

วิวัฒน์ วงศ์อุปไทย

ใครที่เดินทางท่องเที่ยวผ่านเส้นทางถนนเลียบคลองรังสิต-นครนายกไปเที่ยวน้ำตกสาริกา นางรอง วังตะไคร้ ผ่านอำเภोधัญบุรี ก็คงจะแปลกใจที่ได้เห็นที่หน้าอาคารศาลอำเภोधัญบุรี มีอักษรเขียนติดไว้ว่าศาลเมืองธัญบุรี สนามหน้า ด้านหน้าอาคารพระบรมรูปหล่อของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวประดิษฐานอยู่เมืองธัญบุรีเป็นมาอย่างไร ใครเป็นผู้ก่อตั้ง

ในปี พ.ศ. 2431 ณ บริเวณทุ่งกว้างใหญ่ ดินแดนที่เต็มไปด้วยที่ราบลุ่มและหนองน้ำทิศ

ตะวันออกถึงเมืองสระบุรี ทิศใต้จรดมณฑลกรุงเทพฯ และเมืองมีนบุรี ทิศตะวันตกจรดลำน้ำเจ้าพระยา ทุ่งกว้างแห่งนี้มีชื่อว่า “ทุ่งรังสิต” เป็นทุ่งกว้างรกร้างเต็มไปด้วยสัตว์ป่ามากมาย เช่น ช้าง กวางสมัน และเสือ โดยเฉพาะช้างจะลงมาหากินจากเขาใหญ่ นครนายก สระบุรี ลงมาอยู่ทุ่งรังสิตด้านตะวันออกชาวบ้าน จึงเรียกพื้นที่บริเวณนี้ว่า “โขลง” ส่วนบ้านเรือนในทุ่งรังสิตในยุคแรกมีผู้คนเข้าไปตั้ง

บ้านเรือนอยู่ค่อนข้างน้อย กระจัดกระจายเป็นหย่อมๆ บ้านจะสร้างแบบง่าย ๆ ด้วยวัสดุราคา

ถูกไม่คงทน และชาวบ้านก็พร้อมที่จะย้ายตลอดเวลา หากทำมาหากินในพื้นที่ที่ไม่ได้ผล เพราะขาดน้ำ ความคิดในการบุกเบิกดินแดนใหม่ขึ้น ในบริเวณภาคกลาง โดยการขุดคลอง เพื่อสนองตอบความต้องการข้าวที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเขตฝั่งตะวันออกลำน้ำเจ้าพระยา ได้มีคณะเอกชนกลุ่มหนึ่งที่เห็นความสำคัญของพื้นที่ปลูกข้าว โดยมีพระวรวงษ์เธอพระองค์เจ้า

สายสนิทวงศ์เป็นผู้ริเริ่มงานตามความประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสว่า “ในพระราชอาณาเขตสยามนี้ คลองเป็นสิ่งสำคัญในปีหนึ่งควรให้ ได้มีคลองขึ้นสักสายหนึ่ง จะทำให้บ้านเมืองเจริญ ถึงจะออกพระราชทรัพย์ ปิละพันชั่งหรือสองพันชั่งก็ไม่ทรงเสียดาย” ในปี พ.ศ. 2431 พระองค์เจ้าสายสนิทวงศ์ จึงได้ดำเนินงานขออนุญาตขุดคลองรังสิตในนามของบริษัทขุดคลองดูแลนา-

สยาม มีผู้ร่วมหุ้นในระยะแรก 4 คน คือ พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าสายสนิทวงศ์ พระนันทาภิธมาชี (ชื่น) นายโยคิม แกรซึและนายยม แต่นายยมมิได้เข้าร่วมงานผู้เข้ามารับหุ้น แทนคือ ม.ร.ว.สุพรรณธร สนิทวงศ์และมีนาย โยคิมแกรซึเป็นผู้จัดการบริษัทได้ตกลงทำสัญญา กับรัฐบาล เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2431 และได้ทำ หนังสืออนุญาตขุดคลอง ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2433 บริษัทก็ได้ลงมือขุดคลองสายสำคัญเรียกว่า “คลองรังสิตประยูรศักดิ์” โดยขุดตั้งแต่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาในท้องที่ของตำบลบ้านใหม่ ไต่เกาะใหญ่แขวงเมืองปทุมธานี ไปออกแม่น้ำนครนายกที่ตำบลปลากด หัวควาย กว้าง 8 วา ลึก 6 ศอก ยาว 1,400 เส้น และขุดคลองซอย ทั้งฝั่งเหนือและฝั่งใต้อีกฝั่งละ 20 คลอง รวมเป็น 40 คลอง และขุดคลองสกัดหกวาสายบน หกวาสายล่าง เป็นคลองทั้งสิ้น 43 คลอง แล้วเสร็จใน พ.ศ. 2440 บริษัทประสบปัญหาเรื่อง คนในบังคับของสยาม สถานะของผู้จัดการบริษัท นายแกรซึยังมิได้อินสัญชาติจากคนในบังคับของฝรั่งเศสมาเป็นคนในบังคับของสยาม นายแกรซึจึงได้ตัดสินใจขายหุ้นในบริษัทส่วนของเขาให้กับพระปฏิบัติราชประสงค์เดิมซื้อ นายมูลเลอร์เป็นชาวออสเตรียทำงานที่บริษัท บี.กริม และเป็นกำลังสำคัญในการบริหารงานของบริษัทขุดคลองดูแลนสยาม ปัญหาเรื่องการขุดคลองเนื่องจากบริษัทได้ใช้เครื่องจักรเรือขุดในพื้นที่ที่เป็นบึงและหนองน้ำโดยเดินบนรางเหล็กขุด บนฝั่งคลองและจ้างกุลิคนจีนขุดในช่วงที่มีน้ำเป็นตอนๆ ไม่ลึกนัก โดยวิธีเหมา เช่น คลองที่ 2 ถึง 14 และคลองซอย หกวาสายล่างในช่วงที่เครื่องจักรทำงานไม่ได้ ปัญหาของบริษัทอีกประการหนึ่งก็คือการไล่ที่ชาวบ้านถึงกับถวายฎีกาว่าโดนพระปฏิบัติราชประสงค์เฆมาบ้าน บริษัทจะขุดคลองให้ตรง

มีโรงนาของชาวบ้านกีดขวาง อยู่เรือขุดก็ขุดดินไม่ได้ ไล่เท่าไรก็ไม่ไป เพราะเป็นที่ดินของเขา เคยทำมาหากินมาก่อน ทางบริษัทเห็นชักช้าเสียเวลาจึงเอาไฟเผาไล่ เรื่องจึงต้องถวายฎีกา คลองที่ขุดเสร็จ พระราชทานนามว่า “คลองรังสิตประยูรศักดิ์”

เมื่อบริษัทขุดคลองดูแลนสยามได้ขุดคลองเข้าไปในเขตทุ่งรังสิตได้มีผู้คนอพยพจากถิ่นต่างๆ เข้ามาอยู่มากขึ้นเรื่อย ๆ จนรัฐบาลต้องจัดตั้งเขตรูปการปกครองใหม่ขึ้นในปี พ.ศ.2445 โดยตั้งเป็นเมืองขึ้นในพื้นที่ริมฝั่งคลองซอยที่ 6 กับคลองซอยที่ 7 พระราชทานนามว่า “เมืองธัญบุรี” คือเมืองข้าวคู่กับเมือง “มีนบุรี” ซึ่งเกิดขึ้นในคลองแสนแสบตอนล่าง แปลว่าเมืองปลา เป็นแหล่งอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ เมื่อขุดคลองแล้วเสร็จ ทุ่งรังสิตก็กลายเป็นทุ่งนาแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญส่วนหนึ่งของภาคกลาง ดังปรากฏข้อความอยู่ในหนังสือเรียน “แบบเรียนไว” เล่มสอง ของนายยวน ทนนิเทศ พิมพ์เมื่อ 1 มกราคม 2472 ว่าเมืองเชียงใหม่และเชียงแสนอยู่ทางเหนือเขาทำป่าไม้กันเพราะพื้นที่มีภูเขามาก เมืองกลางเป็นเมืองมีชื่อเสียงก็อยู่ทางภาคใต้ เมืองอ่างทองสิงห์บุรีและเมืองธัญบุรี เหล่านี้อยู่ตอนกลางเขาทำนาเป็นอาจีน

เมืองธัญบุรีแบ่งเขตการปกครอง 4 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบางหวาย อำเภอหนองเสือ อำเภอลำลูกกา สังกัดมณฑลกรุงเทพฯ โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จเปิดศาลากลาง เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2445 และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายพันโทพระฤทธิจักรกำจร ราชวงศ์รักรัษ ประจําการเป็นผู้ว่าราชการเมือง ดังความปรากฏหลักฐานในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 19 หน้า 1028 ดังนี้

ที่เมืองธัญบุรีแบ่งได้มีการสร้างสถานที่

ราชการต่าง ๆ อาทิ ที่ว่าราชการเมือง ศาล เรือนจำ โรงพักพลตระเวน (สถานีตำรวจ) บ้านพักผู้ว่าราชการเมือง เป็นต้น เสร็จเรียบร้อยแล้ว พันโทพระฤทธิจักรกำจร ก็ได้เตรียม ตกแต่งบริเวณสถานที่ด้วยต้นไม้ รวงข้าว โคมไฟ ตั้งประกาศด้วยฟางข้าวประดับด้วย ราชวัตรฉัตรธง (ข้าว) เป็นทิวแถวตลอดสอง ข้างทางตั้งแต่สะพานทำนน้ำหน้าเมือง และ สถานที่อื่น ๆ ตลอดคลองวังสิตประยูรศักดิ์ มีการประดับประดาด้วยราชวัตรฉัตรธง (ธงช้าง) ต้นไม้ โคมไฟ ตลอดเป็นระยะ ๆ ตั้งแต่สะพาน หน้าเมือง จนถึงสถานีรถไฟวังสิตคูริกครั้น สว่างยามยิ่งนัก

ครั้นถึงวันที่ 13 มีนาคม 2445 เวลาเช้า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องแบบทหารเต็มยศ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช (คือรัชกาลที่ 6) และ บรมวงศานุวงศ์เสด็จโดยรถพระที่นั่งจากวัง สอนดุสิตถึงสถานีรถไฟคลองวังสิต เวลาเช้า 2 โมงเศษ ณ ที่นั้นมีพ่อค้าประชาชนทั้งเมืองปทุม และเมืองธัญบุรีมารับเสด็จกันอย่างมากมาย พันโทพระฤทธิจักรกำจร ผู้ว่าราชการเมืองธัญบุรี ได้อัญเชิญดอกไม้ธูปเทียนและเครื่องสักการะ บูชาทูลเกล้าถวายเชิญเสด็จเข้าสู่เมืองธัญบุรี โดยเรือพระที่นั่งชื่อ “สมจิตรหวั” โดยมีเรือกลไฟ ลากจูง เรือพระที่นั่งถึงเมืองธัญบุรีเวลาประมาณ 4 โมงเศษ ในระยะทาง 368 เส้น เมื่อเรือพระ ที่นั่งเทียบท่าหน้าเมืองแล้ว ณ ที่นั้นได้มีข้าราชการ ทั้งในมณฑลกรุงเทพและหัวเมือง ตลอดทั้ง พ่อค้า ประชาชน มารอรับเสด็จอย่างคับคั่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นจากเรือ- พระที่นั่งพร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ พระ- ราชดำเนินไปประทับ ณ ที่ว่าราชการเมือง ประทับ ณ ห้องเจริญพระพุทธรณ์ มีพระราช- ดำรัสกับพระเถระผู้ใหญ่คือพระศาสนโสภณ

ครู่หนึ่ง แล้วทรงจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย และทรงศีลเวลาประมาณ 4 โมงเศษ ได้ฤกษ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับที่พระราช- บัลลังก์ พันโทพระฤทธิจักรกำจรกราบทูลเกล้า ถวายชัยมงคล ในการที่ทรงพระกรุณาโปรด- เกล้าฯ ให้สร้างเมืองเสร็จแล้วนำคำถวายรายงาน ชัยมงคลพร้อมด้วยประวัติเมืองบรรจุลงในหีบ ทองคำลงยาราชาวดี ซึ่งบรรดาข้าราชการได้ พร้อมใจกันทูลเกล้าถวาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระดำรัสตอบเสร็จแล้วเสด็จ ออกที่ว่าราชการเมืองทรงชักเชือกเปิดแพรคลุม ป้ายชื่อเมือง พระสงฆ์สวดชัยมงคลคาถา ทหาร กองเกียรติยศบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ประโคมแตงลิงฆ้องชัยพินพาทย์ และได้ชัก ธงประจำเมืองขึ้นสู่ยอดเสา พระบาทสมเด็จพระ- เจ้าอยู่หัว ออกให้ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน เฝ้าชมพระบารมี พันโทพระฤทธิจักร กำจร ผู้ว่าราชการเมืองพร้อมด้วยกรมการในเมือง นี้ได้ทูลถวายนามพ่อค้าและราษฎรที่ถวายข้าว ในการนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราช- ทานสัญญาบัตรและเครื่องราชอิสริยาภรณ์และ เหรียญแก่ข้าราชการและกำนัน เสร็จแล้วเสด็จ ทอดพระเนตรห้องต่าง ๆ ของศาลว่าการเมือง และสถานที่ราชการต่าง ๆ เช่นโรงพักตระเวน (สถานีตำรวจ) ศาลและโรงพิพิธภัณฑซึ่งประดับ ประดาด้วยข้าวและเครื่องจับปลาชนิดต่าง ๆ เสร็จแล้วเสด็จขึ้นประทับที่บ้านผู้ว่าราชการเมือง ขึ้นบน ทรงเปลี่ยนเครื่องทรงออกเป็นเครื่องทรง ธรรมดา และเสวยพระกระยาหารกลางวันพร้อม ด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ส่วนข้าราชการเลี้ยงกัน บริเวณรอบ ๆ บ้านพักผู้ว่าราชการเมืองพระ- บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทอดพระเนตรการ แข่งม้า เวลาบ่าย 3 โมงเศษเสด็จออกพระราช- ทานแจกเสมาแก่เด็กและประชาชนที่คอยเฝ้า เสร็จแล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับประทับเรือ

พระที่นั่งผ่านวัดมูลจินดาราม หยุดเรือพระที่นั่งที่สะพานหน้าวัดมูลจินดาราม เสด็จพระราชดำเนินประทับในพระอุโบสถพระปฏิบัติราช-ประสงค์อ่านคำกราบบังคมทูล ที่ได้ทรงพระ-มหากรุณาธิคุณที่ทรงพระราชทานวิสุงคามสีมาเสร็จแล้วทรงเปิดทองศิลาณิมิตต์

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปฏิบัติศาสนกิจที่วัดมูลจินดาเสร็จแล้ว ก็เสด็จประทับเรือพระที่นั่งถึงสถานีคลองรังสิตเวลา 6 โมงเศษ เสด็จขึ้นประทับพระที่นั่งถึงสถานีสามเสนเวลา ๗ โมงเศษ แล้วประทับรถม้าพระที่นั่งถึงพระราชวัง

สวนดุสิตสำหรับที่เมืองธัญบุรีนั้นได้มีการฉลองกันอย่างครึกครื้นมีมหรสพหลายอย่าง เช่น ลิเก จั้วละคร เพลงวงหนัง เป็นต้น ตลอด 3 วัน 3 คืน ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 7 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประกาศให้ยุบจังหวัดธัญบุรีมาขึ้นกับจังหวัดปทุมธานีเมื่อ พ.ศ.2475 ทำให้จังหวัดปทุมธานีมีพื้นที่ขึ้น อีก 4 อำเภอ รวมเป็น 7 อำเภอ เมืองธัญบุรีเมืองข้าวแห้งทุ่งรังสิตที่มีอายุเพียง 30 ปี ก็สิ้นสุดลง กลายเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี

□

จากฟอสซิลหอย ๘ พันปี มาก่อเป็นเจดีย์หอย ที่ปทุมธานี

โดย จิรพันธ์ สมประสงค์

□

เมื่อย้อนอดีตกลับไป เมื่อประมาณแสนกว่าปีที่ผ่านมา เป็นช่วงที่สภาพอากาศโดยทั่วไปของโลกมีความผันแปรเปลี่ยนแปลงไปอย่างรุนแรงมาก ช่วงนั้นโลกของเราอยู่ในช่วงยุคน้ำแข็งมีการละลายตัวของธารน้ำแข็งในแถบขั้วโลกทำให้มีน้ำท่วมแผ่นดินและมีสภาพภูมิอากาศหนาวสลับกับอบอุ่นอยู่หลายครั้ง (ประมาณ 3 ครั้งใหญ่)

จนเมื่อประมาณ 10,000 ปีมานี้ น้ำทะเลโดยเฉพาะบริเวณอ่าวไทยในปัจจุบันไปประมาณ 100 เมตร มีผลทำให้อ่าวไทยปัจจุบันได้เกิดการ

ลดตัวลงจากระดับน้ำทะเลปัจจุบันกลายเป็นแผ่นดินมีพื้นที่เชื่อมติดต่อกันกับหมู่เกาะต่างๆ เริ่มตั้งแต่ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย รวมเรียกบริเวณนี้ว่า “แผ่นดินซุนด้า” (มีสภาพที่สามารถเดินติดต่อถึงกันได้ทั้งหมด) แผ่นดินตรงนี้มีแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำบางปะกง และแม่น้ำสำคัญๆ อีกหลายสายไหลผ่านตัดไปตัดมาบนบริเวณซุนดานี้ จนกระทั่งเมื่อประมาณ 6,000 ปีมานี้ ซึ่งตรงกับยุคโฮโลซีน อากาศก็เริ่มอบอุ่นขึ้นมาอีกครั้ง ทำให้อารน้ำแข็งขั้วโลกเกิดการ

ละลายตัว ทำให้น้ำทะเลในมหาสมุทรทั่วโลกมีระดับสูงขึ้นอีกครั้ง แผ่นดินซุนด้า ที่กล่าวมานั้นก็ค่อยๆ จมหายไปใต้นทะเลตามเดิมอีกครั้ง

จากข้อมูลดังกล่าวมีผลกระทบในภาพรวมทั้งโลกรวมทั้งประเทศไทย จากการศึกษาทางธรณีวิทยาพบว่า ในบริเวณภาคกลางของประเทศไทย ทั้งหมดได้กลับกลายเป็นทะเลอีกครั้ง ซึ่งทะเลได้พัดพาตะกอนมาทับถมสะสมเป็นชั้นหนา จนเป็นแหล่งอาหารอันสมบูรณ์ของสัตว์น้ำต่างๆ ส่วนบางแห่งก็เป็นชายหาดทรายบางแห่งก็เป็นป่าโกงกาง ป่าชายเลน มีน้ำขึ้นลงพื้นที่บริเวณทะเลดังกล่าวเริ่มไปตั้งแต่สมุทรปราการ กรุงเทพฯ ราชบุรี นคร-

▲ เจดีย์ที่สร้างด้วยหอยนางรมยักษ์ (องค์แรก)

ปฐม สุพรรณบุรี ปทุมธานี ออยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี นครนายก ฉะเชิงเทรา และรวมไปถึง ภาคตะวันออกบริเวณตัวเมืองระยอง ปัจจุบัน ก็เป็นส่วนหนึ่งของอ่าวไทย สภาพในช่วงนี้เอง ชายทะเลได้รุกล้ำเข้ามาประมาณ 7-10 กิโลเมตร จากแนวฝั่งทะเลปัจจุบันนี้ ส่วนทางภาคใต้พบว่า น้ำทะเลเคยรุกล้ำเข้ามาในแผ่นดินลึกที่สุดถึง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราชปัจจุบัน ประมาณถึง 40 กิโลเมตร จากแนวฝั่งทะเลปัจจุบัน

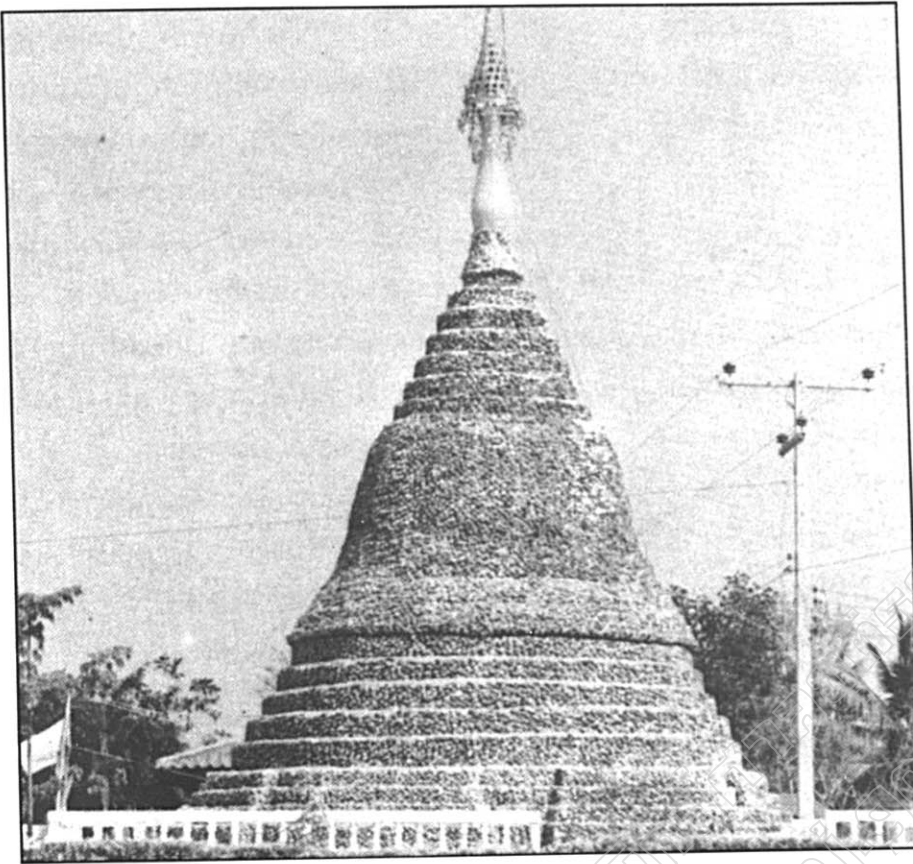
เมื่อ 6,000 ปีก่อนเป็นช่วงที่มีน้ำทะเลขึ้น สูงสุด อยู่ในระดับความสูงประมาณ 4-5 เมตร จากระดับ น้ำทะเลในปัจจุบันหลังจากน้ำทะเลในปัจจุบัน หลังจากนั้นมาน้ำทะเลได้ลดระดับลง ตามกระแสน้ำโบราณ ตามลำดับจนเมื่อประมาณ 4,700 ปี ก่อน น้ำทะเลได้ลดลงต่ำกว่าระดับน้ำทะเลปัจจุบัน ประมาณ 2-3 เมตร และมีแนวโน้ม จะลดลงเรื่อย ๆ

ข้อสังเกต จุดนี้จะเห็นได้ว่าในช่วงเวลา ประมาณ 1,300 ปีนี้เองน้ำทะเลได้ลดลงไปถึง 2-3 เมตร ตามลำดับ

จนประมาณ 2,700 ปีที่ผ่านมาเอง น้ำทะเลได้กลับสูงอีกครั้ง และเป็นการขึ้นครั้งสุดท้ายโดยขึ้นสูงถึงระดับประมาณ 2 เมตร จากระดับน้ำทะเลปัจจุบัน จากนั้นมาน้ำทะเลก็เริ่มลดระดับลงเรื่อยมา จนอยู่ในระดับปัจจุบันที่เห็นนี้ เมื่อประมาณ 1,500 ปีมานี้เอง จากสภาพที่เห็น ปรากฏทำให้พื้นดินที่ราบลุ่มภาคกลางมีดินเหนียวปนทรายจากการทับถมของน้ำทะเลหรือตะกอนดินทะเลซึ่งแผ่กระจายอยู่เป็นบริเวณกว้างไปหลายจังหวัดดังกล่าว ดินบริเวณพื้นที่จังหวัด ปทุมธานีถึงจังหวัดอยุธยา เมื่อขุดลงไปจะมีลักษณะดินเป็นตะกอนดินไม่ใช่ดินทรายล้วน ๆ ด้วยเป็นดินที่เกิดจากน้ำขึ้น น้ำลงตะกอนทับถมกันมานาน ถ้าขุดลงไปลึก ๆ มาก ๆ จึงจะพบดินทรายหยาบ ๆ มีหินปูนและเปลือกหอยปะปน

อยู่บ้าง ดินช่วงนี้จะมีสีเทา ๆ ถึงสีเขียว ๆ ที่เรียกเป็นศัพท์ทาง วิชาการว่า “ดินตะกอน ดินทะเล” ปทุมธานีเพิ่งจะผ่านพ้นการเป็นทะเลครั้งสุดท้าย มาเมื่อพันกว่าปีนี้เอง ส่วนซากฟอสซิลเปลือกหอยนางรม ที่พบที่ตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานีนั้นจึงเป็นข้อมูลยืนยัน บอกให้เราทราบว่าเมื่อสิ้นสุดยุคน้ำแข็งโฮโลซีนยุคสุดท้าย น้ำแข็งที่ละลายตัวมาจากขั้วโลกทำให้ระดับน้ำในทะเลมหาสมุทรทั่วโลกมีปริมาณสูงขึ้น จนถึงกับท่วมพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทยทั้งหมด สลับขึ้นลงไปตามมาตามการเปลี่ยนแปลงไปของระดับน้ำทะเลโลก จนเป็นสภาพปัจจุบันที่เราได้เห็นกันอยู่ โลกปัจจุบันไม่มีใครหยั่งรู้ได้ว่าเมื่อใดน้ำแข็งจากขั้วโลกจะละลายลงมาท่วมโลกอีกครั้ง เมื่อใดปทุมธานีจะกลายเป็นทะเลลึกถึง 4 เมตรอีกครั้ง เมื่อใดแต่กลางบอกเหตุที่น่าเป็นห่วงอย่างมากขณะนี้ก็คือการเปลี่ยนแปลงไปของสภาพอากาศที่ปัจจุบัน นี้เริ่มเลวร้ายลง เช่น ร้อนจัด หนาวจัด มีอุทกภัยหลายแห่งในโลก อาจจะช่วยว่ามนุษยโลกกำลังช่วยกันทำลายตนเองจากสภาวะการณ์ของเรือนกระจก หรือ “GREENHOUSE EFFECT” ซึ่งเป็นสภาวะที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้เกิดความร้อนในผิวโลกมากขึ้นเป็นเหตุทำให้น้ำแข็งจากขั้วโลกละลายเร็วขึ้นด้วย

เปลือกหอยที่พบที่วัดเจติยหอย ตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี นั้นเป็นซาก ฟอสซิลหอยนางรมที่มีขนาดใหญ่ มากกล่าวคือ “หอยนางรม” (OSTREIDAE) เป็นหอยทะเล จัดอยู่ในจำพวกประเภทหอยสองฝา เพราะหนึ่งตัวจะมีฝาสองอันติดกันมีลักษณะเป็นบานพับ เมื่อหุบลงฝาททั้งสองข้างจะปิดกันสนิท หอยนางรมมีวงค์ววน อยู่ 3 จำพวก คือ หอยตะไคร่ม, หอยจาน, หอยอีรัม, หอยนางรม เป็นสัตว์น้ำที่ขยับตัวช้า มีนิสัยชอบเกาะติดอยู่

สภาพที่พบครั้งแรกๆ หอยนางรมยักษ์เหล่านี้ จะอยู่ในดินโคลนลึกลงไปจากผิวดินปัจจุบัน ประมาณ 5-6 เมตร จึงเป็นหลักฐานสำคัญยิ่งที่สามารถจะนำมายืนยัน ทฤษฎีได้ว่าบริเวณจังหวัดปทุมธานี และจังหวัดต่างๆ ในพื้นที่ราบของภาคกลางนี้ต้องเคยเป็นทะเลมาก่อนอย่างแน่นอน

▲ เจดีย์ที่สร้างด้วยหอยนางรมยักษ์ (องค์ที่สอง)

กับหิน โดยจะไม่ยอมเคลื่อนที่ไปไหนเลยตลอดชีวิต เนื้อของหอยนางรมเป็นอาหารชั้นหนึ่งที่มนุษย์โปรดปรานมาก ส่วนเปลือกหอยนางรมจะแข็งหยาบ ผิวขรุขระเป็นชั้นๆ ดูไม่สวยงามเหมือนเปลือกหอยทะเล ชนิดอื่นๆ คนจึงไม่นิยมสะสมเปลือกหอยนางรมไว้

บริเวณใต้พื้นดินที่วัดเจดีย์หอย ตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ตรงนั้นเป็นแหล่งรวมของหอยนางรมยักษ์นับจำนวนเป็นล้านๆ ตัว ลักษณะการมาตายรวมกันอยู่เป็นจำนวนมากนี้ ส่วนมากจะมีสภาพตัวที่สมบูรณ์ คือมีครบทั้งสองฝา ไม่มีการถูกรบกวนหรือมีร่องรอยของการทำลาย แต่อย่างใดนักกรณีวิทยาได้นำเอาเปลือกหอยนางรมเหล่านี้ ซึ่งถือเป็นซากฟอสซิลแล้วไปตรวจสอบ เพื่อกำหนดหาอายุด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ คือ “วิธีการกำหนดอายุด้วยคาร์บอน 14” ได้พบว่าจาก

ประวัติความเป็นมา วัดเจดีย์หอย

วัดเจดีย์หอยสร้างขึ้นโดยท่านพระครูใบฎีกาทองกลิ้ง สุนทรโ ท่านเกิดเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2485 ณ ตำบลบางกะดี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี เป็นบุตรคนที่ 4 ของคุณพ่อเพิ่มกับคุณแม่ลิ้นจี่ รามัญจิต ท่านได้ศึกษาจนจบภาคบังคับที่โรงเรียนวัดบางเดื่อ ตำบลบางเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี จนอายุได้ 23 ปี ได้เข้าอุปสมบทที่วัดชินวราราม ตำบลบางแขวง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มีพระครูปทุมคณารักษ์ วัดบางโพธิ์บน เป็นพระอุปัชฌาย์ได้รับฉายาว่า “สุนทรโณ” ท่านได้ออกศึกษาพระธรรมวินัยในที่ต่างๆ จนแตกฉาน รวพรรษาที่ 8 และพรรษาที่ 9 ท่านได้ออกเดินทางไปปฏิบัติธรรม โดยออกธุดงค์ไปถึงวัดวังวิเวการาม อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี แล้วธุดงค์ต่อไปถึงยังประเทศพม่าไปพบกับพระอาจารย์คิลยั่นตะ ได้ศึกษา

วิชาอาคมจนแตกฉาน จึงรุดกลับไทยถึงถ้ำ
องจ อำเภอสรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี ณ ที่นี้เอง
ท่านได้นิมิตถึงเมืองโบราณ แห่งหนึ่งชื่อ“รัตน-
วดีนคร” จากนั้นท่านได้ออกเดินทางค้นหาจน
มาพบที่ ตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว
จังหวัดปทุมธานี เมื่อท่านได้พบสิ่งในนิมิต สมใจ
แล้วจึงได้ขุดซื้อที่ดินในบริเวณดังกล่าวไวกถึง 113
ไร่ 3 งาน 8 ตารางวา เป็นเงินค่าที่ดินทั้งสิ้น
1,300,000 บาท (หนึ่งล้านสามแสนบาทถ้วน)
โดยได้เงินบริจาคนี้จากบิดาของท่านซึ่งได้ถวาย
เป็นกุศลอีก รวมทั้งสิ้น 4 ล้านบาท ซึ่งเป็น
ทั้งค่าที่ดิน ค่าสร้างวัด และได้บริจาคที่ดินด้าน
ทิศตะวันตกหน้าวัดมอบให้กระทรวงสาธารณสุข
ได้จัดสร้างอนามัย ขนาดใหญ่ 60 เตียง ส่วน
อีก 30 ไร่ ได้มอบให้กรม สามัญศึกษากระทรวง
ศึกษาธิการได้ทำการสร้างโรงเรียนมัธยมศึกษา
ขึ้นในที่นี้อีกด้วย

การค้นพบครั้งยิ่งใหญ่

การค้นพบสุสานหอยนางรมยักษ์ครั้งแรก
ในปทุมธานี จนเป็นมูลเหตุให้เกิดเป็นพระเจดีย์
หอย แห่งแรกในโลกนี้เกิดขึ้นในราวปี พ.ศ. 2526
ที่ดินที่ได้ซื้อไวกดังกล่าวนี้ ท่านมีความประสงค์
ที่จะจัดสร้างเป็นวัดขึ้น แต่ด้วยที่ดินนี้ไม่มีน้ำ
ใช้และน้ำดื่ม ท่านจึงได้จ้างคนมาขุดเป็นสระน้ำ
ก่อนอันดับแรก เมื่อคนงานดำเนินการขุดสระ
ไปเรื่อยๆ ได้ประมาณ 18 วัน มีความลึกประมาณ
5-6 เมตร สิ่งมหัศจรรย์ก็พลันปรากฏขึ้น ทำให้

ผู้คนที่ปทุมธานี และผู้คนทั่วไปทั่วประเทศพา
กันประหลาดใจจากข่าวที่มีปรากฏอยู่ในหน้า
หนังสือพิมพ์หลายฉบับ คือ แทนที่จะได้พบซาก
อิฐซากปูนปรักหักพังของประสาทรราชวังอย่าง
ที่ท่านได้คิดไว้ในนิมิต แต่สิ่งที่ได้ขุดติดดินขึ้นมา
นั้นกลับกลายเป็นเปลือกหอยนางรมยักษ์ ซึ่ง
มีจำนวนมากมายมหาศาล เปรียบเสมือนเป็น
สุสานหอยนางรมขนาดใหญ่ได้ พร้อมใจมา
กองสมรวมกันตายอยู่ ณ บริเวณนี้

ท่านพระครูใบฎีกา ทองกลิ้ง สุนทรโร ท่าน
จึงได้สร้างวัดขึ้นในพื้นที่แห่งนี้สมตามความ
ปรารถนาของท่านและได้ตั้ง ชื่อวัดนี้ว่า “วัดเจดีย์
หอย” โดยท่านได้นำเอาเปลือกหอยนางรมยักษ์
ที่ขุดขึ้นมานั้นนำมาก่อแต่งเป็นกองขึ้นรูปเป็นองค์
พระเจดีย์ที่สร้างด้วยหอยขนาดใหญ่ ประชาชน
ที่ทราบเรื่อง ได้เริ่มหลั่งไหลพากันมาดูหอยนาง-
รมยักษ์เป็นจำนวนมาก โดยท่านผู้มีจิตศรัทธา
ก็ได้ร่วมกันบริจาคสร้างวัดเจดีย์หอยด้วยเป็น
จำนวนมาก มีทั้งเงินและสิ่งของเก่าของโบราณ
ต่างๆ หลายยุคหลายสมัย ทางวัดกำลังจัดรวบรวม
เพื่อจัดสร้างเป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านต่อไป ปัจจุบัน
ท่านพระครูใบฎีกา ทองกลิ้ง สุนทรโร ท่านเป็น
เจ้าอาวาสวัดเจดีย์หอยอยู่ ท่านได้พัฒนาปรับปรุง
วัดเจดีย์หอยให้เจริญรุ่งเรืองไปอย่างมาก มีเจดีย์
สร้างด้วยหอยนางรมยักษ์องค์ใหญ่ถึง 2 องค์
และปัจจุบันก็ยังขุดเอาเปลือกหอยนางรมยักษ์ขึ้น
มาก่อสร้างต่อเติมองค์เจดีย์ไปเรื่อยไม่มีวันหมด

□

ประเพณีออกฮ้อยปะจู้ ของ หมู่บ้านตากแดด

พยนต์ สุวรรณทรัพย์

หมู่บ้านตากแดดเป็นหมู่บ้านของชาวมอญมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ครั้งครอบครัวมอญอพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร โปรดเกล้าให้เข้ามาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่สามโคก จนถึงสุดเขตราชคราม ปัจจุบันหมู่บ้านตากแดดอยู่ในเขตตำบลเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี มีขนบธรรมเนียม ประเพณีที่เป็นลักษณะเฉพาะของตนเองและสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

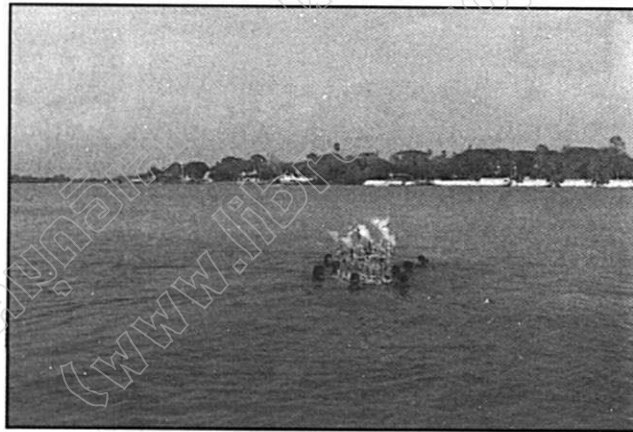
“ฮ้อยปะจู้” หรือ “ออกฮ้อยปะจู้” เป็นประเพณีโบราณของชาวมอญหมู่บ้านตากแดดเป็นการนำเครื่องสังเวยไปถวายสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และมีการปั้นตุ๊กตาแทนตัวคนลอยแพไปในแม่น้ำเพื่อเป็นโลภโรกภัยไข้เจ็บหรือสิ่งไม่ดีออกจากตัวคน ประเพณีนี้ไม่ทราบว่าทำกันมาแต่เมื่อใดจากสอบถาม นางทวน ศิริสวัสดิ์ อายุ 95 ปี อยู่บ้านเลขที่ 32 หมู่ 3 ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก ซึ่งยังมีสุขภาพแข็งแรง นู ตา พังและเห็นได้ชัดเจน เล่าว่าออกฮ้อยปะจู้นี้ ทำกันมาตั้งแต่ครั้งปู่ ย่า ตายาย เพื่อให้สิ่งที่ไม่ดีออกไปจากตัวและจากการสัมภาษณ์ นายจวน เข็มทรัพย์ อายุ 74 ปี อยู่บ้านที่ 52 หมู่ที่ 3 ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก ทายกวัดจันทรกะพ้อ ไม่ทราบว่าทำกันมาแต่เมื่อไร เห็นปู่ย่าทำก็ทำกันต่อๆ มาเมื่อได้ทำแล้วคนในหมู่บ้านก็อยู่กันด้วยความ

สงบสุขดี ใครมีความเดือดร้อนขอให้ช่วยก็สำเร็จ และยังเล่าว่าเมื่อสมัยก่อนบริเวณหน้าวัดรดติดหล่ม ทำอย่างไรก็ขึ้นไม่ได้ ขณะนั้นเจ้าอาวาสยืนอยู่ในบริเวณนั้นด้วยได้บอกให้นายเทียมเจ้าของรถไปจุดธูปบอกเจ้าที่ หลังจากนั้นติดเครื่องรถขึ้นได้ อัครรยยังนึก ดังนั้นเมื่อถึงเทศกาลสงกรานต์ หลังจากทำบุญสงฆ์พระและแห่งธงตะขาบแล้ว ชาวบ้านจะนำเครื่องสังเวย ประกอบด้วย ข้าวเหนียวปากหม้อ ข้าวสวยปากหม้อ มะพร้าวหั่น เป็นชิ้น 3 ชิ้น กล้วยน้ำว่า 3 ลูก ขนมกะละแม 3 ชิ้น หมากพลู 3 จีบ ไข่ไม้ไผ่ที่จักเป็นดอก 1 อัน มาหักเป็นข้อเป็นช่วงตามจำนวนคนในบ้านในครอบครัวของตนและปักไว้กับกล้วย เตรียมรูปเทียนเพื่อจุดบูชา เตรียมน้ำหอมสำหรับพรม นอกจากนี้ทุกครัวเรือนยังต้องเตรียมอาหารแห้งเพื่อเป็นเสบียงสำหรับลอยแพไปกับตุ๊กตา ประกอบด้วย ข้าวสาร พริกแห้ง หอม กะเทียม เกลือ กะปิ รวบรวมใส่ถุงหรือห่อกระดาษ ให้เรียบร้อย การออกฮ้อยปะจู้ จะกระทำกันในตอนบ่ายหลังจากวันแห่งธงตะขาบ ชาวบ้านทุกครัวเรือนจะนำเครื่องสังเวยที่จัดเตรียมไว้ ทะยอยกันมาที่ศาลเจ้า เมื่อเห็นว่ามากันมากพอสมควรก็จะนำเครื่องสังเวยแบ่งไปไว้ที่โคนต้นตะเคียน 1 ชูด และ

มาถวายที่ศาลเจ้า 1 ชุด จุดธูปเทียนบอกเล่า
ปะพรมน้ำอบไทย หลังจากนั้นเป็นการรำถวาย
ผู้รำก็เป็นชาวบ้านในหมู่บ้าน ร้องรำเป็นเวลา
พอสมควรก็พากันกลับไปยังหมู่บ้านเพื่อจัดเตรียม
บันตึกตา

การบันตึกตาและการลอยแพ ในขณะที่
ส่วนหนึ่งนำเครื่องสังเวยไปถวายเจ้าพ่อ ส่วนที่อยู่
ทางบ้านก็ช่วยกันจัดทำแพต้นกล้วยขนาด 2-1.50
เมตร จำนวน 2 แพ จัดทำธงกระดาษสีต่างๆ
ติดไม้ให้เรียบร้อย จัดหุงข้าวมัน ด้วยหม้อดิน
เตรียมแป้งข้าวเจ้าเมื่อคณะที่กลับจากศาลเจ้าพ่อ
มาพร้อมกันก็ทำการผสมแป้งให้หมาดๆ พอปั้น
ได้แจกให้ทุกครัวเรือน หลังจากนั้นทุกคนทั้งเด็ก
และผู้ใหญ่ก็จะช่วยกันบันตึกตาใส่เสื้อผ้าสีต่างๆ
ที่เตรียม มาตามจำนวนคนในบ้านของตนแต่ละ
ครอบครัว วางในกาบกล้วยที่หยาบไว้ แล้วนำไป

วางในแพจนครบทุกครอบครัวในหมู่บ้าน นำ
เสบียงอาหารแห้งที่เตรียมไว้พร้อมข้าวมันที่หุง
ไว้ใส่ในแพกล้วยอีกแพหนึ่ง จนครบทุกครอบ-
ครัวที่เตรียมมาจากนั้นก็ประดับธง จุดธูปเทียน
ทั้ง 2 แพ มุมละ 1 คน จากนั้นผู้อาวุโสในหมู่บ้าน
(ผู้ใหญ่) นำกล่าวบูชาเป็นภาษามอญทุกคนว่า
ตาม จบแล้วหญิงพรหมจารีจะยกแพทั้ง 2 แพ
หมุน 3 รอบ แล้วยกไปลอยในแม่น้ำเจ้าพระยา
(หมู่บ้านนี้อยู่ติดแม่น้ำเจ้าพระยา) โดยให้ทุกคน
จับมุนแพคนละมุมว่ายนํ้าแพให้ลอยไปโดยให้
แพ ของตึกตาอยู่ข้างหน้าแพเครื่องอาหารลอย
ตามไป สาวพรหมจารีทั้ง 8 คน ก็ว่ายนํ้ากลับ
มาทุกคนกลับ บ้านด้วยความสุขไบหน้ายิ้มแย้ม
แจ่มใสที่ได้ร่วมกันประกอบพิธี“ออกฮ้อยปะจุ”
อันเป็นประเพณี ที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ

□

ข้าวทิพย์เมืองปทุมธานี

ทองคำ พันนัทธี

ในประเทศอินเดียครั้งที่ศาสนาพราหมณ์มี อิทธิพลเหนือศาสนาใดทั้งปวง ชาวอินเดียเชื่อและนับถือเทวดา (พระพรหม) อย่างจริงจัง จึงมีพิธีบวงสรวงเทวดาที่เขานับถือ พวกชาวอินเดียนิยมทำอาหารคาว หวาน ไปบวงสรวงเทวดาองค์ที่มีอำนาจบันดาลให้พวกเขาสมหวังในสิ่งที่พวกเขาสมหวังในสิ่งที่พวกเขาต้องการอาหารที่เชื่อกันว่าวิเศษของชาวอินเดียในสมัยนั้น คือ ข้าวมธุปายาส ตามที่ทราบกันข้าวมธุปายาสมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับความเป็นมาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระศาสดาแห่งศาสนาพุทธ คือก่อนที่เจ้าชายสิทธัตถะจะทรงตรัสรู้เป็นพระพุทธรูปพระองค์ทรงแสวงหาโมกขธรรมอันเป็นทางดับทุกข์ทั้งปวง ขณะที่พระองค์นั่งสงบนิ่งอยู่ใต้ต้นโพธิ์ใหญ่ก็มีสตรีชื่อนางสุชาดา ได้เตรียมข้าวมธุปายาสเพื่อนำไปบวงสรวงเทวดา ครั้นนางสุชาดาได้เห็นพระองค์เป็นเทวดาจึงนำข้าวมธุปายาสถวายแด่พระองค์ เมื่อพระองค์ได้เสวยข้าวมธุปายาสอันโอชะรส พระองค์ก็ทรงรู้แจ้งสมตามประสงค์ เป็นองค์พระศาสดาสอนนางสุชาดานั้น เมื่อตายไปก็ไปเกิดบนสวรรค์เพราะได้ถวายข้าวมธุปายาสแด่พระศาสดา ทำให้พุทธศาสนิกชนเชื่อว่าถ้าได้ปรุงข้าวมธุปายาสถวายพระสาวกก็จะได้บุญมาตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ที่กล่าวมานั้นเป็นเรื่องของข้าวมธุปายาสซึ่งเป็นอาหารวิเศษอย่างหนึ่งที่เราชาวไทยรู้จักกันดี แต่ในปัจจุบันมีอาหารที่มีลักษณะเดียวกับข้าวมธุปายาส ซึ่งชาวไทยรามัญยังนิยมทำสืบต่อจากครั้งโบราณ คือ ข้าวทิพย์ ผู้เขียนได้พยายาม

ค้นคว้าถึงความเป็นมาของข้าวทิพย์ แต่ก็ไม่พบตำราที่ให้รายละเอียดเท่าที่ควร ผู้สูงอายุหลายท่านว่า ข้าวทิพย์ คือข้าวมธุปายาสนั่นเอง แต่สำหรับท่านอาจารย์คำภีร์ เกาะทอง ซึ่งได้ค้นคว้าและเขียนเกี่ยวกับประเพณีไทยรามัญให้ความเห็นที่ต่างไปว่าข้าวมธุปายาส เวลาปรุงไม่ต้องพิธีทางไสยศาสตร์ ส่วนข้าวทิพย์เวลาปรุงจะต้องทำพิธีไสยศาสตร์ และไม่นิยมทำในบ้าน แต่ข้าวทิพย์ก็คงจะมีความเป็นมาเหมือนกับข้าวมธุปายาสนั่นเอง

เป็นที่น่าสังเกตตรงที่ว่า การปรุงข้าวทิพย์เป็นประเพณีของชาวไทยรามัญเท่านั้น ปัจจุบันการกวนข้าวทิพย์พอจะหาชมได้ตามวัดที่มีชาวไทยรามัญอยู่กันมาก ๆ เช่นในจังหวัดปทุมธานี ท่านที่สนใจเรื่องนี้อาจติดตามหาชมได้ไม่ยากนัก และที่น่าสังเกตอีก ประการหนึ่งคือพิธีกวนข้าวทิพย์ไม่นิยมทำกันในบ้าน ก็คงเป็นเพราะเป็นพิธีที่ต้องใช้สถานที่กว้าง ๆ และต้องใช้ทุนและกำลังคนมาก ดังนั้น การไปทำพิธีที่วัดจะสะดวกกว่า ในเรื่องสถานที่และกำลังคน ชาวไทยรามัญจะรวบรวมเครื่องปรุงไปเก็บไว้ที่วัดเนื่องจากเครื่องปรุงประกอบด้วยอาหารและสมุนไพรหลายอย่าง จึงต้องใช้เวลาเตรียมสิ่งของนานพอควรทีเดียว เครื่องปรุงแต่ละอย่างเรียกว่าโสดนั้น ก็มีเช่น ถั่วเขียว, ถั่วเหลือง, ถั่วทอง, ถั่วขาว, ถั่วแดง, ถั่วดำ, ถั่วลิสง, งาขาว, ลูกบัว, เม็ดแตงโม, ลูกไม้แดง, เม็ดมะกรัง, น้ำตาลทราย, น้ำอ้อย, น้ำตาล, ตะไคร้, น้ำตาลมะพร้าว, น้ำตาลกรวด, น้ำผึ้ง, ข้าวเม่า, นมข้น, นมสด, ข้าวดอก, มะพร้าวแก่,

มะพร้าวอ่อน, เนย, เมื่อเตรียมเครื่องปรุงไว้ครบแล้วก็จะตามหมอปูรงข้าวทิพย์ หมอก็มียุคศิษย์ทั้งชายหญิงคอยช่วยเหลืออีกเป็นจำนวนหลายคน นอกจากนี้ยังมีเครื่องครุอีกได้แก่ ฝานุ่งครุพร้อมผ้าสะไบเฉียง, ผ้าขาวเพดาน, ผ้าขาวปิดปากกะทะ, ผ้าขาวบางคันกะทิ, ขันล้านหน้า, ผ้าเช็ดหน้า, สายสิญจ์, เตานึ่งข้าว, หม้อหุงข้าว, เทียนใหญ่, เทียนเล็ก, ใบสีปากฉลาม, เปิดไก้อย่างละ ๑ ตัว, หัวหมู, ขนมต้มแดงต้มขาวอย่างละ ๑ ถาด, กลาน้ำว่า, ไข่ต้ม, รูป, และไม้ลวด เมื่อหา หมอได้แล้วก็นัดวันทำพิธี

ทางฝ่ายวัดก็เตรียมปลูกโรงพิธี ก่อเตา ตั้งกะทะ โรงพิธีต้องมีรั้วกันโดยรอบเปิดไว้ เฉพาะทางเข้าและทางออก เมื่อเสร็จแล้วจึงนิมนต์พระสวดมนต์เย็น พอรุ่งขึ้นหมอซึ่งนุ่งขาวแบบพราหมณ์จะหุงข้าวด้วยน้ำมะพร้าว เบิกบายศรีวงสายสิญจ์ทำพิธีครุ พอข้าวสุก หมอจะให้สาวพรหมจารีสามคน นำข้าวไปใส่กะทะ ซึ่งมีสายสิญจ์ และยันต์แผ่นสี่เหลี่ยมขนาดโตกว่าฝ่ามือติดห้อยอยู่เหนือกะทะขึ้นไปประมาณ ๒ เมตร บนเพดานยังมียันต์ผืนใหญ่ปิดไว้เป็นที่น่าสังเกต เมื่อใส่ข้าวลงกะทะแล้วก็จะเริ่มพิธีกวนโดยผู้ช่วยหมอนำเอาส่วนประกอบอื่นๆ ไปใส่ผสมลงในกะทะ จุดไฟในเตา ชาวบ้านที่ไปร่วมในพิธีกวนข้าวทิพย์ก็เริ่มทยอยเข้าไปในโรงพิธีสำหรับโรงพิธีนั้นได้ห้ามบุคคลต่อไปนี้เข้าไป คือสตรีมีประจำเดือน คนที่เป็นโรคสังคมรังเกียจ และคนมีเมมาจนครองสติไม่ได้ การกวนข้าวทิพย์ก็เหมือนการกวนขนมมันเอง แต่ที่แปลกคือต้องมีพิธีหลายอย่างเพราะเชื่อว่าเป็นของวิเศษ บางท่านถึงกับบูชาไว้เป็นเครื่องกลางของขลังเลยทีเดียว การกวนก็ต้องกวนไปตามทิศทางที่หมอกำหนดให้จนครบทุกกะทะแล้วก็จะเริ่มพิธีกวนโดยผู้ช่วยหมอนำเอาส่วนประกอบอื่นๆ ไปใส่ผสมลงในกะทะ จุดไฟในเตา ชาวบ้านที่ไปร่วมใน

พิธีกวนข้าวทิพย์ก็เริ่มทยอยเข้าไปในโรงพิธีสำหรับโรงพิธีนั้นได้ห้ามบุคคลต่อไปนี้เข้าไป คือสตรีมีประจำเดือน คนที่เป็นโรคสังคมรังเกียจ และคนมีเมมาจนครองสติไม่ได้ การกวนข้าวทิพย์ก็เหมือนการกวนขนมมันเอง แต่ที่แปลกคือต้องมีพิธีหลายอย่างเพราะเชื่อว่าเป็นของวิเศษ บางท่านถึงกับบูชาไว้เป็นเครื่องกลางของขลังเลยทีเดียว การกวนก็ต้องกวนไปตามทิศทางที่หมอกำหนดให้จนครบทุกกะทะ ขณะที่กวนกันอยู่นั้นก็มีการร้องรำ ทำเพลงกระโดดโลดเต้นกันอย่างสนุกสนาน เมื่อกวนในกะทะได้ที่แล้วก็จะตักไปใส่ตุ่มเล็กๆ เพื่อให้ผู้ที่ขอแข่งๆ ช่วยกวนให้เข้ากันได้อีกครั้งหนึ่ง จึงนำไปเก็บไว้เพื่อถวายพระสงฆ์ก่อนจะแจกจ่ายกันไปเก็บบูชาเป็นมิ่งขวัญต่อไป

การกวนข้าวทิพย์ไม่กำหนดว่าจะเสร็จเวลาใด ขึ้นอยู่กับจำนวนกะทะที่กวน ถ้ากวนหลายกะทะก็ใช้เวลานาน แต่เท่าที่พบมาก็ใช้เวลากันหนึ่งวันเต็ม พอรุ่งเช้าจึงนำไปถวายพระสงฆ์ ชาวบ้านที่ไปทำบุญกับทางวัดก็จะได้ข้าวทิพย์ไปบูชาเป็นอันว่าเสร็จพิธี

รสข้าวทิพย์จะอร่อยหรือไม่นั้น ต้องขึ้นอยู่กับหมอผู้ปรุงว่ามีความชำนาญมากน้อยเพียงใด แต่ถ้าจะให้อร่อยจริงละก็เชื่อว่าต้องใส่นมให้มากเข้าไว้

ถ้าท่านต้องการพิธีกวนข้าวทิพย์ของชาวไทยรามัญจังหวัดปทุมธานี ขอแนะนำว่าท่านต้องคอยสืบถามติดตามอยู่เสมอจึงจะได้ชมเพราะพิธีนี้ไม่มีเทศกาลที่แน่นอนแต่ถ้าจะถือเป็นเทศกาลเพื่อเป็นประเพณี เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดปทุมธานี จะต้องอาศัยงบประมาณของจังหวัดจัดขึ้นจึงจะดี ถ้าเป็นไปได้เช่นนั้นแล้ว นอกจากจะเป็นการช่วยฟื้นฟูประเพณีนี้แล้วยังเป็นประโยชน์กับนักท่องเที่ยวที่ได้มาเที่ยวปทุมธานี และผู้ที่ไม่เคยได้พบเห็นพิธีนี้ก็จะได้พบได้เห็นและได้ร่วมพิธีอันน่าสนุกสนานโดยทั่วกัน

□

สองฝั่งคลอง ทศนียภาพสองฝั่งคลองธรรมชาติในจังหวัดปทุมธานี

ปทุมธานี ดินแดนแห่งดอกบัวงาม

ยุพา บุญวัฒน์

ประธานคณะผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดปทุมธานี

แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

จังหวัดปทุมธานี เดิมชื่อเมืองสามโคก ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เมื่อครั้งท่านสุนทรภู่เดินทางมาที่จังหวัดปทุมธานีได้แต่ง “นิราศภูเขาทอง” ให้ความรู้เกี่ยวกับจังหวัดปทุมธานีไว้ว่า...

...ถึงสามโคกโคกถวิลถึงปิ่นเกล้า
พระพุทธเจ้าหลวงบำรุงซึ่งกรุงศรี
ประทานนามสามโคกเป็นเมืองตรี
ชื่อปทุมธานี เพราะมีบัว...

พระพุทธเจ้าหลวงที่ท่านสุนทรภู่บรรยายไว้นั้น คือ พระพุทธเลิศหล้านภาลัย เมื่อครั้งท่านเสด็จประพาสเมืองสามโคก ในปี พ.ศ.2358 ชาวเมืองสามโคกซึ่งเป็นชาวมอญ ได้นำดอกบัวหลวงมาถวายพระองค์จึงพระราชทานเมืองสามโคกให้ใหม่ว่า “เมืองประทุมธานี” ยกฐานะเป็นเมืองชั้นตรี

ในปัจจุบัน จังหวัดปทุมธานี มีสัญลักษณ์ ประจำจังหวัดเป็นรูป

“ดอกบัวหลวง”

มีคำขวัญประจำจังหวัดปทุมธานีว่า
ถิ่นบัวหลวง เมืองรวงข้าว
เชื้อชาวมอญ นครธรรมะ

นอกจากนี้ใน “นิราศพระบาท” สุนทรภู่ได้
บรรยายถึงเมืองปทุมธานีซึ่งมีต้นตาลอยู่เป็น
จำนวนมากว่า...

... เจ้าของตาลรักหวานขึ้นปิ่นต้น
ระวางตมดินมีอระมัดมัน
เหมือนคบคนคำหวานรำคาญครัน
ถ้าพลั้งพลันเจ็บอกเหมือนตกลาล...

จังหวัดปทุมธานี นอกจากจะมีดอกบัวงาม
แล้วยังมีสิ่งที่น่าสนใจอื่นๆ อีกมากมายเช่น วัด
ไผ่ล้อม มีนกปากห่างนับหมื่นตัวอาศัยอยู่ในวัด

วัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง มี
สถานที่ปฏิบัติธรรมที่มีชื่อเสียง

วัดเจติยทอง อำเภอสามโคก มีเจติยทง
มอญ สร้างประมาณ 160 ปีเศษ เป็นสถาปัตยกรรม
มอญ ที่เลียนแบบมาจากเจติยจิตตะกอง
ในประเทศพม่า นอกจากนี้ ยังมีพระพุทธรูป
ปางมารวิชัย สร้างขึ้นด้วยหยกสีขาว เป็นที่เคารพ

สักการะของชาวไทยรามัญ

วัดเจติยทอย อำเภอลาดหลุมแก้ว มีสุสาน
มอญโบราณชนิดต่างๆ มากมาย และมีประเพณี
ที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ คือประเพณีตักบาตร
พระร้อย จะกระทำกันในเทศกาลออกพรรษา
ตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 เป็นต้นไป

เมื่อพูดถึงเมืองปทุมธานีแล้ว หลายคนนึก
ถึงกล้วยเดี่ยวเรือเมืองปทุมซึ่งมีชื่อเสียงมาก
กล้วยเดี่ยวเรือเจ้าเก่าในอดีต ได้แก่ “โกฮับรังสิต”
ซึ่งรสชาติอร่อยยอดเยี่ยมมาก ปัจจุบันมีกล้วยเดี่ยว
เรือหลายลำ รสชาติอร่อยไม่แพ้โกฮับ ดังจะเห็น
ได้ว่า ในงานกาชาดปี 2540 จังหวัดปทุมธานี ได้
ออกร้านขายกล้วยเดี่ยวเรือ ในแต่ละคืนยอดขาย
ได้ไม่ต่ำกว่า 50,000 บาท บางคืนขายได้ถึง
เกือบ 80,000 บาท แสดงให้เห็น ว่ากล้วยเดี่ยวเรือ
เมืองปทุมธานีมีฝีมืออร่อยยอดเยี่ยม อยู่ระดับ
แนวหน้าอย่างแท้จริง

นอกจากกล้วยเตี้ยวเรื่อแล้ว อาหารที่ขึ้นชื่อของจังหวัดปทุมธานีอีกอย่างหนึ่งคือ กุ้งเต้น ร้านอาหารกุ้งเต้นที่มีชื่อเสียงชวนชิม น่าลิ้มลอง มีหลายร้านได้แก่

1. ภัตตาคารกุ้งเต้นอึ้งจั่วกี

อยู่เลขที่ 12 ถนนเทศบาลมิตร ตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี โทร. 5816166, 5811661

2. สวนอาหารกุ้งเต้นปทุมธานี

อยู่บริเวณวัดบางนางบุญ เลยสะพานนนทบุรี ประมาณ 500 เมตร โทร. 5816689, 5816997

3. แปปโภชนา

อยู่ในตลาดระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว ร้านนี้นอกจากกุ้งเต้นอร่อยแล้ว ยังมีอาหารฝีมืออินเตอร์อีกหลายชนิด โทร. 5991398

4. ภัตตาคารกังเจียมทุ

ติดถนนพหลโยธิน อำเภอคลองหลวง อาหารอร่อยมาก โทร. 5169715-6

สนใจร้านไหน ขอเชิญแวะไปรับประทานได้ที่จังหวัดปทุมธานี รสชาติอร่อยไม่แพ้กัน

□

ข้อบังคับ
มูลนิธิสงเคราะห์เด็กและเยาวชนของศาลจังหวัดปทุมธานี
แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

□

หมวดที่ 1

ชื่อเครื่องหมายและสำนักงานที่ตั้ง

ข้อ 1. มูลินิธินี้ชื่อว่า มูลนิธิสงเคราะห์เด็กและเยาวชนของศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า The Foundation for Child and youth welfare of the Juvenile and Family Section of Patumtani Provincial Court

ข้อ 2. เครื่องหมายของมูลินิธินี้ คือ

ข้อ 3. สำนักงานของมูลินิธิตั้งอยู่ที่ ศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ถนนปทุม-สามโคก ต.บางปรอก อ.เมือง จ.ปทุมธานี

หมวดที่ 2

วัตถุประสงค์

ข้อ 4. วัตถุประสงค์ของมูลินิธิ คือ

4.1 ดำเนินการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี เด็กและเยาวชนที่ศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว มีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้การฝึกอบรมในด้านสวัสดิการ การศึกษาอบรม การฝึกวิชาชีพ ตลอดจนการจัดหางานอาชีพ

4.2 สงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี ให้มีโอกาสดำเนินการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือประกอบอาชีพ

4.3 ดำเนินการด้านการให้ที่อยู่อาศัย และเลี้ยงดูชั่วคราวแก่เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยหลังคำพิพากษา

4.4 ดำเนินการบำบัดแก้ไขและฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ติดยาเสพติด สิ่งเสพติด หรือ สิ่งมีนเมาต่าง ๆ

4.5 ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์ หรือร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่นๆ เพื่อสาธารณประโยชน์

4.6 ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการ
เมืองแต่ประการใด

หมวดที่ 3

ทุนทรัพย์ ทรัพย์สิน และการได้มาซึ่งทรัพย์สิน

ข้อ 5. ทรัพย์สินของมูลนิธิมีทุนเริ่มแรกคือ
เงินสด จำนวน 322,685.04 บาท (สามแสน
สองหมื่นสองพันหกร้อยแปดสิบห้าบาทสี่สตางค์)

ข้อ 6. มูลนิธิอาจได้มาซึ่งทรัพย์สินโดย
วิธีต่อไปนี้

6.1 เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้ยกให้
โดยพินัยกรรมหรือนิติกรรมอื่น ๆ โดยมีได้มี
เงื่อนไขผูกพัน ให้มูลนิธิต้องรับผิดชอบในหนี้สิน
หรือภาระติดพันอื่นใด

6.2 เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มีจิต-
ศรัทธาบริจาคให้

6.3 ดอกผลซึ่งเกิดจากทรัพย์สิน
ของมูลนิธิ

6.4 รายได้อันเกิดจากทรัพย์สิน
ของมูลนิธิ

6.5 รายได้อันเกิดจากการจัด
กิจกรรมของมูลนิธิ

หมวดที่ 4

คุณสมบัติและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ

ข้อ 7. กรรมการของมูลนิธิต้องมีคุณสมบัติ
ดังนี้

7.1 มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี บริบูรณ์

7.2 ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือ
ไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

7.3 ไม่เป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้
จำคุก เว้นแต่กระทำโดยประมาท หรือความผิด
ลหุโทษ

ข้อ 8. กรรมการของมูลนิธิพ้นจากตำแหน่ง
เมื่อ

8.1 ถึงคราวออกตามวาระ

8.2 ตายหรือลาออก

8.3 ขาดคุณสมบัติตามข้อบังคับข้อ 7

8.4 เป็นผู้มีความประพฤติและ
ปฏิบัติตนเป็นที่เสื่อมเสีย และคณะกรรมการ
มูลนิธิมีมติ ให้ออกโดยมีคะแนนเสียงไม่น้อย
กว่าสามในสี่ของคณะกรรมการมูลนิธิ

หมวดที่ 5

การดำเนินงานของคณะกรรมการมูลนิธิ

ข้อ 9. มูลนิธิดำเนินการโดยคณะกรรมการ
มูลนิธิ มีจำนวนไม่น้อยกว่า 7 คน แต่ไม่เกิน
25 คน

ข้อ 10. คณะกรรมการมูลนิธิประกอบด้วย
ประธานกรรมการมูลนิธิ รองประธานกรรมการ
มูลนิธิ เลขานุการมูลนิธิ เหรัญญิกและ
ตำแหน่งอื่นๆ ตามแต่คณะกรรมการมูลนิธิจะ
เห็นสมควร

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปทุมธานี
แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เป็นประธาน
กรรมการมูลนิธิ โดยตำแหน่ง

ผู้พิพากษาอาวุโสสูงสุดของศาลจังหวัด
ปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
เป็นรองประธาน กรรมการมูลนิธิ คนที่หนึ่ง
โดยตำแหน่ง

ประธานผู้พิพากษาสมทบของศาลจังหวัด
ปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวเป็น
รองประธานกรรมการมูลนิธิคนที่สอง โดย
ตำแหน่ง

เจ้าศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและ
ครอบครัวเป็นเลขานุการมูลนิธิโดยตำแหน่ง

เหรัญญิกและตำแหน่งอื่นๆ ให้คณะ
กรรมการมูลนิธิเลือกตั้งจากกรรมการมูลนิธิ

ข้อ 11. กรรมการมูลนิธินอกจากกรรมการ
มูลนิธิโดยตำแหน่งตามข้อ 10 มาจากการ

เลือกตั้ง โดยในวาระเริ่มแรกผู้เริ่มการจัดตั้งมูลนิธิเป็นผู้เลือกกรรมการมูลนิธิชุดแรกตามจำนวนที่เห็นสมควรตามข้อบังคับ และคณะกรรมการมูลนิธิชุดที่ดำรงตำแหน่งอยู่เลือกตั้งกรรมการมูลนิธิชุดต่อไปตามจำนวนที่เห็นสมควรตาม ข้อบังคับก่อนที่จะหมดวาระ

ข้อ 12. กรรมการดำเนินงานมูลนิธิ อยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี

ข้อ 13. การเลือกตั้งกรรมการมูลนิธิ ให้ถือเสียงข้างมากของที่ประชุมคณะกรรมการมูลนิธิเป็นมติของที่ประชุม ในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานกรรมการมูลนิธิเป็นผู้ชี้ขาด

ข้อ 14. เพื่อให้การดำเนินงานของมูลนิธิเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เมื่อคณะกรรมการมูลนิธิชุดแรกปฏิบัติหน้าที่มาครบ 1 ปี ให้ กรรมการมูลนิธิที่มาจากการเลือกตั้งจับสลากออกไปหนึ่งในสองของจำนวนกรรมการมูลนิธิ ที่มาจากการเลือกตั้งแล้วให้คณะกรรมการมูลนิธิ เลือกตั้งกรรมการมูลนิธิใหม่จำนวนเดียวกันเป็นกรรมการมูลนิธิแทน โดยกรรมการมูลนิธิใหม่มีวาระดำรงตำแหน่ง 2 ปี นับแต่มูลนิธิได้รับแจ้งการจดทะเบียนกรรมการของมูลนิธิที่ตั้งใหม่

ข้อ 15. กรรมการมูลนิธิที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระ หรือโดยการจับสลากอาจได้รับเลือกเข้าเป็นกรรมการมูลนิธิได้อีก

ข้อ 16. ในกรณีที่กรรมการของมูลนิธิ พ้นจากตำแหน่ง ให้กรรมการของมูลนิธิที่พ้นจากตำแหน่ง ปฏิบัติหน้าที่กรรมการของมูลนิธิต่อไปจนกว่ามูลนิธิจะได้รับแจ้งการจดทะเบียนกรรมการของมูลนิธิที่ตั้งใหม่

ข้อ 17. ถ้าตำแหน่งกรรมการมูลนิธิที่มาจากการเลือกตั้งว่างลง โดยมีสาเหตุตามวาระให้คณะกรรมการมูลนิธิที่เหลือเลือกบุคคลอื่น เป็นกรรมการมูลนิธิแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยให้อยู่ในตำแหน่งเท่าวาระของผู้ที่ตนแทน เว้นแต่

คณะกรรมการมูลนิธิเห็นว่าคณะกรรมการมูลนิธิที่เหลือสามารถดำเนินงานต่อไปได้จะไม่เลือกตั้งแทนก็ได้

หมวดที่ 6

อำนาจหน้าที่คณะกรรมการมูลนิธิ

ข้อ 18. คณะกรรมการมูลนิธิมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมของมูลนิธิ ตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิและภายใต้ข้อบังคับนี้ ให้มีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

18.1 กำหนดนโยบายของมูลนิธิ และดำเนินงานตามนโยบายนั้น

18.2 ควบคุมการเงินและทรัพย์สินต่าง ๆ ของมูลนิธิ

18.3 เสนอรายงานกิจการ รายงานการเงิน และบัญชีงบดุลรายได้รายจ่ายต่อกระทรวงมหาดไทย

18.4 ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการมูลนิธิ และวัตถุประสงค์ของข้อบังคับนี้

18.5 ตราระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของมูลนิธิ

18.6 แต่งตั้งหรือถอดถอนคณะกรรมการชั้นคณะหนึ่ง หรือหลายคณะ เพื่อดำเนินการเฉพาะอย่างของมูลนิธิ ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการมูลนิธิ

18.7 เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หรือบุคคลที่ทำประโยชน์ให้มูลนิธิเป็นพิเศษ เป็นกรรมการกิตติมศักดิ์

18.8 เชิญผู้ทรงเกียรติเป็นผู้อุปถัมภ์มูลนิธิ

18.9 เชิญผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการมูลนิธิ

18.10 แต่งตั้งหรือถอดถอนเจ้าหน้าที่ประจำของมูลนิธิ

มติให้ดำเนินการตามข้อ 18.7, 18.8 และ 18.9 ต้องเป็นมติเสียงข้างมากของที่ประชุม และที่ปรึกษาตามข้อ 18.9 ย่อมเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการมูลนิธิที่เชิญเท่านั้น

ข้อ 19. ประธานกรรมการมูลนิธิมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

19.1 เป็นประธานของการประชุม คณะกรรมการมูลนิธิ

19.2 สั่งเรียกประชุมคณะกรรมการมูลนิธิ

19.3 ลงลายมือชื่อในเอกสารข้อบังคับและสรุพนหนังสือ อันเป็นหลักฐานของมูลนิธิหรือ มอบหมายให้รองประธานกรรมการมูลนิธิ 1 คน หรือ กรรมการมูลนิธิ 2 คน ลงลายมือชื่อ แทน

19.4 ทำนิติกรรมของมูลนิธิ โดยลงลายมือชื่อเอง หรือมอบหมายให้รองประธานกรรมการมูลนิธิ 1 คน หรือ กรรมการมูลนิธิ 2 คนกระทำการแทน

19.5 ปฏิบัติการอื่นๆ ตามข้อบังคับและมติของคณะกรรมการมูลนิธิ

ข้อ 20. เมื่อประธานกรรมการมูลนิธิไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการมูลนิธิ คนที่หนึ่ง หรือคนที่สอง ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการมูลนิธิตามลำดับ เว้นแต่กรณีที่ประธานกรรมการมูลนิธิ มอบหมายให้ทำการแทนโดยเฉพาะก็ให้เป็นไปตามที่มอบหมาย

ข้อ 21. ถ้าประธานกรรมการมูลนิธิ และรองประธานกรรมการมูลนิธิทั้งสองคน ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการประชุมคราวหนึ่งคราวใดได้ ให้ที่ประชุมเลือกตั้งกรรมการมูลนิธิคนใดคนหนึ่งเป็นประธานสำหรับการประชุมคราวนั้น

ข้อ 22. เลขาธิการมูลนิธิมีหน้าที่ควบคุมกิจการและดำเนินการประจำของมูลนิธิ ติดต่อประสานงานทั่วไป รักษาระเบียบข้อบังคับของมูลนิธิ นัดประชุมกรรมการตามคำสั่งของประธานกรรมการมูลนิธิและทำรายงานการประชุมตลอดจนรายงานกิจการมูลนิธิ

ข้อ 23. เภรัณญิกมีหน้าที่ควบคุม การเงินทรัพย์สินของมูลนิธิตลอดจนบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้ถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการมูลนิธิกำหนด

ข้อ 24. สำหรับกรรมการตำแหน่งอื่นๆ ให้มีหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมูลนิธิ กำหนด โดยทำเป็นคำสั่งระบุอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน

ข้อ 25. คณะกรรมการมูลนิธิมีสิทธิ เข้าร่วมประชุมกรรมการ หรืออนุกรรมการอื่นๆ ของมูลนิธิได้

หมวดที่ 7

อนุกรรมการ

ข้อ 26. คณะกรรมการมูลนิธิ อาจแต่งตั้งหรือถอดถอนอนุกรรมการได้ ตามความเหมาะสมโดยจะแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการ ประจำหรือเพื่อการใดเป็นกรณีพิเศษเฉพาะคราวก็ได้และในกรณีที่คณะกรรมการมูลนิธิ ไม่ได้แต่งตั้งประธานอนุกรรมการ เลขาธิการ หรืออนุกรรมการในตำแหน่งอื่นไว้ ก็ให้อนุกรรมการแต่งตั้งกันเองดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้

ข้อ 27. อนุกรรมการอยู่ในตำแหน่ง จนกว่าจะเสร็จงานที่ได้รับมอบหมายให้กระทำ ส่วนอนุกรรมการประจำอยู่ในตำแหน่งตามเวลาที่คณะกรรมการมูลนิธิกำหนด ซึ่งถ้ามิได้กำหนดไว้ก็ให้อยู่ในตำแหน่ง ได้เพียงเท่าวาระของคณะกรรมการมูลนิธิซึ่งเป็นผู้แต่งตั้ง และอนุกรรมการที่พ้นจากตำแหน่ง อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

27.1 อนุกรรมการมีหน้าที่ดำเนินการตามที่คณะกรรมการมูลนิธิมอบหมาย

27.2 อนุกรรมการมีหน้าที่เสนอความคิดเห็นต่อคณะกรรมการมูลนิธิเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย

หมวดที่ 8

การประชุมคณะกรรมการมูลนิธิและคณะกรรมการ

ข้อ 28. คณะกรรมการมูลนิธิจะต้องจัดให้มีการประชุมสามัญประจำปีทุก ๆ ปี ภายในเดือนเมษายน และต้องมีกรรมการมูลนิธิเข้าประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ 29. การประชุมวิสามัญอาจมีได้เมื่อประธานกรรมการมูลนิธิเห็นสมควร หรือเมื่อคณะกรรมการมูลนิธิตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แสดงความประสงค์ไปยังประธานกรรมการมูลนิธิ หรือผู้ทำการแทน ขอให้มีการประชุมก็ให้เรียกประชุมวิสามัญได้

ข้อ 30. กำหนดการประชุมและองค์ประชุมของคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการมูลนิธิ กำหนดไว้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประชุมให้คณะอนุกรรมการตกลงกันเอง และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์ประชุมให้ใช้ข้อ 28. บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 31. ในการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิ หรือคณะอนุกรรมการ หากมีได้มีข้อบังคับกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นมติของที่ประชุม ให้ถือเอาคะแนนเสียงข้างมาก ในกรณีที่คะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมเป็นผู้ชี้ขาด

กิจการใดที่เป็นงานประจำหรือเป็นกิจการเล็กน้อยประธานกรรมการมูลนิธิมีอำนาจสั่งให้ใช้วิธีสอบถามมติทางหนังสือแทนการเรียกประชุมคณะกรรมการมูลนิธิ แต่ประธาน

กรรมการมูลนิธิต้องรายงานต่อที่ประชุมคณะกรรมการมูลนิธิในคราวต่อไป ถึงมติและกิจการที่ได้ดำเนินการไปตามมตินั้น อนึ่งกิจการใด เป็นงานประจำ หรือเป็นกิจการเล็กน้อย หรือไม่ยอมอยู่ในดุลพินิจของประธานกรรมการมูลนิธิ

ข้อ 32. ในการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิ หรือคณะอนุกรรมการประธานกรรมการมูลนิธิ หรือประธานที่ประชุม มีอำนาจเชิญหรืออนุญาตให้บุคคลที่เห็นสมควรเข้าประชุม ในฐานะผู้มีเกียรติหรือผู้สังเกตการณ์ หรือเพื่อชี้แจง หรือเพื่อให้คำปรึกษาแก่ที่ประชุมได้

หมวดที่ 9

การเงิน

ข้อ 33. ประธานกรรมการมูลนิธิ หรือรองประธานกรรมการมูลนิธิในกรณี ทำหน้าที่แทน มีอำนาจสั่งจ่ายเงินได้คราวละไม่เกิน 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) การสั่งจ่ายเงินเกินกว่าจำนวนดังกล่าว ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการมูลนิธิโดยเสียงข้างมาก เว้นแต่กรณีจำเป็นและเร่งด่วนให้อยู่ในดุลพินิจ ของประธานกรรมการมูลนิธิที่จะจ่ายได้ แต่ต้องรายงานให้คณะกรรมการมูลนิธิทราบในการประชุมคราวต่อไป

ข้อ 34. เற்றுญญิกมีอำนาจเก็บรักษาเงินสดได้ครั้งละไม่เกิน 5,000 บาท (ห้าพัน บาทถ้วน)

ข้อ 35. เงินสดของมูลนิธิหรือเอกสารสิทธิ ต้องนำฝากไว้กับธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่นใดที่รัฐบาลให้การค้ำประกัน แล้วแต่คณะกรรมการมูลนิธิจะเห็นสมควร

ข้อ 36. การสั่งจ่ายเงินโดยเช็คหรือตัวเงิน จะต้องมียาลายมือชื่อของประธานกรรมการมูลนิธิ หรือผู้ทำการแทนกับเลขานุการหรือற்றுญญิกลงลายมือชื่อทุกครั้ง จึงจะเบิกจ่ายได้

ข้อ 37. การใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิรวมทั้งค่าใช้จ่ายประจำสำนักงาน ให้จ่ายเพียงดอกเบี้ย อันเกิดจากทรัพย์สินที่เป็นทุนเงินที่ผู้บริจาคมิได้แสดงเจตนาให้เป็นเงินสมทบทุนโดยเฉพาะ และรายได้อันเกิดจากการจัดกิจกรรมของมูลนิธิ

ข้อ 38. ให้คณะกรรมการมูลนิธิวางระเบียบเกี่ยวกับการเงิน การบัญชีและทรัพย์สินของมูลนิธิ ตลอดจนกำหนดอำนาจหน้าที่ต่างๆ เกี่ยวกับการรับและจ่ายเงินนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

ข้อ 39. ให้คณะกรรมการมูลนิธิ กำหนดรอบระยะเวลาบัญชี และจัดทำรายงานสถานะการเงินของมูลนิธิในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมา เสนอต่อที่ประชุมในการประชุมสามัญประจำปี

หมวดที่ 10

การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

ข้อ 40. การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับจะกระทำได้ โดยเฉพาะที่ประชุมคณะกรรมการมูลนิธิ ซึ่งต้องมีกรรมการมูลนิธิเข้าประชุม ไม่น้อยกว่าสาม ในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด และการอนุมัติให้แก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อบังคับ ต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสาม ของ จำนวนกรรมการที่เข้าประชุม

หมวดที่ 11

การเลิกมูลนิธิ

ข้อ 41. ถ้ามูลนิธิต้องเลิกล้มไปโดยมติของคณะกรรมการมูลนิธิ หรือโดยเหตุใดก็ตาม ทรัพย์สินทั้งหมดของมูลนิธิที่เหลืออยู่ ให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์แก่กระทรวงยุติธรรม

ข้อ 42. การสิ้นสุดของมูลนิธินั้น นอกจากที่กฎหมายบัญญัติไว้แล้วให้มูลนิธิเป็นอันสิ้นสุดลงโดยมิต้องให้ศาลสั่งด้วยเหตุต่อไปนี้

42.1 เมื่อมูลนิธิได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคลแล้วไม่ได้รับทรัพย์สินตามคำมั่นเต็มจำนวน

42.2 เมื่อกรรมการมูลนิธิจำนวนสองในสามมีมติให้ยกเลิก

42.3 เมื่อมูลนิธิไม่อาจหากรรม-การได้ครบตามจำนวนกรรมการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

42.4 เมื่อมูลนิธิไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ

หมวดที่ 12

บทเปิดเติล็ด

ข้อ 43. การตีความในข้อบังคับของมูลนิธิ หากเป็นที่สงสัยให้คณะกรรมการมูลนิธิ โดยเสียงข้างมากของจำนวนกรรมการที่มีอยู่เป็นผู้ชี้ขาด

ข้อ 44. ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมูลนิธิมาใช้บังคับในเมื่อข้อบังคับของมูลนิธิมิได้กำหนดไว้

ข้อ 45. มูลนิธิต้องไม่ดำเนินการหาผลประโยชน์มาแบ่งปันกัน หรือเพื่อบุคคลใด นอกจากเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธินั้นเอง

(ลงนาม) นางอินชา ชีวตโสภณ ผู้จัดทำข้อบังคับ

(นางอินชา ชีวตโสภณ)

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปทุมธานี
แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

บทบาทของคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน

นำเสนอโดย “สุโล”

แม้ประเทศไทยจะเป็นประเทศที่ถือว่าพัฒนาแล้ว แต่ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศไม่ได้พร้อมสมบูรณ์ เหมือนอย่างประเทศที่ได้รับการพัฒนาแล้วอื่นๆ ดังนั้นในการบำบัดแก้ไขสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดผิด จะหวังจากภาครัฐฝ่ายเดียวไม่ได้จำเป็นที่ภาคเอกชนจะต้องให้การสนับสนุนยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือด้วย

คณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมแต่งตั้งขึ้นตาม ม.35 แห่งพ.ร.บ. จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวฯ จะประกอบด้วยผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสมทบ ศาลเยาวชนและครอบครัว นอกจากนั้นจะประกอบด้วยผู้มีจิตกุศลในวงการต่างๆ อีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีชื่อเสียงเกียรติคุณเป็นที่รู้จักกันดีในจังหวัดที่ตั้งสถานพินิจนั้น กล่าวสรุปได้ว่าเป็นภาคเอกชนที่เข้ามา ร่วมมือกับภาครัฐเพื่อสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนในกิจการต่างๆ ได้แก่

1. ประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อหาทางแก้ไขอุปสรรค และข้อขัดข้องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอบรมและฝึกวิชาชีพของเด็กและเยาวชน เพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้อำนวยการสถานพินิจฯ

2. บริจาคเงินและสิ่งของเครื่องใช้จำเป็น เพื่อประโยชน์ในด้านการสวัสดิการตลอดจนการอบรมและฝึกวิชาชีพของเด็กและเยาวชน

3. ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ สำหรับเด็กและเยาวชน เช่น ในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันสำคัญทางศาสนา วันเด็กแห่งชาติ เป็นต้น

4. เชิญชวนผู้มีจิตกุศลในวงการต่างๆ ให้ร่วมกันบริจาคเงิน สิ่งของเครื่องใช้ อุปกรณ์ในการฝึก วิชาชีพ ตลอดจนการเข้าเยี่ยมเยียนสงเคราะห์เด็กและเยาวชนในบางโอกาส

5. ทำหน้าที่วิทยากร หรือเชิญชวนผู้ทรงคุณวุฒิอื่นๆ ไปเป็นวิทยากรในการอบรมจริยธรรม หรือช่วยสอนวิชาชีพให้แก่เด็กและเยาวชน

6. ให้ความร่วมมือในการจัดหารายได้ สมทบมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลเยาวชนและ

ครอบครัว เพื่อนำดอกผลมาใช้จ่ายในการอบรมและฝึกวิชาชีพให้แก่เด็กและเยาวชน

7. ร่วมกันในการจัดหาทุนในการก่อสร้างอาคาร หรือปรับปรุงสถานที่ของสถานพินิจฯ ในส่วนที่ขาดแคลน เช่น จัดทำสนามกีฬาประเภทต่างๆ การสร้างโรงฝึกงานของบางสาขา เพิ่มเติมการสร้างเรือนพยาบาลสำหรับเด็กเจ็บป่วย เป็นต้น

8. ให้ความร่วมมือในการต้อนรับคณะบุคคลต่างๆ ที่ขอเข้าเยี่ยมชมกิจการ และให้การสงเคราะห์เด็กในบางโอกาส

9. ร่วมมือในการจัดกิจกรรมบันเทิง เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความสนุกเพลิดเพลินผ่อนคลายอารมณ์

10. ช่วยสงเคราะห์เด็กและเยาวชนภายหลังการปลดปล่อย เช่น ช่วยหาผู้อุปการะในรายซึ่งไร้ญาติ ชาติที่พึ่ง ช่วยฝึกงานให้เด็กทำตามบริษัท ห้างร้าน หรือในโรงงานต่างๆ ช่วยเหลือเรื่องทุนรอน หรืออุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ สำหรับรายที่จะกลับไปทำมาหากินด้วยตนเอง และช่วยอุปถัมภ์และอุปการะเด็กและเยาวชนในกรณีจำเป็นอื่นๆ เป็นต้น ตลอดจนสอดส่องดูแลเด็กและเยาวชนที่ศาลสั่งคุมประพฤติ เพื่อให้สามารถกลับตนเป็นคนดีได้

ผู้ที่เป็นกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ไม่ได้รับเงินค่าตอบแทนใดๆ เป็นผู้ที่ทำงานด้วยความเสียสละทั้งสิ้น คือ เสียสละทั้งกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์ ตลอดทั้งเวลาอันมีค่าสำหรับตัวเอง เพื่อมุ่งหวังผลอันใหญ่ยิ่งก็คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของสังคมด้วยการช่วยพัฒนาเด็กและเยาวชนผู้หลงผิดในวันนี้ ให้กลับตนเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้า ฉะนั้นกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน จึงจะต้องเป็นบุคคลที่เปี่ยมไปด้วยเมตตาจิต เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม ต้องอุทิศกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ และสติปัญญา ทูมเทเพื่อสันติสุขแห่งสังคมในเบื้องต้น และเพื่อความมั่นคงของรัฐในที่สุด

คำสั่งกระทรวงยุติธรรม

ที่ ๘๘๒/๒๕๓๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน

* * * * *

ด้วยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี ได้เปิดทำการ ตั้งแต่วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๓๘ เป็นต้นมา กระทรวงยุติธรรมยังไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดปทุมธานี และช่วยเหลือกิจการของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี เกี่ยวกับสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๓๔ มาตรา ๓๕ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานีประกอบด้วย

๑.	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปทุมธานี	ประธานกรรมการ
	แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	
๒.	ผู้พิพากษาศาลจังหวัดปทุมธานี	กรรมการ
	แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวทุกท่าน	
๓.	นางขวัญตา	กรรมกร
	ตริวิจิตรศิลป์	
๔.	นางขวัญวรรณ	กรรมกร
	สิรินาการ	
๕.	นางจรรย์	กรรมกร
	กลั่นกรอง	
๖.	นายนิวัฒน์	กรรมกร
	ธำปนะสุด	
๗.	นางพรรณงาม	กรรมกร
	สุวรรณประกร	
๘.	นางเพียว	กรรมกร
	โหนด	
๙.	นางยุพา	กรรมกร
	บุญวัฒน์	
๑๐.	นางยุวดี	กรรมกร
	นิมสมบุญ	
๑๑.	นางเรณู	กรรมกร
	สินบุญเรือง	
๑๒.	นางละอองทิพย์	กรรมกร
	คงธรรม	
๑๓.	นายวิชัย	กรรมกร
	ทิตตภักดี	
๑๔.	นางวิไล	กรรมกร
	หาญสวัสดิ์	
๑๕.	นายวิระ	กรรมกร
	มีศรี	
๑๖.	นางสมลักษณ์	กรรมกร
	ลาภเจริญ	
๑๗.	นางสายใจ	กรรมกร
	ชื่นใจ	
๑๘.	นางสิริบงอร	กรรมกร
	ไกรคุปต์	
๑๙.	นางสุทธิลักษณ์	กรรมกร
	เยี่ยมไพจิตร	
๒๐.	นายสุรชัย	กรรมกร
	หาญสวัสดิ์	
๒๑.	นายสุรพงษ์	กรรมกร
	โสวพัฒน์กุล	
๒๒.	นางเสริมศรี	กรรมกร
	ภูจินดา	
๒๓.	นายอิทธิพล	กรรมกร
	เยี่ยมเจริญยิ่ง	
๒๔.	นายอุทัย	กรรมกร
	อัสวประภา	
๒๕.	นางดารณี	กรรมกร
	ไพรัชเวช	
๒๖.	นายโกมล	กรรมกร
	หาญสวัสดิ์	

27.	นายสันต์	เศรษฐพานิช	กรรมการ
28.	นางศิริจันทร์	เศรษฐพานิช	กรรมการ
29.	นางยุพา	โกชนสมบูรณ์	กรรมการ
30.	นางภัทรภรณ์	วิทยอำนาจ	กรรมการ
31.	นางบุญเรือง	รักษ์มณี	กรรมการ
32.	นางสาวเพลินจันทร์	โหดรวานนท์	กรรมการ
33.	นางสุจิตร์	ป่องประภา	กรรมการ
34.	นางศรีวัฒนา	ธีระเผ่าพงษ์	กรรมการ
35.	นายธงชัย	แซ่บ้าง	กรรมการ
36.	นายวินัย	ตันตระมงคล	กรรมการ
37.	นายประพัฒน์	มีอิสระ	กรรมการ
38.	นายสันต์	มโนชัยวิบูล	กรรมการ
39.	นางสมร	โรจนภาณุกร	กรรมการ
40.	นายปิยะ	นุชวานิช	กรรมการ
41.	นางจุฑามาศ	อัสวีพิเศษศิริกุล	กรรมการ
42.	นางพิมพ์ใจ	โพธิภักดี	กรรมการ
43.	นางจตุพร	ลัมปิยะศรีสกุล	กรรมการ
44.	นางพนิดา	ชอวณิษฐา	กรรมการ
45.	นายอนุพงศ์	พรพนิต	กรรมการ
46.	คุณแม่เฮียง	แซ่ตั้ง	กรรมการ
47.	นางจිරวรรณ	กุ่มทพงษ์พานิช	กรรมการ
48.	นายถวิล	นิธินันตกุล	กรรมการ
49.	คุณจุฑาพร	กุ่มทพงษ์พานิช	กรรมการ
50.	นางจิริดา	เลิศสิน	กรรมการ
51.	นายวิฑูรย์	เจนยุทธนา	กรรมการ
52.	นางพรณี	สุนทรนนท์	กรรมการ
53.	นางสายสัมพันธ์	สุวรรณประกร	กรรมการ
54.	นายแพทย์บัณฑิต	บุญนสวัสดิกุล	กรรมการ
55.	นางเสริมสุข	วรรณพฤกษ์	กรรมการ
56.	นางวัลลภา	ศรีเจริญสุข	กรรมการ
57.	นายพีระศักดิ์	ชุมเจริญสุข	กรรมการ
58.	นายสุรัส	อมาตย์กุล	กรรมการ
59.	นายสมชาย	พหลรัตน์	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป และให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามคำสั่งดำรงตำแหน่งนี้ตามวาระที่กำหนดไว้ตามกฎหมายมีกำหนด 3 ปี

สั่ง ณ วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2539

ร้อยตำรวจเอก

(เจลิม อยู่บำรุง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

**คำสั่งกระทรวงยุติธรรม
ที่ 32/2541
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน**

* * * * *

อนุสนธิคำสั่งกระทรวงยุติธรรม ที่ 682/2539 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2539 แต่งตั้งคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี และช่วยเหลือกิจการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี เพื่อสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กและเยาวชน นั้น

บัดนี้ กระทรวงยุติธรรมเห็นสมควรแต่งตั้งกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนปทุมธานี เพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ของทางราชการ อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 35 จึงแต่งตั้งกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี เพิ่มเติมดังมีรายนามต่อไปนี้

1. นายรังสรรค์	ชาญนิติ	กรรมการ
2. นายกิตติ	กิริตรัตนกุลชัย	กรรมการ
3. นางเบญจวรรณ	วิลาวรรณ	กรรมการ
4. นายวิรัช	วิระสกุลรักษ์	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป และให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งตามวาระที่กำหนดไว้ในกฎหมายมีกำหนด 3 ปี

สั่ง ณ วันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2541

(ลงชื่อ)

(นายสุทัศน์ เงินหมื่น)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

คณะกรรมการจัดทำหนังสือ ผู้พิพากษาสมทบรุ่น 1 ศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

* * * * *

ที่ปรึกษา

นายทองธาร	เหลืองเรืองรอง	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปทุมธานี
นางอโนชา	ชีวิตโสภณ	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
นายสุรศักดิ์	ตรีรัตน์ศิริกุล	ผู้พิพากษาศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
นายสมศักดิ์	อินทร์พันธุ์	ผู้พิพากษาศาล จังหวัดปทุมธานี
นางมณีรัตน์	พันธุ์โกศล	ผู้พิพากษาศาล จังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
นางยุพา	บุญวัฒน์	ประธานคณะผู้พิพากษาสมทบ

คณะผู้จัดทำ

นายสุรพงษ์	โสววัฒนกุล	ประธานกรรมการ
นางขวัญตา	ตรีวิจิตรศิลป์	กรรมการ
นางขวัญวรรณ	สิรินาการ	กรรมการ
นางจรรย์	กลั่นกรอง	กรรมการ
นายนิวัฒน์	รูปนะสุด	กรรมการ
นางเพียว	โหนด	กรรมการ
นางพรรณงาม	สุวรรณประกร	กรรมการ
นางยุวดี	นิมสมบุญ	กรรมการ
นางเรณู	สิบุญเรือง	กรรมการ
นางละอองทิพย์	คงธรรม	กรรมการ
นายวิชัย	ทิตตภักดี	กรรมการ
นางวิไล	หาญสวัสดิ์	กรรมการ
นายวิระ	มีศรี	กรรมการ
นางสมลักษณ์	ลาภเจริญ	กรรมการ
นางสายใจ	ชื่นใจ	กรรมการ
นายสุรชัย	หาญสวัสดิ์	กรรมการ
นางเสริมศรี	ภูจินดา	กรรมการ
นายอิทธิพล	เอี่ยมเจริญยิ่ง	กรรมการ
ดร.อุทัย	อัสวประภา	กรรมการ
นายวันชัย	เรือนเงิน	กรรมการและเลขานุการ
นายปิยะ	นุชวานิช	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

รายชื่อผู้สนับสนุนการจัดพิมพ์หนังสือ

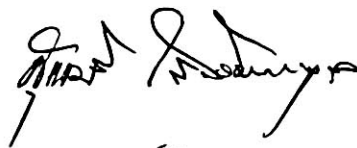
รายชื่อ	นามสกุล	จำนวนเงิน
1. นางขวัญวรรณ	สิรินากร	10,000.-
2. นางวิไล	หาญสวัสดิ์	10,000.-
3. นายอิทธิพล	เอี่ยมเจริญยิ่ง	10,000.-
4. นางสมลักษณ์	ลาภเจริญ	10,000.-
5. นายสุรพงษ์	โสววัฒนกุล	10,000.-
6. นางเพ็ญวดี	โหนด	10,000.-
7. นางขวัญตา	ตริวิจิตรศิลป์	10,000.-
8. นางเสริมศรี	ภูจินดา	10,000.-
9. นางจรัญ	กลิ่นกรอง	10,000.-
10. นายสุรชัย	หาญสวัสดิ์	10,000.-
11. นางเรณู	สิบุญเรือง	10,000.-
12. นางยุพา	บุญวัฒน์	10,000.-
13. นางยุวดี	นิมสมบุญ	10,000.-
14. นางละอองทิพย์	คงธรรม	10,000.-
15. นางสาวใจ	ชื่นใจ	10,000.-
16. นายอุทัย	อัสวประภา	10,000.-
17. นางพรรณงาม	สุวรรณประกร	10,000.-
18. นายวิชัย	ทิตตภักดิ์	10,000.-
19. นายนิวัฒน์	ฐานะสุด	10,000.-
20. นายวิระ	มีศรี	10,000.-

ท้ายเล่ม...

การจัดทำหนังสือผู้พิพากษาสมทบรุ่น 1 (7 สิงหาคม 2538 - 6 สิงหาคม 2541) มีวัตถุประสงค์ เพื่อสรุปผลการดำเนินงานของศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว การปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบ กรรมการสงเคราะห์ รวมถึงการรวบรวมและนำเสนอสิ่งที่ดี มีประโยชน์ต่อท่านผู้อ่านทั้งหลาย โดยเฉพาะท่านที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติดังกล่าว ก็จะได้ติดตามและประเมินผลของการปฏิบัติงาน ช่วงระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา

ด้วยระยะเวลาอันสั้นหลังจากที่ได้จัดประชุมคณะกรรมการจัดทำหนังสือครั้งแรก หลายท่านต้องรีบเร่งรวบรวมรูปภาพ กิจกรรม ข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงบทความวิชาการและสาระความรู้ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ดังที่ได้นำเสนอต่อท่านผู้อ่าน หากมีสิ่งใด ขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด กราบขออภัยต่อท่านผู้อ่านทุกท่าน ณ โอกาสนี้

ในนามของคณะกรรมการจัดทำหนังสือฯ ขอขอบพระคุณท่านหัวหน้าทองธาร เหลืองเรืองรอง ท่านหัวหน้าอโนชา ชีวติโสภณ ที่ได้ให้คำแนะนำ ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนช่วยประสานงานในส่วนของการศาล ขอขอบพระคุณท่านที่ปรึกษา ท่านกรรมการจัดทำหนังสือ ท่านผู้พิพากษาสมทบ และท่านผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหนังสือผู้พิพากษาสมทบ รุ่น 1 จนสำเร็จ เป็นรูปเล่ม ดังที่ปรากฏนี้

(นายสุรพงษ์ ไสววัฒนกุล)

ประธานคณะกรรมการจัดทำหนังสือฯ

1 กรกฎาคม 2541

เราควรจะให้
ควรจะกินพอประมาณ
ควรช่วยเหลือคนอื่น
ควรจะใช้

แต่ไม่ควรจะขออะไรจากคนอื่น
ไม่ควรจะมากเกินไปถึงท้องถิ่น
ไม่ใช่เหยียบย่ำ
ไม่ควรคิดเป็นนายคน

พระดำรัสของพระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์
(พระบิดาแห่งกฎหมายไทย)

ศาลจังหวัดปทุมธานี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

ผู้พิพากษาสมทบ รุ่น 1 (วันที่ 7 สิงหาคม 2538 - วันที่ 6 สิงหาคม 2541)

